74 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 6. avgusta 2021

Leto LXXIV, št. 62, cena 2,00 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Vrhunec sezone pričakujejo ta mesec

Na turističnih destinacijah Kranjska Gora, Bohinj in Bled nastanitvene kapacitete poleg slovenskih gostov, ki tudi unovčujejo turistične bone, polnijo tujci, med katerimi po številu prevladujejo Nemci, gostje iz vzhodnoevropskih držav ...

Suzana P. Kovačič, Marjana Ahačič

Kranjska Gora – Končnih podatkov o zasedenosti turističnih kapacitet v juliju na destinaciji Kranjska Gora še nimajo, a kot je povedala sodelavka Turizma Kranjska Gora Mojca Mežek, je bila glede na informacije s terena vsaj v drugi polovici julija zasedenost več kot 90-odstotna. Pojasnila je še: »V prvi polovici julija so bile projekcije precej skrb vzbujajoče. Zasedenost za julij in avgust se je gibala okoli sedemdeset odstotkov, za september 35 odstotkov. Po uveljavitvi letošnjih turističnih bonov se je povečalo povpraševanje in tudi število rezervacij je naraslo.« Že junija pa so gostje na destinaciji ustvarili več nočitev kot junija lani, a še vedno manj kot v zadnjem predkoronskem letu.

Med tujimi gosti poleg Nemcev prevladujejo gostje iz držav vzhodne Evrope. »Struktura gostov se je v primerjavi z lanskim letom spremenila, saj so hrvaški in italijanski gostje, ki so prej zasedali četrto in peto mesto, 'nazadovali' na šesto in osmo mesto,« je pojasnila Mežkova. Poleg povpraševanja po hotelskih sobah in apartmajskih nastanitvenih obratih je precej povpraševanja tudi za gorske koče.

O tem, kako so zadovoljni z zasedenostjo v prvih avgustovskih dneh in kakšen trend se nakazuje do konca avgusta in septembra, pa je Mojca Mežek povedala: »Slovenski gostje še naprej unovčujejo turistične bone, vendar ne prevladujejo.«

5. stran

Zasedenost nastanitvenih kapacitet je bila v drugi polovici julija na destinaciji Kranjska Gora (po še neuradnih podatkih) več kot devetdesetodstotna. / Foto: Gorazd Kavčič

Košarkarji za bronasto odličje

Po torkovi zmagi nad reprezentanco Nemčije in včerajšnjem porazu v polfinalu s Francijo se bo naša košarkarska reprezentanca v Tokiu jutri z reprezentanco Avstralije borila za bronasto odličje.

Vilma Stanovnik

Kranj – Olimpijske igre v Tokiu so v minulih dneh prinesle vrsto razburljivih odločitev, na njih pa so uspešno nastopali tudi naši športniki. Do včerajšnjega dne sicer niso osvojili novih odličij, tako da slovenski izkupiček za zdaj znaša: dve zlati kolajni, ki sta ju osvojila Primož Roglič in Benjamin Savšek, ena srebrna, ki jo je osvojila Tina Trstenjak, in ena bronasta, ki si jo je že prvi dan priboril Tadej Pogačar.

So pa v torek zgodaj zjutraj ponovno navdušili naši košarkarji, ki so v četrtfinalu premagali Nemčijo s 94 : 70. Tako jih je včeraj čakal polfinalni obračun z reprezentanco Francije. Naši so bili enakovreden tekmec, na koncu pa so z rezultatom 90 : 89 slavili Francozi. Jutri se bodo v boju za bronasto odličje Slovenci pomerili z Avstralci, za zlato pa bosta igrali ekipi ZDA in Francije.

Foto: Gorazd Kavčič

Maruša Mišmaš Zrimšek iz Kamnika je v finalu teka na 3000 metrov z zaprekami osvojila odlično šesto mesto.

S svojim nastopom je navdušila atletinja iz Kamnika Maruša Mišmaš Zrimšek, ki je v finalu na 3000 metrov z zaprekami zasedla šesto mesto in z devetimi minutami in 14,84 sekunde dosegla nov slovenski rekord.

Na svoj 25. rojstni dan je minulo sredo nastopila daljinska plavalka Špela Perše z Bleda. Na koncu 10-kilometrske preizkušnje se je morala zadovoljiti s 24. mestom. Kot je članica Plavalnega kluba Radovljica povedala po tekmi, se v vodi tokrat ni počutila dobro, imela je težave s krči in zato z izidom ni zadovoljna.

2. stran

Prihodnji teden že v oranžni fazi?

Na začetku tega tedna je delež pozitivnih izvidov PCR-testov na koronavirus po dolgem času presegel deset odstotkov. Po kriterijih ECDC bomo v oranžno fazo predvidoma prešli prihodnji teden.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana, Naklo, Jezersko – Zadnja projekcija Inštituta Jožef Stefan glede širjenja covida-19 ni spodbudna. Kot so zapisali, epidemija narašča vse hitreje, čeprav smo na vrhuncu počitniške sezone, kar deluje kot delno zaprtje države. »Lani je v tem obdobju epidemija upadala. Vse pomembnejšo vlogo ima naraščajoče lokalno okuževanje, ki je že prevladujoče. Po kriterijih Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) smo v zeleni fazi, v oranžno bomo predvidoma prešli prihodnji teden. Če se ne bomo pravočasno dovolj precepili, bomo jeseni z lahkoto presegli drugi val epidemije v bolnišnicah. Da četrti val ne bo preveč narasel, predvsem pa, da ne bo premočno obremenil bolnišnic, bi bilo potrebno, da se vsaj vsi starejši od štirideset let čim prej cepijo in s tem zaščitijo pred hujšim potekom bolezni.

2. stran

GORENJSKA
Pred zaključkom velikega projekta
Pred zaključkom v Vodicah je gradnja devet kilometrov komunalne in štiri kilometre in pol cestne infrastrukture. Kanal za odvajanje odpadnih voda je dokončan, potekata pa še gradnja dveh črpališč in zadrževalnega bazena. 7

EKONOMIJA
Letališka poslovna cona se polni
V coni ob brniškem letališču že posluje nekaj večjih družb, zanimanje za zemljišča pa je precejšnje, pravijo v Fraportu. Gradnjo distribucijskega centra je nedavno napovedal tudi kitajski tehnološki velikan Huawei. 9

GG+
Srčni misijonar na Madagaskarju
Jeseničan Janez Mesec je že skoraj dve desetletji misijonar na Madagaskarju. V teh dneh je doma, upa, da se bo na Madagaskar lahko vrnil 1. septembra. V misijonu ga čaka blagoslov nove cerkve, gradnja še ene šole. 15

ZADNJA
Izvir reke ni namenjen kopanju
Izvir Kamniška Bistrica postaja vedno bolj priljubljen med kopalci. A v Civilni iniciativi Kamniška Bistrica in na Občini Kamnik menijo, da kopanje pri izviru ni primerno ne z okoljskega vidika ne z vidika naravne in kulturne dediščine. 24

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno, nastalo bo nekaj ploh in neviht. Jutri in v nedeljo bo večinoma sončno in topleje.

15/27 °C

jutri: večinoma sončno

9 770352 666025

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglasi@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS **avgust 1/21**

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

❑ prodam ❑ kupim ❑ oddam ❑ najamem
❑ podarim ❑ iščem ❑ nudim ❑ zamenjam

RUBRIKA: _____

Vsebina:

Tel.: _ _ / _ _ - _ _ - _ _ _

Mobitel: _ _ _ / _ _ _ - _ _ _

Nečitljivih kuponov ne objavljamo.

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa Gorenjski Glas

Knjigo prejme MARIJA IGLIČ iz Vodic.

www.gorenjskiglas.si

Prihodnji teden že v oranžni fazi?

1. stran

Zaželena precepljenost odrasle populacije je nad devetdeset odstotkov,« so še poudarili na Institutu Jožef Stefan in dodali, da je reprodukcijsko število za več kot petdeset odstotkov večje, kot je bilo pred enim letom, kar je skrb vzbujajoče. »Če se bo to razmerje ohranilo tudi v prihodnosti, eksponentne rasti epidemije v jeseni ne bo možno ustaviti niti s strogimi ukrepi.«

Najmanj cepljenih v občini Kranjska Gora

Delež cepljenih z vsemi odmerki je bil v državi včeraj 39-odstoten, več kot petdeset odstotkov cepljenih je bilo le v občini Osilnica, blizu temu odstotku je bila le še občina Kostel.

Največ polno cepljenih na Gorenjskem je bilo v občini Jezersko (45,3 odstotka), Žirovnica (43,9) in Bled (43,6). Pod štiridesetimi odstotki so občine Cerklje, Gorenja vas - Poljane, Jesenice, Železniki in občina Kranjska Gora z najnižjim odstotkom polno cepljenih (32,9). V občini Kranjska Gora v avgustu organizirajo več cepljenj za nenaročene, dve sta že bili, naslednja termina bosta 25. avgusta v Mojstrani in 26. avgusta v Kranjski Gori.

Epidemiološke razmere

Na začetku tega tedna je delež pozitivnih izvidov PCR-testov po dolgem času presegel deset odstotkov (10,2 odstotka), kar se je nazadnje zgodilo 18. maja.

V sredo je bilo ob opravljenih 1610 PCR-testih potrjenih 138 novih okužb, delež pozitivnih je bil 8,6-odstoten. Hospitaliziranih je bilo 28 covidnih bolnikov, od tega osem v intenzivni negi. Sedemdnevno povprečje potrjenih okužb se veča in je bilo v sredo 112, prav tako 14-dnevna incidenca (60).

Mladi pozivajo mlade

Ob širjenju delta različice koronavirusa tudi Mladinski svet Slovenije mlade, ki še niso odločeni glede cepljenja, pozivajo, naj se aktivneje lotijo preverjanja verodostojnih virov in sprejmejo odločitev glede cepljenja.

Vlada podaljšala ukrepe

Do 15. avgusta so podaljšani obstoječi vladni odloki za zajezitev covida-19, izdani na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih. Vlada je na sredini dopisni seji sprejela tudi odlok o načinu ugotavljanja izpolnjevanja pogoja PCT (preboleli, cepljeni, testirani) in s tem zagotovila pravno podlago za uporabo aplikacije za preverjanje pogoja PCT. Zbiranje ljudi je namreč še naprej dovoljeno le pod tem pogojem, kot dokazilo pa ostaja evropsko covidno potrdilo v digitalni ali papirnati obliki, opremljeno s QR-kodo, ki se ugotavlja z aplikacijo, ki jo zagotavlja Nacionalni inštitut za javno zdravje. Če se kot dokazilo o izpolnjevanju pogoja PCT predloži drugo potrdilo oziroma dokazilo, skladno z vladnimi odloki, se izpolnjevanje pogoja preveri z vpogledom v to potrdilo oziroma dokazilo.

Na aplikaciji, kot zagotavlja vlada, se ob preverjanju pogoja PCT odčita samo osebno ime in letnica rojstva osebe, ne sme pa aplikacija omogočati hrambe ali druge obdelave osebnih podatkov niti se ne sme povezovati z nobeno zbirko podatkov.

Cepili bodo tudi v Naklem in na Jezerskem

Iz službe za odnose z javnostmi Zdravstvenega doma Kranj so sporočili, da bo njihova mobilna enota cepila proti covidu-19 brez predhodnega naročanja v torek, 10. avgusta, od 11.30 do 13.30 v zdravstveni postaji Naklo. Istega dne bo cepljenje za nenaročene tudi v zdravstveni postaji Jezersko od 16. do 17. ure.

Lep uspeh mladih kemikov

Na mednarodni kemijski olimpijadi, ki je na daljavo potekala v Osaki, so naši mladi kemiki osvojili tri odličja in častno omembo.

Vilma Stanovnik

Kranj – Ta teden se je končala 53. mednarodna kemijska olimpijada, ki je med 25. julijem in 2. avgustom na daljavo potekala v Osaki na Japonskem, v kampusu Univerze Kindai. Na olimpijadi je s svojimi ekipami mladih kemikov sodelovalo 79 držav in šest držav opazovalk, skupaj pa 312 tekmovalcev.

Barve Slovenije so pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije zastopali štirje dijaki. To so bili Patrik Žnidaršič (Gimnazija Vič), Simon Bukovšek (Gimnazija Kranj), Jernej Birk (Gimnazija Novo mesto) in Vid Kavčič (Gimnazija Bežigrad). Patrik in Simon sta si s svojim znanjem priborila srebrni odličji, Jernej bronasto odličje, Vid pa častno omembo.

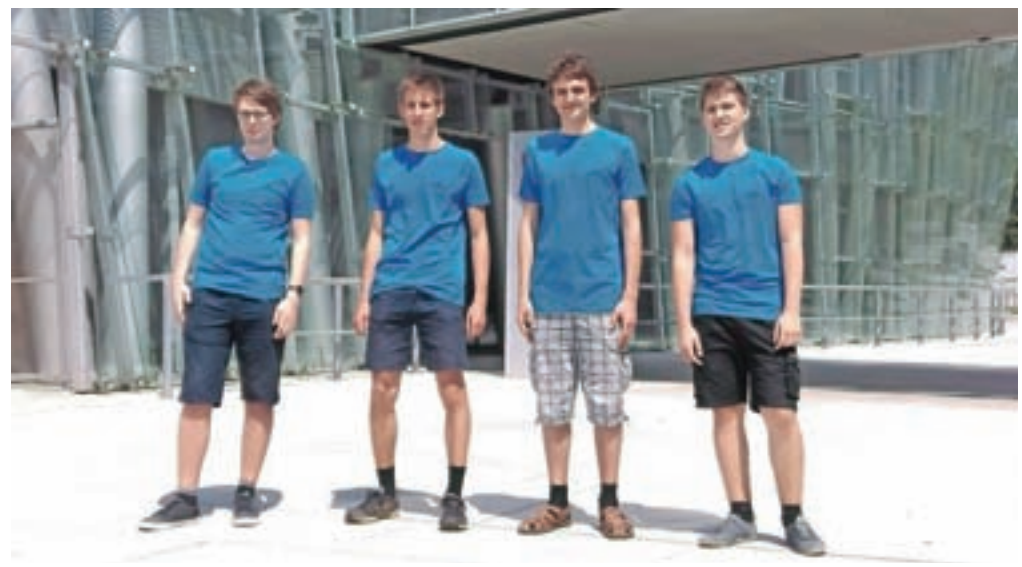

Slovenska ekipa pred FKKT: (z leve) Patrik Žnidaršič, Simon Bukovšek, Vid Kavčič in Jernej Birk / Foto: arhiv Zveze za tehnično kulturo Slovenije

Tekmovanje je na daljavo potekalo na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani (FKKT). Pod strogim nadzorom iz Japonske in nadzornikov v predavalnici so člani ekipe zelo obsežne teoretične naloge, ki so pokrivale vsa področja kemije, reševali pet ur.

»V sodelovanju z mentorji FKKT smo pred tekmovanjem uspešno izpeljali priprave in tudi končni izbirni preizkus v znanju kemije za srednješolce za uvrstitev v ekipo štirih, ki je Slovenijo zastopala na olimpijadi,« so pojasnili na Zvezi za tehnično kulturo Slovenije.

Košarkarji za bronasto odličje

1. stran

Finale v športnem plezanju za dekleta, v katerem bo nastopila tudi Janja Garnbret, se bo po slovenskem času začel danes ob 10.30, tekma za tretje mesto na košarkarskem turnirju med Slovenijo in Avstralijo pa bo jutri, začela se bo ob 13. uri.

Današnji nastop v velikem finalu pa si je v sredo prislužila naša najboljša športna plezalka Janja Garnbret. V finale najboljše osmerice, ki se bo merila za zgodovinsko zlato kolajno, je napredovala kot zmagovalka kvalifikacij. Garnbretova je bila po prvi disciplini, hitrostnem plezanju, na 14. mestu, balvansko preizkušnjo je končala na prvem mestu, preizkušnjo v težavnost pa sklenila na četrtem mestu.

Druga slovenska predstavnica v športnem plezanju v Tokiu Mia Krampl z Golnika je premierne olimpijske igre končala prvi dan tekmovanja na 18. mestu. Najboljšo uvrstitev je dosegla v težavnosti s sedmim mestom.

Enaindvajsetletna Gorenjka je bila vseeno zadovoljna. »Zelo sem vesela, da sem dobila priložnost ob premieri plezanja na olimpijskih igrah. Vem pa, da sem sposobna več, kot sem pokazala danes,« je povedala Kramplova in dodala, da se je trudila po najboljših močeh.

Nagrade za magistrske naloge

Suzana P. Kovačič

Mojstrana – Pod okriljem Alpske konvencije bo ponovno razpisan natečaj Nagrada za mlade znanstvenike – Young Academics Award, namenjen mladim znanstvenikom, ki bodo pripravili magistrsko nalogo – tokrat na temo Trajnostni promet in mobilnost v Alpah. S svojimi deli se bodo lahko potegovali za privlačne denarne pa tudi praktične nagrade. Poleg treh glavnih nagrad, ki jih bosta podelila švicarsko predsedstvo in Stalni sekretariat Alpske konvencije, bodo podeljene še štiri nagrade, ki jih bodo prispevale info točke – med njimi dve slovenski: Info točka Tolmin (nagrado podeljujeta Občina Tolmin in Posoški razvojni center, pod okriljem katerega deluje omenjena info točka) ter Info točka Mojstrana (nagrado podeljuje Slovenski planinski muzej).

Iberia povezala Madrid z brniškim letališčem

V ponedeljek je na brniškem letališču pristalo prvo letalo španskega prevoznika Iberia, ki bo v avgustu Slovenijo povezoval z Madridom.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Nekaj več kot 140 potnikov je bilo na krovu Airbusa A320 španskega prevoznika Iberia, ki so ga na Brniku pričakali s tradicionalnim vodnim pozdravom letaliških gasilcev. Ob ponedeljkih in petkih se bo v avgustu zvrstilo še osem povratnih letov, prvi že danes zgodaj popoldne.

Najbolj zasedena je povezava s Frankfurtom, kamor z Brnika ponujajo tri lete dnevno.

Povezava z Ljubljano je ena izmed 114, ki jih ponujajo v Iberijini razvejani mreži letalskih poletov in je po besedah Victorja Monea, direktorja prodaje za trge Latinske Amerike in poslovnega razvoja pri španskem letalskem prevozniku nekaj posebnega, saj je bila prva, ki so jo izbrali njihovi sledilci na družabnih omrežjih. Pred časom so namreč na omrežju Facebook izvedli anketo, na katero destinacijo bi si želeli leteti, in največ, 38 odstotkov sledilcev, ki je na vprašanje odgovorilo, je izbralo slovensko prestolnico.

»Z dvema letoma na teden dajemo potnikom možnost, da odkrijejo eno najbolj očarljivih evropskih držav, hkrati pa seveda vabimo tudi Slovence, da spoznajo Madrid,« je dejal Moneo in dodal še, da so poskrbeli tudi za ugodne cene vozovnic, ki se začnejo pri 115 evrih.

Po besedah vodje letaliških storitev v Fraportu Janeza Krašnje je španski trg posebnega pomena za Slovenijo tako na gospodarskem kot turističnem področju, povezava z Madridom, ki velja za enega največjih letalskih vozlišč Evrope, pa bo potnikom dala tudi priložnost za potovanja v razvejani mreži Iberijinih povezav po svetu in predvsem z Latinsko Ameriko. »Kljub temu da bo Iberia za zdaj vzpostavila manjše število letov na liniji med Ljubljano in Madridom, si želimo, da bi bil drugo leto obseg letenja večji tako v številu frekvenc kot tudi daljše sezone ter da bi linija kmalu postala celoletna,« je dejal Krašnja, ki je bil vesel tudi dejstva, da jim je linijo uspelo vzpostaviti v težkih pandemičnih razmerah, kar po njegovem potrjuje, da Slovenija postaja vse močnejša in popularnejša destinacija.

Foto: Gorazd Kavčič

Vodja letaliških storitev v Fraportu Janez Krašnja

Povezava z Madridom predstavlja 12. redno linijo z brniškega letališča. Najbolj zasedena je sicer linija s Frankfurtom, na kateri Lufthansa leti trikrat dnevno in tako zagotavlja tudi dobre povezave za potovanja drugod po svetu. Kot pravi Krašnja, v septembru pričakujejo še vsaj tri linije, med njimi tudi težko pričakovano z Dubajem, koder bo prevoznik Flydubai letel trikrat tedensko, tudi pozimi.

Promet na brniškem letališču je sicer še vedno okrnjen. V času pred epidemijo so oskrbeli tudi do 1,9 milijona potnikov letno, lani pa jih je z Letališča Jožeta Pučnika potovalo manj kot štiristo tisoč. »Tudi v letošnjem letu promet poteka v fazi okrevanja. Težko ugibamo, a mislimo, da bo potnikov sicer več kot lani, veliko pa je odvisno tudi od tega, ali si lahko obetamo še četrti val epidemije. Če ga ne bo, bomo lansko število zagotovo presegli, v nasprotnem primeru pa je težko napovedati, kakšen bo rezultat,« je še dejal Krašnja.

Pristanek Iberijinega letala so pozdravili z vodnimi topovi / Foto: Gorazd Kavčič

Največ škode na koruzi in vrtninah

V kmetijstvu je sobotno neurje s točo povzročilo največ škode na koruzi in na vrtninah.

Cveto Zaplotnik

Škofja Loka – Toča, ki je med sobotnim neurjem padala tudi na Gorenjskem, predvsem v Poljanski in Selški dolini ter v okolici Škofje Loke, je povzročila nekaj škode tudi v kmetijstvu. Kot so povedali Marija Kalan, Majda Luznar in Franc Šolar iz Oddelka za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, je toča najbolj scefrala liste koruze, ki je sicer zdaj šele na začetku oblikovanja storžev. Koruza se bo verjetno od šoka opomogla, posledice bo možno bolje oceniti čez kakšen teden, morda bo zaradi scefranih listov ponekod pridelek tudi za nekaj odstotkov nižji, kot bi bil v normalnih razmerah.

Toča je klestila tudi po vrtninah. Na prizadetem območju sicer ni večjih pridelovalcev, posledice pa bodo dobro občutili vrtičkarji. Toča jim je namreč uničila oziroma poškodovala solato, zelje, fižol pa tudi nekatere druge vrtnine. Na travnikih ni škode. Žetev žit se je končala že prej, ostale so le še posamezne njive. V nasadih krompirja je prizadet zeleni del – krompirjevka, kar lahko povzroči tudi nekoliko zgodnejši izkop gomoljev. Sadno drevje je večinoma 'obrala' že spomladanska pozeba, a kar je še na njem ostalo sadežev, jih je zdaj poškodovala toča.

KOMENTAR
Urša Peternel

Z vlakom

Prejšnji teden sta se s posebnim vlakom Avstrijskih železnic skozi prenovljeni železniški predor Karavanke pripeljala slovenski infrastrukturni minister Jernej Vrtovec in njegova avstrijska kolegica Leonore Gewessler. Z vožnjo sta simbolično obeležila ponovno sprostitev prometa skozi nekaj manj kot osem kilometrov dolg železniški predor, ki že več kot sto let povezuje Slovenijo in Avstrijo. V desetih mesecih so predor tehnično in varnostno nadgradili, pri čemer je bil izvajalec del skupni, avstrijski Strabag. Zdi se, da je obnova potekala gladko, nekaj težav so imeli le domačini s Hrušice, ki so opozarjali na hrup, obremenjene in onesnažene ceste, predvsem pa na slabo komunikacijo Direkcije za infrastrukturo, ki je na naši strani vodila projekt. Da v odnosu državnih institucij do lokalne skupnosti nekaj manjka, je pokazala tudi slovesnost na Hrušici, iz katere so skoraj povsem izključili Hrušičane, še jeseniški župan se je znašel zgolj med povabljenci in je šele na lastno željo dobil možnost spregovoriti nekaj besed ...

Tudi zadovoljstva, ki ga je na Hrušici izrazil infrastrukturni minister, Gorenjci v celoti vendarle še ne moremo deliti. Kljub drugačnim napovedim, da naj bi 30. julija ob 15. uri odprli tudi prenovljeno železniško progo med Jesenicami in Kranjem, se to ni zgodilo. Izvajalcu namreč ni uspelo dokončati del na odseku med Lescami in Jesenicami, zato so za zdaj sprostili zgolj mednarodni potniški promet, medtem ko namesto lokalnih vlakov še vedno poteka nadomestni avtobusni prevoz. Ob tem je sicer treba priznati, da so odsek med Lescami in Jesenicami začeli obnavljati šele letos pozno spomladi, ko je državi uspelo pridobiti dodatna sredstva, pa vendar ... Vlaki med Jesenicami in Kranjem ne vozijo že vse od 2. novembra lani, torej že dobrih devet mesecev, po sedanjih napovedih naj bi vendarle začeli voziti 22. avgusta. Številni Gorenjci na to že nestrpno čakajo. Obnovljena gorenjska železniška proga bo velika pridobitev in korak naprej v prizadevanjih za oživitev javnega potniškega prometa kot ene najbolj trajnostnih oblik mobilnosti.

Pohvalna je akcija ministrstva za infrastrukturo, ki je s prvim julijem letos uvedlo zelo poceni vikend vozovnice za družine in skupine potnikov, novost pa so tudi vikend popusti za individualne potnike. Vse sobote, nedelje in praznike v medkrajevnem avtobusnem in domačem železniškem prometu tako lahko potujemo s kar 75-odstotnim popustom! Sploh lahko verjamete, da je ob koncih tedna in praznikih za vozovnico med Lescami in Ljubljano treba odšteti le evro in pol v eno smer (redna cena je sicer šest evrov)? Vlaki res vabijo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 2,00 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Nov most čez Savo Dolinko na Hrušici

Urša Peternel

Hrušica – V sklopu projekta izgradnje druge cevi predora Karavanke je Dars zgradil tudi nov most čez Savo Dolinko na lokalni cesti na Hrušici. Sedanji most je namreč dotrajan in poškodovan. Novi most naj bi odprli konec meseca. Kot so nam pojasnili na Darsu, izvajalec gradbenih del ta čas pripravlja ustrezno dokumentacijo v zvezi z gradnjo ter dokončuje manjkajoča dela, postavlja razsvetljavo in ureja okolico. »Konec avgusta je predviden komisijski pregled objekta in pristopnih cest ter nato preusmeritev prometa čez novi most,« so nam pojasnili in dodali, da bodo zatem stari most porušili ter uredili še brežine Save na tem območju.

V sklopu gradnje vzhodne predorske cevi bodo zgradili tudi nov most oziroma viadukt čez Savo Dolinko na avtocesti in dogradili še 620 metrov avtoceste od predorske cevi do cestninske postaje Hrušica, ta odsek bo postal štiripasovnica.

Stari, dotrajani most na lokalni cesti na Hrušici in ob njem novi, ki ga bodo odprli konec meseca.

Dogradili bodo manjkajoče kanalizacijsko omrežje

Suzana P. Kovačič

Tržič – Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil je 23. julija sprejela sklep o zavrnitvi zahtevka za revizijo neizbranega ponudnika na javnem naročilu za izvedbo gradbeno-obrtniških del za projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Zgornje Save DRR2 v občini Tržič. S tem je dopusten podpis pogodbe z izbranim izvajalcem ter začetek del na največjem projektu Občine Tržič v desetletju, s katerim bodo dogradili manjkajoče kanalizacijsko omrežje v aglomeraciji Tržič v skupni dolžini nekaj manj kot 12 tisoč metrov. Na omrežje bodo priključili 1560 prebivalcev in 168 poslovnih enot in obnovili drugo infrastrukturo na obravnavanih območjih. Projekt bo sofinanciran iz Kohezijskega sklada. Slavnostni podpis pogodbe bo predvidoma 24. avgusta.

Vodovod Celarca v Bašlju zaključen

Bašelj – Gradnja ceste po projektu Vodovod Celarca v zahodnem delu Bašlja se je konec prejšnjega tedna zaključil, tako da je cesta ponovno prevozna. V okviru projekta so zgradili skoraj tristo metrov vodovoda, obnovili dotrajano cesto ter jo razširili, kjer je bilo to mogoče. Pridobili so tudi dovoljenje za poseg v stavbo – rušenje vogala kmetijskega objekta. To je omogočilo razširitev ozkega prehoda med stavbama, za kar se lastniku objekta še posebno zahvaljujejo. Na občini pa se zahvaljujejo tudi krajanom Bašlja za potrpežljivost v času gradnje.

Kulinarični dogodek v Zbiljah

Zbilje – Jutri, 7. avgusta, bo ob Zbiljskem jezeru kulinarični dogodek Wild West Fest Hold'em 2021. Začel se bo ob 12. uri. Festival v pravem ameriškem duhu bo letos enodneven, kljub temu pa so organizatorji pripravili pester kulinarični in zabavni program.

Novo telovadišče v Mojstrani

V parku Triglavski gaj v Mojstrani so julija postavili telovadišče na prostem in jeklenico za spust, ki je že pritegnila veliko zanimanja mlajših.

Suzana P. Kovačič

Na severnem delu območja, znotraj parka Triglavski gaj, so postavili novo telovadišče na prostem. / Foto: Gorazd Kavčič

Mojstrana – Pobudnik novega telovadišča na prostem, ki je prilagojen različnim nivojem težavnosti izvedbe vaj in je namenjen vsem generacijam, je bil že pred nekaj leti kranjskogorski občinski svetnik in trener smučarskih skokov Gregor Miklič. Prizadevanja so obrodila sadove v letošnjem poletju, investicijo v vrednosti nekaj manj kot trideset tisoč evrov je iz proračuna zagotovila Občina Kranjska Gora. Kot je pojasnil Miklič, se je z razvojem infrastrukture v občini vzporedno pojavljalo tudi vedno večje povpraševanje po športni infrastrukturi na prostem, predvsem v Mojstrani, saj je Kranjska Gora podobna vadbišča že dobila (pred OŠ v Kranjski Gori in športni park Pišnica). »Za območje Prod v Mojstrani je že pripravljena idejna zasnova za celostno ureditev športnega parka, ki zajema novo nogometno igrišče, atletsko stezo, igrišče za odbojko, badminton, želimo si tudi bazen. Ker bo investiranje potekalo po fazah, sem predlagal, da se na severnem delu območja, znotraj parka Triglavski gaj, kjer so bila do sedaj že otroška igrala, v podaljšku tega postavi telovadišče na prostem. Po pogovoru s projektantom IDZ je bil to tudi najprimernejši prostor za postavitev telovadišča. Ob vstopu v park je na desni strani tudi telovadno orodje, ki je dostopno za osebe na invalidskem vozičku. Menim, da je ta postavitev športnega otoka Mojstrana, ki je bil postavljen v juliju, lep začetek do končne ureditve Prod v športno urejeno območje. K temu bomo stremeli še naprej. Poleg tega bi v Mojstrani radi obudili tudi trim stezo.«

Nasproti telovadišča so postavili tudi novo jeklenico za spust, ki je že pritegnila veliko zanimanja mlajših. Občina je v ta namen zagotovila še dodatnih nekaj manj kot enajst tisoč evrov. Vse potrebne aktivnosti je izvedla občinska uprava, izbrani izvajalec del je bil Taurus šport, s katerimi so zelo dobro sodelovali. »Hvala tudi županu Janiju Hrovatu za posluh in umestitev tega projekta v proračun,« je še dejal Miklič, ki je pohvalil tudi Komunalo Kranjska Gora za urejenost tamkajšnje okolice. »Upam, da se bo v takem stilu na tem področju nadaljevalo in da se Proda v prihodnosti res uredijo v športno urejeno območje, kot je zamišljeno, saj je že sedaj to področje lepo zaživelo. Tudi sam park s tem pridobiva novo privlačno podobo kot prostor za oddih in šport za vse generacije,« je sklenil Gregor Miklič.

Tudi Preddvor umirja promet

Preddvorski občini se v prihodnje obeta nakup enega ali več stacionarnih ohišij za merilnik hitrosti.

Alenka Brun

Že prikazovalnik hitrosti občutno pripomore k umirjanju prometa.

Preddvor – Junija letos se je sestal Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV) Občine Preddvor. O izvedenih projektih, tistih, ki se trenutno izvajajo, in načrtovanih, pa je na zadnji redni seji občinskega sveta Občine Preddvor župana Roka Robleka in prisotne svetnike seznanil predsednik odbora SPV Miran Murnik. Svet je po Murnikovih besedah zelo dejaven, ob tem pa se je dotaknil tudi članstva in poudaril, da bi jim kdo, ki bi bil pripravljen sodelovati pri realizaciji projektov, prišel še kako prav.

Murnik je spregovoril tudi o umirjanju prometa, montažnih hitrostnih ovirah (t. i. ležečih policajih) in nakupu ohišja za postavitev stacionarnega radarja. Po njegovem mnenju je namreč merilnik hitrosti poleg hitrostnih ovir najučinkovitejše sredstvo za zmanjšanje hitrosti. Poleg tega pa je Preddvor še edini v sklopu občin, ki so podpisnice pogodbe o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat Kranj, ki nima ohišij za radar (ki sicer kroži po občinah). Seznanil je svetnike s ceno ohišja, predstavil je tudi možnost mesečnega najema stacionarnega merilnika in še enkrat poudaril pomembnost umirjanja prometa. Razvila se je razprava, v kateri pa so prisotni mimogrede izvedeli, da se pri novem športnem parku med Srednjo Belo in Preddvorom v prihodnosti obeta tudi pametni prehod za pešce, kar je pomemben prispevek k varnosti v cestnem prometu.

Merilnik hitrosti je poleg hitrostnih ovir najučinkovitejše sredstvo za zmanjšanje hitrosti.

Svetniki so se strinjali glede nakupa stacionarnega ohišja za merilnik hitrosti in tudi v proračunu je že zagotovljen denar za dvoje ohišij. Sklenili pa so tudi, da bo o tem, na katere cestne odseke v občini bodo ohišje postavili, odločila stroka, in sicer glede na statistiko hitrosti oziroma prekoračitve omejitev hitrosti.

V Gorjah urejajo nove učilnice in parkirišče

Če bo šlo vse po načrtih, bodo imeli v Gorjah še pred začetkom šolskega leta urejeno parkirišče pred osnovno šolo, v njej pa tri nove učilnice.

Marjana Ahačič

Župan Peter Torkar pred osnovno šolo, kjer med letošnjimi počitnicami urejajo tri nove učilnice in parkirišče / Foto: Gorazd Kavčič

Zgornje Gorje – Osnovna šola Gorje doslej ni imela posebej za svoje uporabnike urejenega parkirišča, zato bo 31 novih parkirnih mest, od tega sta dve namenjeni invalidom, dobrodošla pridobitev. Kot je povedal župan Gorij Peter Torkar, bodo parkirišče lahko uporabljali tudi vsi, ki v šolo hodijo na popoldanske aktivnosti, pa tudi uporabniki kulturne dvorane Gorjanskega doma v neposredni bližini in ne nazadnje obiskovalci Triglavskega narodnega parka.

V sklopu urejanja parkirišča bo na novo urejen tudi uvoz k šoli z državne ceste, s čimer se bo, je zadovoljen župan Torkar, povečala varnost vseh udeležencev v prometu.

Učenci in učitelji pa najtežje pričakujejo tri nove učilnice. Načrte zanje je občina začela pripravljati že pred desetletjem, ko so zaradi povečanega števila otrok v stavbi šole uredili tri igralnice vrtca; tega namreč takrat ni bilo mogoče širiti.

Prostor za učilnice je bil zagotovljen že pred leti, ko se je gradila telovadnica gorjanske osnovne šole, a se je projekt ureditve iz različnih razlogov pomikal v prihodnost, nazadnje zaradi nujne sanacije strehe šole, za kar so v Gorjah leta 2017 prerazporedili sicer ureditvi učilnic namenjena sredstva.

Z novim šolskim letom bo šola vendarle dočakala težko pričakovane učilnice; župan Torkar je zadovoljen, ker bo tako šola ne le glede opreme, ampak tudi prostorsko nadstandardna.

Občina je v proračunu za ureditev parkirišča namenila slabih 182 tisoč, za učilnice pa malenkost več kot 260 tisoč evrov.

Parkirišča so zelo obremenjena

V Bohinju tudi letos spodbujajo čim širšo uporabo javnih prevozov. Kljub številnim drugim možnostim so parkirišča v bližini jezera in drugih znamenitosti na višku sezone zelo obremenjena.

Marjana Ahačič

Bohinj – V Bohinju tudi v letošnji sezoni nadaljujejo prometno strategijo, s katero spodbujajo uporabo javnega prevoza in promet usmerjajo stran od jezerske sklede. Kljub relativno visokim parkirninam – celodnevno parkiranje na parkirišču Labora v Ribčevem Lazu na primer za osebne avtomobile stane 15 evrov, pri Slapu Savica pa 8 – in možnostim brezplačnih javnih prevozov se na višku sezone v bližini glavnih znamenitosti – Bohinjskega jezera, korit Mostnice, slapa Savica, planine Blato … – srečujejo s pomanjkanjem parkirnih mest.

Obiskovalce zato posebej spodbujajo k uporabi parkirišč, s katerih je v času poletne sezone organiziran brezplačni javni prevoz. Letos je tako v Bohinju vzpostavljenih že sedem linij organiziranih prevozov z večjih parkirišč (P+R) in vasi ter ena linija tako imenovanega avtobusa Hop-On Hop-Off.

Na relaciji Bohinjska Bistrica–Ukanc je bilo julija prepeljanih skoraj tri tisoč potnikov (lani skupaj 2126), na relaciji Srednja vas–planina Blato pa 3300 (lani skupaj 4314).

Letošnja novost je prevoz s parkirišča Ribčev Laz (Kristal) do križišča Vogar – Blato, ki se izvaja kot prevoz na klic. Novi sta tudi liniji iz Srednje vasi (Senožet) do Planinske koče na Vojah ter do parkirišča na Vogarju. Do planinskih izhodišč pa vozita še dve redni, plačljivi avtobusni liniji, in sicer iz Bohinjske Bistrice do slapa Savica in iz Škofje Loke in Železnikov čez Soriško planino do Ukanca.

Obiskovalce spodbujajo k uporabi parkirišč, s katerih je v ačsu poletne sezone organiziran brezplačni javni prevoz.

Pri tem v Bohinju poudarjajo, da organizirani javni prevozi niso namenjeni zgolj obiskovalcem Bohinja, temveč tudi domačinom.

Zadovoljni so, ker se uporaba javnega prevoza povečuje. Na relaciji Bohinjska Bistrica–Ukanc je bilo tako v juliju prepeljanih skoraj tri tisoč potnikov (lani skupaj 2.126), na relaciji Srednja vas–planina Blato pa 3.300 (lani skupaj 4.314). Na relaciji parkirišče Kristal–Blato pa je bilo samo v juniju v okviru prevoza na klic prepeljanih 233 potnikov.

»Vsi podatki so zelo spodbudni in potrjujejo pravilnost odločitev za trajnostno mobilnost,« je zadovoljen Klemen Langus. Tudi v tujini skušamo jasno komunicirati, da si za pot v Bohinj gostje izberejo javni prevoz. To bo tudi v prihodnosti vsekakor eden večjih izzivov.

Vrhunec sezone pričakujejo ta mesec

1. stran

»Vrhunec sezone pričakujemo ravno avgusta. Lani smo tudi na račun turističnih bonov imeli več kot 90-odstotno zasedenost razpoložljivih namestitvenih kapacitet, prva dva tedna v avgustu stoodstotno. Ob koncih tedna pa je bila praktično polna zasedenost in brez vnaprejšnje rezervacije je bilo težko dobiti prosto sobo oz. apartma. Podobno situacijo v avgustu pričakujemo tudi letos. Obeti za september so spodbudni, rezervacije se zbirajo, vendar so turisti in obiskovalci z zgodnjimi rezervacijami zaradi negotove situacije in novic o septembrskem zaprtju države precej zadržani, zato pričakujemo 'last minute' rezervacije,« je še dejala Mojca Mežek. V avgustu in septembru Kranjska Gora gosti nekaj največjih slovenskih in mednarodnih dogodkov, za katere upajo, da bodo izvedeni in bodo prinesli tudi več nočitev.

Tudi Bohinj skoraj polno zaseden

Podobno je v Bohinju, kjer so v teh dneh prav tako skoraj polno zasedeni. Že junija, ko se je število nočitev v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za skoraj petdeset odstotkov, so bili obeti za poletje optimistični, tako da tudi v juliju in avgustu pričakujejo nekoliko boljšo zasedenost kot lani, ko so v primerjavi z letom 2019 beležili upad nočitev za 17 (julij) oziroma 15 odstotkov (avgust), je povedala Katarina Košnik z Občine Bohinj.

»Glede na lani, ko smo v glavni poletni sezoni beležili v povprečju skoraj več kot dve tretjini slovenskih nočitev, bo letos na račun povečanja števila tujih nočitev njihov delež manjši. Lani so Slovencem sledili Nemci (16,5 odstotka), Nizozemci (4 odstotki), Čehi (3,6 odstotka) in Madžari (2,4 odstotka), letos pa pričakujemo še nekoliko večji delež Čehov, Nizozemcev, Poljakov in Italijanov,« je pojasnila.

Na Bledu veliko tujcev

Največji ponudnik nastanitev na Bledu, družba Sava Hoteli, v prvi polovici avgusta tudi beleži spodbudne številke: v Hotelu Park in Rikli Balance Hotelu 85-odstotno zasedenost, v Campingu Bled 90-odstotno, glamping hiške Gozdne vile in Družinske glamping hiške pa so polno zasedene. Kar osemdeset odstotkov njihovih gostov prihaja iz tujine, podobno kot v Bohinju predvsem iz okoliških držav, od koder se lahko pripeljejo z avtomobilom: Nemčija, Madžarska, Češka, Italija, Belgija, Nizozemska. V obdobju pred pandemijo je bilo tujih gostov v povprečju okoli 97 odstotkov, predvsem iz oddaljenih držav, od koder so prišli z letalom.

Med domačimi gosti, ki jih je približno dvajset odstotkov, jih enako kot lani okoli štirideset odstotkov nastanitev plača s turističnimi boni. Glede na trenutna povpraševanja pa v družbi Sava Hoteli ocenjujejo, da se bo podobna zasedenost nadaljevala do konca poletja.

Kot je povedala Romana Purkart s Turizma Bled, so v destinaciji zadovoljni tudi z dnevnim obiskom, ki je sicer odvisen tudi od vremena, kljub vsemu dober, še zlasti ob koncih tedna.

Kampanja za zajezitev afriške prašičje kuge

Kranj – Evropska agencija za varnost hrane je v osemnajstih evropskih državah, med katerimi je tudi Slovenija, začela kampanjo za zajezitev afriške prašičje kuge, ki kot virusna bolezen prizadene domače in divje prašiče. Virus sicer ni škodljiv za zdravje ljudi, lahko pa povzroči veliko gospodarsko škodo. Ker cepiva zoper virus ni, pojav bolezni zahteva na prizadetih območjih pokončanje velikega števila domačih prašičev. Pri nas afriške prašičje kuge za zdaj še ni, vendar pa je Slovenija zaradi bližine del tako imenovanje zaskrbljujoče regije. Najpomembnejše za obvladovanje bolezni je prepoznavanje njenih znakov, prijava sumljivih primerov in preprečevanje širjenja.

Število brezposelnih tudi v juliju upadlo

Ljubljana – Po podatkih zavoda za zaposlovanje se je v juliju število brezposelnih oseb še naprej zniževalo. Konec julija je bilo registriranih 70.655 brezposelnih, kar je 0,6 odstotka manj kot junija (na Gorenjskem 0,9 odstotka manj) in 21 odstotkov manj kot v lanskem juliju (na Gorenjskem 29,9 odstotka manj). Med delodajalci je bilo največje povpraševanje po delavcih za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih in visokih gradnjah, čistilcih, strežnikih in gospodinjskih pomočnikih, vzgojiteljih, učiteljih v OŠ, voznikih težkih tovornjakov, varilcih, strokovnih sodelavcih v zdravstveni negi in natakarjih.

Dobro življenje

Prosti čas na slikah Narodne galerije. Jezerska promenada od 20. julija do 20. avgusta.

Vsi ljudje potrebujemo prosti čas in prizori, povezani z njim, so v svetovni in slovenski likovni umetnosti bogato zastopani. Ples in glasba, druženje, hoja v gore, obiski jezer, hrana, vrt, otroška igra, skrb za domače živali, plavanje, sprehajanje in ustvarjanje so navdihnili umetnike, da so spregovorili o običajih, družini in naravi pa tudi o likovni in matematični teoriji ter politiki. Razstavo sta pripravila Narodna galerija in Turizem Bled.

Vodstva po razstavi:
– četrtek, 5. avgust, ob 10. uri
– četrtek, 12. avgust, ob 18. uri
– četrtek, 19. avgust, ob 18. uri
Brezplačna vodstva bo izvajal kustos Narodne galerije, prijave so obvezne na info@visitbled.si.

Festival joge na Bledu

Praznovanja mednarodnega dne joge potekajo vsako leto povsod po svetu.

Indijska veleposlaništva in predstavništva po svetu so organizirala več dogodkov za promocijo joge in njenih koristi za celostno dobro počutje posameznika in skupnosti. Veleposlaništvo Indije v Sloveniji je v preteklih letih od leta 2015 prav tako organiziralo več prireditev, vrhunec pa je bila prav prireditev 5. julija na Bledu, ki se je je udeležila tudi veleposlanica Namrata S. Kumar.

Indijska veleposlanica Namrata S. Kumar z županom Janezom Fajfarjem

Lučke na jezeru

Predzadnjo soboto v juliju so ponovno zagorele lučke na Blejskem jezeru. V preteklosti so bile lučke, narejene iz voska in jajčnih lupinic, del Blejskih dni, ki pa jih žal tudi letos zaradi zdravstvenih razmer ni bilo. Kljub temu so na Bledu ohranili tradicijo in s pomočjo Andreja Vidica, ki že nekaj desetletij izdeluje lučke, te zopet prižgali.

BLED
BLED
Podoba raja.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

OBČINA BLED, CESTA SVOBODE 13, BLED

Investicijska dela v občini

Gospodarska javna infrastruktura na Koritnem končana, prav tako gradnja kanalizacijskega sistema v Mali Zaki. Nadomestna gradnja mostu Piškovca je v polnem teku.

V občini Bled tudi čez poletje poteka kar nekaj ureditvenih in investicijskih projektov. Eden izmed večjih so vsekakor gradbena dela znotraj območja Zazidalni načrt Koritno, kjer so končana vsa dela gospodarske javne infrastrukture, vključno z grobim asfaltiranjem dostopnih cest znotraj cone. Gradnja kanalizacijskega sistema na območju Mala Zaka – Za gradom je zaključena. Na gradbišču izvajajo še fina zaključna dela, kot so zatravitve, bankine in varnostne ograje. Cesta je v celoti na novo asfaltirana. Tudi nadomestna gradnja mostu Piškovca, ki je projekt občin Bled in Žirovnica, je v polnem teku. Pred kratkim so potekala betonska dela na mostu, vgradili so tristo kubičnih metrov armiranega betona. Dela potekajo skladno z načrti.

Pred kratkim so v novi nadomestni most vgradili kar tristo kubičnih metrov armiranega betona.

Z Riklijem na Stražo

Turizem Bled vsako poletno soboto organizira pohod z vodnikom na Stražo.

Turizem Bled vsako poletno soboto organizira pohod z vodnikom na Stražo.
Lahek in nezahteven pohod traja dve uri, zbor pa je ob 8. uri v Zdraviliškem parku pri vremenski hišici. Pohod je brezplačen, saj je vodenje omogočila Slovenska turistična organizacija (www.slovenia.info). #ifeelsLOVEnia #mojaSlovenija
Pred več kot 150 leti je Arnold Rikli na Bledu ustanovil "naravni zdravilni zavod", kjer je predstavljal svojevrstno metodo zdravljenja z motom: »Voda seveda koristi, še več zrak in največ svetloba." Njegovi načini zdravljenja so še kako aktualni v današnjih dneh. Naravne lepote in ugodna klima Bleda so in še vedno ponujajo idealne razmere za njegove zračne, vodne in svetlobne kopeli. Voden pohod se vsako soboto začne v Zdraviliškem parku, ki je posvečen začetku sodobnega turizma na Bledu. Od tam se pohodniki odpravijo na zračne in sončne kopeli, kot jih je priporočal Rikli.
Na poti na vzpetino Straža pohodniki spoznajo dediščino zdravilca, na vrhu vzpetine si ob spomeniku odpočijejo, sledi pa vrnitev na izhodiščno mesto.

Premiera filma Sladka 40.

V društvu KUD Kamot iz Zasipa so zelo pogrešali druženje in vaje, kjer so veseloigre ustvarjali zadnjih pet let. Rodila se je ideja, da poskusijo posneti film. Lucija Vidic in Mark Džamastagič, ki sta pri pisanju predstav že v preteklosti sodelovala, sta tudi tokrat združila moči in nastalo je nekaj sladkega – film z naslovom Sladka 40. V filmu se 40-letna slavljenka, ki jo igra Lucija Vidic, s tremi prijateljicami iz mladih dni, ki jih igrajo Leja Dabič, Katja Pretnar in Meta Vodnjov, odpravi na pot spominov. Noč, polna preobratov in zanimivih dogodivščin, se za eno od njih ne konča brez bolečin, a to ni tako pomembno kot to, da spomini rišejo trenutke življenja za vsakega izmed nas. Film je bil posnet na Bledu in v njgovi okolici, zato bo za vsakogar, ki Bled vsaj malo pozna, zelo zanimiv. Z ekipo Bled TV so ustvarili nekaj edinstvenega, saj so to počeli prvič. Premiera je bila na zadnji julijski dan pred picerijo Briksen na Bledu.

V filmu slavljenko igra Lucija Vidic, prijateljice iz mladih dni pa Leja Dabič, Katja Pretnar in Meta Vodnjov.

Pred zaključkom velikega infrastrukturnega projekta

Pred zaključkom v Vodicah je gradnja devet kilometrov komunalne in štiri kilometre in pol cestne infrastrukture.

Aleš Senožetnik

Tudi v Polju pri Vodicah so celovito uredili komunalno in drugo infrastrukturo. / Foto: Občina Vodice

Vodice – V Občini Vodice v zadnjih dveh letih potekata dva velika infrastrukturna projekta – gradnja projekta Co ter sočasna gradnja. Povezovalni fekalni kanal Co za odvajanje odpadnih voda iz območja občine Vodice do čistilne naprave Ljubljana je že dokončan, potekata pa še gradnja črpališč v Vojskem in Polju ter gradnja zadrževalnega bazena v Vodicah. Kot pojasnjujejo na vodiški občinski upravi, bodo gradbena dela predvidoma zaključena letos, uporabno dovoljenje pa pričakujejo v prvih mesecih naslednjega leta. »Do takrat še ne bo prišlo do priključitve objektov na kanalizacijsko omrežje, saj moramo počakati, da Mestna občina Ljubljana zgradi še manjkajoči del kanala. Ko bo povezan s čistilno napravo v Zalogu in bo Ljubljana pridobila uporabno dovoljenje, pa bomo začeli izdajati odločbe. Pričakujem, da se bo to zgodilo v letu 2023,« je dejal vodiški župan Aco Franc Šuštar. Celotna investicija na območju občine Vodice (gradnja sicer poteka tudi v Mestni občini Ljubljana in Medvode) znaša 4,6 milijona evrov, delež nepovratnih sredstev Evropske unije in države pa znaša 3,4 milijona evrov.

Sočasno z gradnjo fekalne kanalizacije občina ureja tudi naselja Polje, del Utika in Bukovice ter dela Vojskega in Povodja v vrednosti 1,82 milijona evrov. Na navedenem območju je v celoti zgrajena vsa komunalna in cestna infrastruktura, ki zagotavlja priklope na vse objekte in obsega več kot 4,5 kilometra novih cest, tri kilometre novih površin za pešce, devet kilometrov nove fekalne kanalizacije, dva kilometra meteorne kanalizacije, dva kilometra vodovoda in hidrantnega omrežja, tri kilometre javne razsvetljave in tri kilometre cevne kanalizacije za optično povezavo.

Kot nam je še pojasnil vodiški župan, so naselja in ulice urejali celovito, povsod so jih preplastili z novim asfaltom, ceste ponekod razširili, objekti so dobili nove vodovodne priključke, postavili so okoli trideset hidrantov in okoli sedemdeset drogov za javno razsvetljavo, vesel pa je tudi treh kilometrov pločnikov oziroma površin za pešce in kolesarje, tudi med vasmi, ki jih ti že s pridom uporabljajo.

»To je ogromna pridobitev za naš proračun in tudi našo občino kot tako. Če se primerjamo z Ljubljano, bi to pomenilo približno tako, kot bi v prestolnici v dobrih dveh letih zgradili okoli štiristo kilometrov novih cest in infrastrukture,« dodaja župan.

V občini je bila doslej s kanalizacijskim omrežjem pokrita večina naselja Vodice, z novimi investicijami pa bo imela možnost priklopa tretjina prebivalstva. Kot dodaja Šuštar, je sistem zasnovan tako, da se bodo imela v prihodnje tako na kanalizacijsko omrežje kot sistem vodooskrbe možnost priključiti vsa naselja, z izjemo Šinkovega Turna in dela Kosez, kjer gradnja zaradi oddaljenosti oziroma reliefa ekonomsko ni upravičena. Ob tem so upoštevali tudi predvidevanja, da bi se v prihodnjih desetletjih število občanov povečalo s sedanjih skoraj pet tisoč na sedem tisoč.

Odprtje investicij pripravljajo v soboto, 28. avgusta, dopoldne pri gasilskem domu v Polju, kjer bo potekalo tudi tradicionalno srečanje starodobnikov in ko bodo simbolično odprli vse nove odseke, zgrajene v minulih dveh letih, ki jih zaradi epidemije ni bilo mogoče odpirati posamično.

Naslednja pomembnejša investicija jih čaka na Skaručni, kjer bo prav tako potekalo komunalno opremljanje naselja v sodelovanju z državo, saj del trase poteka po državni cesti. Župan računa, da bo razpis za izbiro izvajalca del pripravljen do konca leta.

Sicer pa so v Vodicah trenutno v teku razpisi za izbiro izvajalca za gradnjo prometne in komunalne infrastrukture na območju ceste Mlakar v Utiku v dolžini 250 metrov in za gradnjo športno-gasilskega poligona v Polju pri Vodicah ter razpis za izbiro zasebnega partnerja za gradnjo občinskega središča Kopitarjev center. Vsi postopki bodo predvidoma zaključeni do konca septembra.

V slovo

Jože Resman

1946–2021

Poslovil se je Jože Resman, predsednik Kulturnega društva dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica.
Rojen na Zgoši je poklicno pot kot višji upravni delavec začel na Občini Jesenice, postal je najmlajši občinski tajnik v Sloveniji in kasneje opravljal več različnih funkcij. V času osamosvojitve Slovenije je bil predsednik Izvršnega sveta Občine Radovljica in nato deset let član Državnega sveta Republike Slovenije.
Dom si je ustvaril na Breznici, zato je bil aktiven v tamkajšnji krajevni skupnosti. Dva mandata je bil občinski svetnik. V poslovnem svetu je prevzemal predvsem vloge t. i. kriznega menedžerja, začasnega vodenja investicij ali zagona dejavnosti (Kino Radovljica, Almira, Sklad TNP, Žičnica Vogel ipd.).
Priprava kulturnih, športnih in drugih dogodkov je bila njegova velika ljubezen in hkrati izziv. Ponosen je bil na dolgoletno vodenje press centra pri Pokalu Vitranc.
Njegova nemirna narava ga je z idejami vedno znova vpletla v nove izzive. Vedno je bil korak pred drugimi, sledil je svojemu prepričanju, viziji in vesti, brez pomislekov in predsodkov se je priključil naprednim razvojnim pobudam, čeprav so bile včasih predmet javne skepse ali nasprotovanja in tudi niso bile brez tveganja: kandidaturi treh dežel za zimske olimpijske igre, vodenju postopka za ustanovitev Občine Žirovnica pa tudi zasaditvi lipe ob rojstvu Slovenije. Poklicno pot je zaključil v domačem podjetju, pekarni na Zgoši. Bogato opremljen z znanjem, energijo, izkušnjami in znanstvi je leta 2004 kot predsednik našega društva postal močan vezni člen med takratnimi številnimi skupinami v društvu. Članom je vedno potrpežljivo prisluhnil, zagnano uresničeval njihove želje in predano pripravil ter izpeljal nemalo kulturnih prireditev. Skupine je spodbujal, da sodelujejo in oživljajo dediščino vasi pod Stolom. Uspelo jim je ohraniti status društva v javnem interesu in pridobiti status nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, oživiti dela Prešerna, Finžgarja, Janše in Jalna, zadnji izziv, Triglavske strmine z Jalnovim scenarijem, je žal ostal nedokončan.
Vključeval in spodbujal je mlade, zanj sta bila kultura in šport najbolj žlahtni obliki medgeneracijskega sodelovanja. V njem je resnično užival in mi z njim.
Dragi Jože! Hvaležni za vse, kar si nam dal, smo ponosni, da smo te poznali. Ideal, kulturno vrenje, za katero si živel, bo z nami živel še naprej.

V imenu Kulturnega društva dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica
Jerneja Stres

Uredili makadamsko cesto do Zelenega roba

Velika planina – Občina Kamnik je zaključila sanacijo odseka makadamske ceste med Šimnovcem in Zelenim robom, ki sicer ni namenjena prometu, ampak služi zgolj kot dovozna cesta. Skupaj z nasutjem in utrditvijo vozne površine so uredili tudi odvodnjavanje. Vrednost del, ki jih je opravilo podjetje Berlec, je znašala 49 tisoč evrov.

Makadamska cesta od Šimnovca do Zelenega roba na Veliki planini je že utrjena.

Tematske poštne znamke z motivi narodnih noš

Jasna Paladin

Kamnik – Zavod za turizem in šport Kamnik je pred jubilejnimi, 50. Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, ki bodo v starem mestnem jedru potekali med 10. in 12. septembrom, izdal priložnostne znamke vrednostnega razreda B in D, na katerih sta upodobljena dva motiva narodnih noš. Na znamki z vrednostjo B, ki je namenjena za razglednice in pisma do 20 gramov znotraj države, so upodobljeni trije ženski liki, oblečeni v nošo iz okolice Moravč, opremljeni s slovenskim besedilom za prireditev, medtem ko so na znamki D, ki je namenjena za poslovanje s tujino, upodobljeni moški liki. Izbor motivov je prispeval znani slovenski etnolog dr. Bojan Knific, znamke pa je oblikoval grafični oblikovalec Matic Jelovčan. Znamke so v prodaji v Turistično-informacijski točki Kamnik (Glavni trg 2), v pripravi pa je tudi priložnostni žig.

Prenovili planinsko pot na Homški hrib

Markacisti Planinskega društva Domžale so priljubljeno pot, ki je bila že kar nevarna, utrdili z lesenimi stopnicami.

Jasna Paladin

Homec – Markacisti Planinskega društva Kamnik so ob pomoči Zdravka Bodlaja, izkušenega markacista iz Planinskega društva Kamnik, pred dnevi zaključili obnovo zahtevnega odseka pešpot na Homški hrib s severne strani.

Stanje poti se je med epidemijo, ko je bilo to območje zelo obljudeno, močno poslabšalo in že prej večkrat blaten odsek je na posameznih mestih postal tudi nevaren. Po pripravi potrebnega materiala, ki so se je lotili že pozimi, je v nekajdnevni akciji konec julija sodelovalo osem markacistov.

»Celoten projekt je bil precej zahteven, v strm, spolzek in hudo neugoden teren je bilo vgrajenih enaintrideset stopnic, s tem pa več kot kubični meter macesnovega lesa. Za izvedbo smo porabili 180 ur prostovoljnega dela in imeli kar nekaj stroškov, od samega lesa, vsega potrebnega orodja, žebljev, tja do dveh 'kubikov' peska,« je akcijo opisal Aleš Kermauner iz Planinskega društva Domžale.

Projekt je s sofinanciranjem podprla tudi Občina Domžale.

V Vodicah sprejeli Janežiča

Aleš Senožetnik

Vodice – Z olimpijskih iger v Tokiu se je vrnil tudi atlet Luka Janežič. V sredo mu je pred domačo hišo v Vodicah zaigrala vodiška godba, zbrali pa so se tudi domači in številni sosedje ter prijatelji. Janežič se je v teku na 400 metrov uvrstil v polfinale in na koncu z rezultatom sezone (45,36) zasedel 15. mesto. »Že to, da se uvrstiš na olimpijske igre, je uspeh in želja vsakega športnika, a sem želel doseči tudi dober rezultat, kar mi je na koncu tudi uspelo. Še posebej sem vesel, da sem uspel odteči na tak način, saj sem imel v preteklem obdobju precej težav s poškodbami. Doseči rezultat sezone na olimpijskih igrah pomeni, da smo dobro tempirali formo in da se izziva nisem ustrašil,« je dejal Janežič, ki upa, da ga poškodbe v prihodnje ne bodo več pestile in se bo znova spustil pod mejo 45 sekund, s kakšnega od velikih tekmovanj pa si želi prinesti tudi medaljo. Vesel je bil tudi sprejema in čestitk, ki jih je prejel ob prihodu domov. »Nikoli si nisem mislil, da bo zame igrala vodiška godba in me bo prišlo pozdravit toliko sosedov in prijateljev. Veliko mi pomeni, da vem, da imam podporo navijačev.«

Luka Janežič je bil vesel sprejema krajanov

Neža Dolenc gre v Kenijo

Kranj – Minulo soboto je v avstrijskem Gradcu potekal mednarodni atletski miting. Za starejše mladince in mladinke je bila to tudi zadnja priložnost za izpolnitev norme za svetovno prvenstvo v atletiki za kategoriji do dvajset let. Neža Dolenc, članica kranjskega Triglava, je svojo nalogo opravila odlično in v teku na 400 metrov z ovirami s časom 1:00,67 izpolnila normo za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo v Nairobiju v Keniji od 16. do 22. avgusta. Letos je to že tretja izpolnjena norma Neže Dolenc za velika tekmovanja. Pozimi je tekmovala na balkanskem prvenstvu do dvajset let v Sofiji, kjer je tekla na 60 metrov z ovirami in bila članica zmagovalne štafete 4 × 400 metrov, kjer so dekleta dosegla tudi balkanski rekord v kategoriji do dvajset let v dvorani. Neža je izpolnila tudi normo za evropsko prvenstvo do dvajset let v estonskem Talinu, ki je potekalo od 14. julija do 18. julija. Tekmovala je v teku na 400 metrov z ovirami in osvojila končno 19. mesto. S štafeto 4 × 400 metrov je postavila nov državni rekord v kategoriji do dvajset let, na koncu pa so dekleta osvojila deveto mesto.

Kalcer Radomlje jutri gosti Maribor

Domžale – Nogometaši v Prvi ligi Telemach bodo ta konec tedna odigrali četrti krog. Kalcer Radomlje, ki v tej sezoni še ne pozna poraza, bo jutri, v soboto, ob 20.15 v športnem parku v Domžalah gostil Maribor. Nogometaši Domžal so včeraj zvečer v tretjem krogu kvalifikacij v konferenčni ligi gostovali pri norveškem Rosenborgu, tekma pa se do zaključka naše redakcije še ni končala. Varovanci Dejana Djuranovića naj bi v domačem prvenstvu jutri gostovali pri Kopru, kdaj bo tekma, pa do včeraj še ni bilo znano. Z drugim krogom se ta konec tedna nadaljuje tekmovanje v drugi slovenski nogometni ligi. Ekipa kranjskega Triglava bo že danes ob 19. uri gostovala pri Krki v Novem mestu. Roltek Dob v nedeljo odhaja v Lendavo, kjer se bo ob 20. uri pomeril z Nafto 1903.

Poletne košarkarske počitnice

Škofja Loka – Košarkarski klub Škofja Loka v sodelovanju s Košarkarskim klubom Gorenja vas in ŠD Tabor Žiri znova pripravlja Poletne košarkarske počitnice. Te bodo potekale od 23. do 27. avgusta v Športni dvorani Trata. Namenjene so otrokom od prvega do petega razreda. Prijave zbirajo do 22. avgusta na naslov kk.skloka@gmail.com.

Verjame v mlado ekipo

Po lanski sezoni, ki jo je škofjeloški rokometni prvoligaš zaključil na osmem mestu v državi, je moštvo Urbanscape Loka prevzel znani slovenski rokometni strokovnjak Jure Šterbucl, ki je prepričan, da ima mlada ekipa veliko možnosti za razvoj.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Večina rokometnih prvoligašev je že začela priprave na novo sezono, med njimi pa so tudi člani moštva RD Urbanscape Loka, ki imajo letos novega trenerja. Prejšnji trener Robert Beguš je namreč znova sedel na klop Rika Ribnica, v Škofjo Loko pa je prišel 41-letni Jure Šterbucl, ki je trenerske izkušnje nabiral tako doma kot v tujini.

Foto: Gorazd Kavčič

Jure Šterbucl je novi trener ekipe Urbanscape Loka.

Kako vas je pot zanesla v rokomet?

Doma sem iz majhnega kraja Dol pri Hrastniku. Če se tam želiš ukvarjati s športom, se pač ukvarjaš z rokometom, saj dosti druge izbire pravzaprav ni. Treniranje vseh ostalih športov je pač vezano na prevoze. V času, ko sem odraščal, pač starši niso prav pogosto opravljali vlog taksistov, kot jih mnogi sedaj. Tako sem pri sedmih letih dal torbo na ramo in šel na rokometni trening. Pri 15 letih sem začel igrati za člansko ekipo. Igrali smo sicer v 1. B ligi, ki pa je bila takrat zelo močna. Igral sem štiri leta, nato pa sem se odločil za študij in prenehal igrati.

Kako ste izkušnje nabirali kot trener?

Še kot študenta me je Marta Bon povabila, da pridem v Trimo Trebnje, kjer sem bil tri leta trener mladincev in pomočnik oziroma kondicijski trener pri članih. Tam je bil tudi trener, ki me je nato povabil za pomočnika italijanske reprezentance. Ob pripravništvu sem bil nato v Dolu trener kadetov, nato pa sem bil dve leti najprej kondicijski trener, nato pa pomočnik trenerja ženske ekipe pri Krimu. Hkrati sem bil član štaba britanske moške rokometne reprezentance, ki se je pripravljala za nastop na olimpijskih igrah. Dobil sem kar nekaj izkušenj in nato sem šel v Izrael in kasneje v Korejo. Zaradi epidemije covida-19 se nato v Korejo nisem vrnil, sem pa prevzel ekipo Dola, kjer sem delal do letošnje sezone, ko sem se odločil, da sprejmem nov izziv in pridem v Škofjo Loko.

Ste bili do sedaj že kdaj v Škofji Loki?

Bil sem kot igralec, ko smo na Podnu gostovali v 1. B ligi.

Kaj je odločilo, da ste izbrali prav Ločane?

Mislim, da je tu res perspektivna ekipa. Ponosen sem, da so mi jo zaupali kot relativno mlademu trenerju. Z vodstvom kluba imamo podobno vizijo in ideje o delu in na moje veselje smo se dogovorili za sodelovanje.

Bili ste tako trener deklet kot fantov. Je pri delu kakšna bistvena razlika?

Ni bistvene razlike pri trenerskem delu, je pa pri odnosu do igralcev oziroma igralk. Bolj so izrazite razlike med različnimi kulturami, na primer v Aziji in pri nas. Pomembno je tudi, kakšne cilje si kdo zastavi. Res pa je, da fantom marsikaj lahko poveš bolj naravnost, dekleta pa so bolj občutljiva. Zanimivo se mi je tudi zdelo, ko sem delal pri Krimu, da so dekleta med kosilom začela peti ... Pri fantih pač tega nisem bil vajen.

Kako boste Ločane motivirali, da postanejo še boljši?

Želim si, da bi z mlado, perspektivno ekipo, v kateri je večina domačih igralcev, lahko na lestvici posegli čim više. Je pa res, da je naš cilj tudi razvoj mladih igralcev. Želimo si zmagati na vsaki tekmi. Fantje so zelo prizadevni. Spoznali smo se na prvih treningih v juniju, prejšnji teden smo začeli priprave, danes imamo že prvo pripravljalno tekmo z ekipo Izole. Do sezone, ko gremo 11. septembra v Ormož, imamo načrtovanih enajst pripravljalnih tekem različnega ranga. Lahko rečem, da v fantih vidim velik potencial. Želim si, da bi to spoznali tudi sami.

Znova bodo dirkali proti Lučinam

Po enoletnem premoru bo ta konec tedna znova potekala Gorsko-hitrostna dirka Lučine, poleg domačih tekmovalcev pa organizatorji pričakujejo tudi nekaj tujih predstavnikov.

Vilma Stanovnik

Gorenja vas – Jutri in v nedeljo bo na delu ceste med Gorenjo vasjo in Lučinami potekala tokrat že 19. ponovitev dirke, imenovane GHD Lučine. Tako bo vonj po bencinskih hlapih znova zavzel čudovite kraje pod Blegošem, kot pravijo organizatorji, pa je lista prijav kljub omejitvam obogatena tudi s tujimi predstavniki.

Foto: Zoran Abram

Vladimir Stankovič je kandidat za letošnjo zmago.

»Dirkačem in stalnim obiskovalcem je odsek ceste med Gorenjo vasjo in Lučinami dobro znan, saj gre za skupek atraktivnih ovinkov, daljših ravnin in zanimivih hitrih kombinacij, ki so garancija za atraktivne in hitre vožnje. Čeprav je tudi letošnja zasedba tekmovalcev mednarodna, gre tokrat v večini za domače tekmovalce, ki se bodo borili za zmago v skupinah in v skupni razvrstitvi,« je v imenu organizatorjev pojasnil Matjaž Kosmač.

Tako trening vožnje kot tekmovalne vožnje bodo potekale v nedeljo od 9. ure dalje. Poudariti je treba, da bo pred dirko, med njo in po njej na voljo tudi avtobus, ki bo obiskovalce vozil po progi in jim tako omogočal spremljanje dirke na različnih lokacijah.

Za dodatno popestritev so poskrbeli tudi za zanimive predvoznike in taksi vožnje. Med vozniki bo tudi državni prvak v reliju Rok Turk s Hyundaiem i20 R5.

Organizatorji se nadejajo dobrega nedeljskega obiska, hkrati pa opozarjajo, da je za vstop na prireditev po trenutno veljavnih odlokih treba izpolnjevati pogoj PCT. Vsem obiskovalcem bo omogočeno opravljanje hitrega testa na virus SARS-CoV-2 pred vhodom na prireditev.

Letališka poslovna cona se polni

V coni ob brniškem letališču že posluje nekaj večjih družb, zanimanje za zemljišča pa je precejšnje, pravijo v Fraportu. Gradnjo distribucijskega centra je nedavno napovedal tudi kitajski tehnološki velikan Huawei.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Pred dobrimi tremi leti in pol je bila odprta obvozna cesta mimo Letališča Jožeta Pučnika. Projekt, vreden pet milijonov in pol evrov, je omogočil nadaljnji razvoj območja letališča in rast tamkajšnje poslovne cone. Ugodna strateška lega z dobrimi prometnimi povezavami je pritegnila nekaj globalnih podjetij, med katerima izstopata logista Kuehne + Nagel in Cargo-partner. Prvi je 50-milijonsko investicijo namenil večinoma distribuciji farmacevtskih produktov in drugih surovin farmacevtskih podjetij, drugi pa je ravno v tem času v fazi povečanja skladiščnih kapacitet, saj jih je že v dobrem letu po odprtju logističnega centra presegel.

Med večjimi investicijami v coni je tudi gradnja proizvodnega obrata Iskre Mehanizmi, ki v tem času dokončuje režijski obrat, v coni pa sta si prostore zgradila tudi SchäferRolls, ki se ukvarja s proizvodnjo industrijskih valjev, in Blažič, ki izdeluje robne trakove, furnirje, folije in druge materiale za pohištveno industrijo.

Brniška poslovna cona je že pritegnila nekaj večjih podjetij.

Po oceni cerkljanskega župana Franca Čebulja je cona trenutno okoli 50-odstotno zasedena, območje L8, ki se razteza na slabih štiridesetih hektarih severozahodno od skrajno zahodnega križišča obvozne ceste, pa je približno 85-odstotno zasedeno. »Razvoj območja L8 bi lahko ocenili kot zadovoljiv, tudi nekatera večja lokalna podjetja so se odločila za selitev v cono, seveda pa bi bilo vedno lahko bolje. Upam, da bo v prihodnje bolj zaživel tudi tisti del cone, ki je v lasti upravljavca letališča in slabe banke,« pravi cerkljanski župan.

V sklopu t. i. Airport cityja, območja med letališčem in obvozno cesto, je na voljo 15 hektarov komunalno opremljenih zemljišč, namenjenih letališkim, poslovnim, trgovsko-storitvenim, gostinskim in drugim komercialnim dejavnostim. Kot so nam povedali v upravljavcu Fraport Slovenija, je bil na tem delu v letu 2019 zgrajen objekt za FedEx, lani za UPS, do konca leta 2023 pa je v načrtu tudi izgradnja novega logističnega distribucijskega objekta DHL Express ter do leta 2025 še nekaj drugih logističnih, skladiščnih in hangarskih objektov. Pri tem v Fraportu poslovnim partnerjem ponujajo dolgoročni najem zemljišč za dobo 25 let in več. Dodajajo tudi, da je notranja cestna infrastruktura za trenutne potrebe v celoti dokončana in je gradnjo mogoče začeti takoj, v prihodnje pa se bo razvijala skladno z investicijskimi projekti.

»Zemljišča so na voljo za dolgoročni najem, zanimanja zanje je veliko in večina je že rezervirana. Pritegniti si želimo predvsem vlagatelje s področja logistike, hotelirstva in pisarniške dejavnosti,« pravijo na letališču, kjer so v preteklosti večkrat omenjali potrebo po izgradnji letališkega hotela. Kot še dodajajo v Fraportu, je ekonomska upravičenost tega močno povezana s številom potnikov, ki je v času epidemije precej upadlo. Pred tem pa je interes pokazalo več tujih investitorjev, za upravljanje pa se je zanimalo več večjih hotelskih verig.

Prihaja Huawei

Nedavno je gradnjo objekta napovedal tudi kitajski logistični velikan Huawei. Po poročanju nekaterih medijev bo na Brniku vzpostavil logistični center za 19 trgov srednje in jugovzhodne Evrope, od tega za 13 držav EU in šest zunaj EU. Center bodo oskrbovali iz Luke Koper. Najprej bodo izvedli širitev na štiri tisoč, nato pa na šest tisoč kvadratnih metrov površine. Vrednost naložbe bo znašala okoli devet milijonov evrov in bo prispevala h krajšim dobavnim rokom za kupce na območju srednje in jugovzhodne Evrope.

Načrtujejo širitev proizvodnje

Podjetje Gubanc – plastika in razrez materialov s sedežem v Tržiču je iz stečajnega postopka Papir servisa za 337 tisoč evrov kupilo opuščeni poslovno-proizvodni kompleks Lepenke na Slapu pri Tržiču v velikosti približno dvajset tisoč kvadratnih metrov.

Suzana P. Kovačič

Tržič – »Ponudila se je priložnost, uspešni smo bili pri oddaji nezavezujočih ponudb za nakup opuščenega proizvodnega kompleksa na Slapu pri Tržiču. Zadnje stavbe na tem območju so zgradili v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in so še kar vitalne, a so bile zapuščene in nevzdrževane, zato jih bo treba obnoviti. Gradbene posege bomo izvedli predvidoma v letu 2022, del naše dejavnosti pa na novo lokacijo selili leta 2023,« je povedal Zoran Gubanc, direktor podjetja Gubanc – plastika in razrez materialov. Investicijo bodo delno financirali z lastnimi sredstvi, nekaj bodo zanjo najeli kredita. »Točnega zneska investicije še ne morem komentirati, ker zdaj pripravljamo projekte,« je pojasnil.

Brizganje plastike in razrez tekstilij sta glavna proizvodna procesa podjetja Gubanc, poleg tega še konstrukcija in izdelava orodij za brizganje plastike. So partner več podjetjem v avtomobilski, elektro, gradbeni, telekomunikacijski, pohištveni in čevljarski industriji, industriji ročnega orodja, pakirnih izdelkov ter pogrebne in pokopališke opreme. Svoje naročnike imajo tudi na področjih filtracije, bele tehnike in akustične izolacije. Na novo lokacijo bodo selili razrez netkanih tekstilij, ker za to dejavnost potrebujejo več prostora. Brizganje plastike pa bo ostalo na obstoječi lokaciji na Koroški cesti v Tržiču.

Podjetje Gubanc zaposluje približno štirideset ljudi različnih poklicnih profilov, s širitvijo bodo dodatno zaposlovali. Kot je pojasnil Zoran Gubanc, najtežje dobijo strojne inženirje in druge tehnične poklicne profile, predvsem pa ljudi za vodilna mesta z odgovornostjo.

Začetki brizganja plastike podjetja segajo v leto 1965, ko je Janez Homar v Mengšu ustanovil obrt za izdelovanje izdelkov iz plastičnih mas in umetnih smol, ki se je večinoma osredotočala

Zoran Gubanc, direktor podjetja Gubanc – plastika in razrez materialov / Foto: Tina Dokl

na proizvodnjo pogrebne in pokopališke opreme. Leta 1981 je obrt za predelavo plastičnih mas preselil v poslovne prostore v Otočah, konec osemdesetih let pa v Podbrezje, ko je vodenje podjetja prevzel Zoran Gubanc in s tem nadaljeval družinsko tradicijo. Podjetje v Podbrezjah je širil vse do leta 2015, ko se je preimenovalo v Gubanc – plastika in razrez materialov. Družba se je iz Podbrezij preselila v Tržič v večje poslovne, proizvodne in skladiščne prostore.

Epidemija covida-19 je na njihovo dejavnost vplivala samo dva meseca spomladi 2020. »Takrat smo delali z eno tretjino zmogljivosti in uporabili pomoč države, ki jo zdaj vračamo. Dejavnost je po prvem valu epidemije znova polno zaživela, dodali smo nekaj novih projektov in poslovno leto 2020 zaključili celo bolje kot leta 2019. Za letos predvidevamo 15-odstotno rast,« je sklenil Zoran Gubanc.

Banke so kapitalsko ustrezne

Kranj – Evropska centralna banka je izvedla stresne teste za 89 pomembnih bank z evrskega območja, ki so neposredno pod njenim nadzorom, med drugim tudi za dve največji slovenski banki. S testi je na podlagi osnovnega in neugodnega scenarija ovrednotila učinek kreditnih, tržnih in operativnih tveganj ter tveganj neto obrestnih prihodkov na kapitalsko ustreznost bank v obdobju 2021–2023. Rezultati kažejo, da banke tudi v neugodnem scenariju ohranjajo zadostno odpornost in ustrezen kapitalski količnik. Obe slovenski banki sta izkazovali nadpovprečne rezultate, pri tem pa je znižanje količnika kapitalske ustreznosti v neugodnem scenariju predvsem posledica dodatnih izgub zaradi kreditnega tveganja in nižjih neto obrestnih prihodkov. Za ostale banke in hranilnice v Sloveniji je primerljive stresne teste izvedla Banka Slovenije. Testi potrjujejo stabilnost slovenskega bančnega sistema in primerno kapitalsko ustreznost tudi ob neugodnem scenariju. Banke in hranilnice so v zadnjih treh letih znižale raven kreditnega tveganja in izkazovale v primerjavi s pomembnimi bankami tudi nižjo izpostavljenost tržnim tveganjem.

Za gasilce veliko dela

Kranj, Lesce, Zg. Jezersko, Domžale – Ta teden so imeli gasilci veliko dela zlasti s požari. Tako je zagorelo v prizidku stanovanjske hiše – drvarnici na Partizanski cesti v Kranju. Požar so pogasili gasilci GARS Kranj ter PGD Kokrica, Predoslje, Britof, Suha in Primskovo. Pogorišče so prekopali ter pregledali s termovizijsko kamero. Poškodovano streho prizidka so prekrili s folijo. Stanovanjski objekt je ostal nepoškodovan. Na Poti na Zelenec na Mlaki pri Kranju je zagorel delovni stroj v delavnici. Gasilci GARS Kranj, PGD Kokrica in Britof so požar pogasili, prezračili prostore, iz prostora odnesli preostale predmete in pregledali vse prostore s termovizijsko kamero. V Lescah, na Hraški cesti, je zagorelo osebno vozilo. Ogenj so z gasilnimi aparati delno pogasili že mimoidoči, gasilci PGD Lesce in Radovljica pa so vozilo ohladili z vodo, pregledali s termovizijsko kamero in odklopili akumulator. Gasilci pa se niso ukvarjali le s požari. V torek zvečer so na Grmičevi ulici v Kranju gasilci GARS odstranili ose, ki so ogrožale stanovalce. Na Zgornjem Jezerskem sta meteorna voda in blato zalila hišo. Posredovali so gasilci PGD Jezersko. V Rodiški ulici v Domžalah se je v potok Mlinščica podrlo drevo. Gasilci PGD Jarše - Rodica so drevo razžagali in odstranili iz vodotoka.

Kradejo tudi v kampih

Bled – Samo v sredo so blejski policisti obravnavali dve tatvini v kampih. V enem primeru je bilo ukradeno gorsko kolo večje vrednosti, v drugem pa iz šotora elektronska naprava. Kolo je bilo prislonjeno na drevo ob avtodomu. Prijavo poskusa tatvine kolesa višje vrednosti z avtodoma so obravnavali kranjskogorski policisti. Lastniki so storilca zalotili in sta zato pobegnila. Jeseniški policisti pa so obravnavali vlom v dva avtodoma. Storilec je iz enega odnesel torbico. Na Jesenicah so policisti obravnavali tudi prijavo tatvine denarnice iz osebnega avtomobila, v Škofji Loki pa tatvino sivega osebnega avtomobila znamke VW Golf, serije V. Na območju Radovljice so policisti obravnavali še vlom v avtodom tujca. V Žirovnici je bilo vlomljeno v delovni zabojnik. Lastniki ne pogrešajo ničesar. Na še enem poslovnem objektu v Žirovnici so bila poškodovana stekla. V Britofu je bilo vlomljeno v stanovanjsko hišo. »Pozivamo k skrbi za lastnino in samozaščitnim ukrepom pred tatvinami,« znova opozarjajo policisti.

Po točenju goriva pozabil otroka

Kranj – Delavci bencinskega servisa na avtocestnem počivališču so ta teden poskrbeli za starejšega otroka, ki ga je starš pozabil po točenju goriva. Otrok je odšel na stranišče, starš pa ob odhodu s počivališča ni opazil, da ga ni v vozilu. Ob prihodu policije se je na kraj vrnil tudi starš in otroka prevzel. »Pred vsakim začetkom vožnje pa vendarle preverite, ali je v vozilu vse, kar mora biti,« so ob dogodku tudi zapisali policisti.

V hribe le pripravljeni

Planinci večinoma vedo, da se je treba za pot v hribe in gore primerno obuti in obleči, marsikdo pa pozabi, da je ob napovedi slabega vremena cilj smiselno spremeniti ali pot za nekaj dni preložiti.

Vilma Stanovnik

V hribe se moramo odpraviti primerno opremljeni, pozanimati pa se je treba tudi o vremenu. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Hoja v hribe je priljubljena rekreacija, žal pa se tudi zato, ker mnogi na pot odhajajo nepripravljeni, marsikdaj ne konča tako, kot si planinci želijo. Tako skoraj ni dneva, da ne bi poročali o bolj ali manj hudih nesrečah. Če bi v hribe odšli pripravljeni in v primernem času, bi marsikatero lahko preprečili sami.

Kot ugotavljajo strokovnjaki, so namreč vzroki nesreč največkrat telesna in duševna nepripravljenost, pomanjkljiva in neustrezna oprema, neusposobljenost in pomanjkanje znanja o gibanju in pravilni uporabi opreme, nepoznavanje poti ter podcenjevanje trenutnih vremenskih razmer v gorah.

Statistika nesreč kaže, da sta zdrs in padajoče kamenje na prvih mestih med vzroki nesreč v naših gorah. Da bi se nesrečam izognili, se je treba ob pripravah na pot držati nekaterih pravil.

Tako je treba na pot dovolj zgodaj. Pozanimajte se o vremenu, poleti predvsem nevarnosti neviht. Med turo spremljajte vreme in mu prilagodite njen potek. Če se razvijejo nevihtni oblaki, se morate nemudoma umakniti z grebenov in drugih izpostavljenih mest, saj vanje pogosto udarijo strele.

Seveda je že prej treba vedeti, na kakšno pot se podajate. Če le morete, izberite za vzpon težjo pot, za sestop pa lažjo, predvsem pa ne hitite. Če greste v gore z otroki, jim morate nameniti posebno pozornost in se jim povsem prilagoditi.

Mnogi radi pozabijo, da je treba upoštevati tudi zdravstveno stanje in počutje, saj pohodi v gore niso primerni za tiste, ki imajo zdravstvene težave. Tudi soparno vreme in visoke temperature so lahko usodni za posameznike.

Ko začutite znake utrujenosti ali izčrpanosti, se ustavite za daljši počitek. Ob najmanjši slabosti in bolečinah v prsih takoj prekinite vzpon ali sestop. Takoj se povežite z dežurnimi na telefonski številki 112, ti pa vam bodo omogočili takojšen stik z zdravniki gorskimi reševalci, ki vam bodo lahko svetovali po telefonu, dokler ne bodo prišli reševalci.

Od zahtevnosti poti je odvisna tudi oprema planinca. Sestavni del osebne opreme so planinski čevlji, saj je mehka obutev nevarna. V nahrbtniku naj bodo poleg malice, pijače in osebnih dokumentov tudi rokavice, kapa, vetrovka, zaščitna krema, sončna očala, rezervna oblačila, kompas, ustrezen planinski zemljevid, zavitek prve pomoči z zaščitno folijo, piščalka, bivak – spalna vreča, vžigalice, sveča in baterijska svetilka, mobilni telefon. Seveda je treba temu glede na izbrano pot pristaviti tudi dodatne, specializirane pripomočke, kot so plezalna vrv, cepin, včasih tudi dereze in čelada.

Za planinski vzpon ali pohod je treba imeti primernega spremljevalca, saj je samohodstvo po gorah tvegano in že ob manjši poškodbi lahko usodno. Priporočljivo je, da se na vzpon odpravite z vodnikom Planinske zveze Slovenije, gorskim vodnikom Združenja gorskih vodnikov Slovenije ali z nekom, ki pot dobro pozna.

Kolesarji tudi tvegajo

Kranjska Gora, Škofja Loka, Tržič – Gorenjski policisti so ta teden znova obravnavali več nesreč kolesarjev. Tako se je poškodoval kolesar, ki je vozil z Vršiča proti Kranjski Gori. Na območju Škofje Loke sta trčila kolesar in voznik osebnega avtomobila. Okoliščine kažejo na krivdo voznika zaradi nenadnega zaviranja. Kolesar naj ne bi bil poškodovan. Policisti so obravnavali dva tujca, ki sta kolesarila po glavni cesti Tržič–Podtabor. Na prekršek so ju opozorili in napotili na vzporedno cesto. »Pozivamo k previdnosti ter varni uporabi in souporabi prometnih površin,« opozarjajo policisti.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Negativni vpliv internetnega okolja

Med epidemijo so mladi veliko časa preživeli v internetnem okolju, kjer so se srečevali tudi z objavami vrstnikov, vplivnežev in popolnih neznancev, ki prikazujejo idealizirane podobe življenja in teles.

Maša Likosar

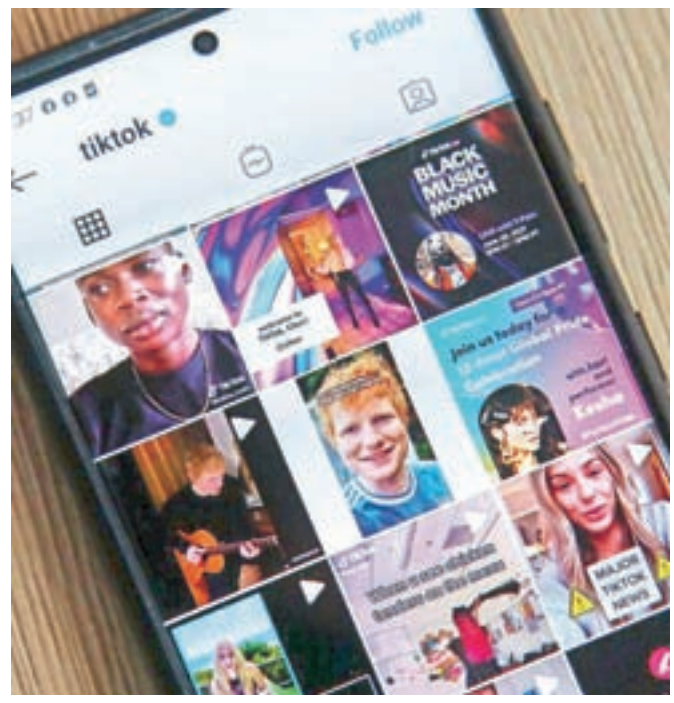

Safe.si mladim svetuje, naj se uprejo vrstniškim in družbenim pritiskom k objavljanju slik ter razgaljanju samega sebe na internetu in naj raje poskrbijo, da njihova samopodoba, počutje in sreča ne bodo odvisni od odzivov, ki jih dobivajo na svoje objave. / Foto: Gorazd Kavčič

Ljubljana – Spremljanje takšnih objav ima lahko negativen vpliv na odraščajoče najstnike in njihovo samopodobo, opozarjajo sodelavci Točke osveščanja o varni rabi interneta Safe.si, ki deluje v okviru Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Da se je v času epidemije covida-19 poslabšalo stanje med mladimi v povezavi s samopodobo, ugotavljajo tudi na TOM telefonu, saj se je v letu 2020 in 2021 opazno povečalo število stikov s strani otrok in mladih, povezanih s težavami na tem področju. »Družbena omrežja imajo zelo velik vpliv na uporabnike, še posebno najstnike, ki so v občutljivem razvojnem obdobju. Ko opazujemo posnetke lepih, srečnih in popolnih ljudi, pozabljamo, da gre za posebej izbrane posnetke, ki kažejo idealno podobo, za njihovo izdelavo pa gre veliko časa in energije, avtorji pogosto uporabijo tudi filtre ali celo programe za izboljšanje fotografije,« poudarjajo pri Safe.si.

Pomemben vpliv na samopodobo mladih imajo t. i. vplivneži, ki so aktivni na Instagramu, TikToku in sorodnih družbenih omrežjih, sledijo pa jim številni najstniki, ki v njih vidijo vzornike in jih skušajo posnemati. Nezanemarljivo vlogo imajo tudi oglasi, kjer se pogosto prikazuje idealni svet z lepimi in srečnimi ljudmi. »Gre za marketinške prijeme, katerih namen je čim večja prodaja potrošnih dobrin in storitev. Izobraževanje otrok o tem, kaj je oglas in s kakšnim namenom je ustvarjen, je ključen del ozaveščanja o medijski in spletni pismenosti,« pravijo pri Safe.si in dodajajo: »V digitalnem okolju, kjer algoritmi družabnih omrežij namenoma prikazujejo objave, ki so nam bolj všeč, se gibljejo najstniki, ki še nimajo dokončno izoblikovane osebnosti in iščejo svoje mesto v družbi, zato lahko hitro postanejo žrtev opisanih vplivov in posledično zmotnih predstav o sebi, svoji vrednosti ter svetu in življenju. Gledanje idealnih posnetkov jim znižuje samozavest, pokvari zdravo samopodobo, začnejo se sramovati lastnega telesa. To pa lahko vodi v resne psihične težave, prehranske motnje, obsedenost z zunanjim videzom, tudi različne vedenjske odvisnosti.«

Hotel v objemu pobočja in smrek

Matic Benet je pred kratkim zaključil magistrsko delo z naslovom Idejna zasnova gorskega hotela na Vitrancu, ki je zelo povezano s Kranjsko Goro, njeno zgodovino in aktualnimi prostorskimi problemi lokacije.

Suzana P. Kovačič

»Zagovor magistrskega dela sem začel s staro fotografijo z Vitranca, iz let, ko so moji stari starši v mladih letih vsak konec tedna hodili na Vitranc uživat v razgledu in šli v kočo na pijačo,« je povedal Matic Benet, ki tudi sam, tako kot njegovi predniki, rad sodeluje z domačim krajem Kranjska Gora, ki najde mesto tudi v njegovem oblikovanju. Ko se je odločal o vsebini magistrskega dela na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani, je bil dovolj že pogled. Na Vitranc. »Koča na Vitrancu, ki je v zasebni lasti, propada. Raziskal sem možnosti, kako bi znova lahko oživili lokacijo, in sem idejno zasnoval projekt, ki je kombinacija gorskega hotela, gorske koče in glampinga in je vezan na gradnjo gondole na Vitranc. Želel sem narediti nekaj, kar bo dostopno, v osrčju narave, sproščeno in športno, prestižno pa je že tako zaradi same lokacije,« je pojasnil.

Njegova idejna zasnova hotela na Vitrancu je izven območja TNP, tudi varovalni gozd se izogne jasi na vrhu Vitranca. Kljub temu gre za ekološko pomembno območje, kjer je tudi nekaj več zakonodajnih pogojev. Matic Benet zagotavlja, da bi bila gradnja ekološka in enostavna. »Ogromno sem raziskoval na primerih dobre prakse v tujini in skozi maketo. Čez sto maket sem naredil, da sem prišel do končne rešitve. Na obstoječi lokaciji sta dva skupka smrek in zdelo se mi je pomembno, da to ostane. Iz tega je prišla rešitev za samo dve stavbi, povezani s podzemnim podhodom. Umeščeni sta malo pod rob pobočja, da ostaneta v topografiji in da nista previsoki. Iz ene stavbe se odprejo pogledi na Julijske Alpe, iz druge stavbe na Karavanke. Že v stari koči so bili pogledi iz okenc usmerjeni na gorske vrhove in to sem želel ohraniti oz. vključiti na malo drugačen način. Pomembno je, da se uokviri pogled ven kot slika, a z občutkom, kot bi bili dejansko zunaj. Predvidel sem naravne, lokalne materiale (prevladujeta smreka in macesen). Poskušal sem vključiti čim več naše dediščine, zato sem se odločil tudi za skodle,« je pojasnil in pokazal eno od starih fotografij iz Podkorena, na kateri je hiša prekrita s skodlami. Podolgovati volumni spominjajo na stare skednje, streha na obeh stavbah pa je klasična dvokapnica – zaradi vremenskih pogojev v gorskem okolju. »Zunaj stavb ni luči, zvečer gledaš zvezde.«

Matic Benet / Foto: Uroš S. Abram

Opravil je analize vetra, kako stavbi postaviti, da piha mimo slemen. Velike steklene površine, ki so obrnjene proti sončni strani, zagotavljajo pasivno ogrevanje. Idejna zasnova hotela vključuje restavracijo in bar, ki sta namenjena tudi zunanjim gostom, v mislih je imel tudi obisk domačinov – kot v starih časih. Za nastanitve je predvidel dvanajst klasičnih sob v toplem lesu, še več zasebnosti nudijo tri bivalne enote. Vključil je še velnes, sobo za vadbe, plezalno steno. Tudi povezovalni podhod ima svojo namembnost. Del njega je prostor za druženje, del za počitek, rahel naklon pa vzbuja dramatičnost gorske lege.

Stavbi sta umeščeni malo pod rob pobočja, da ostaneta v topografiji in da nista previsoki. / Foto: render M. Beneta

»Fasade sem raziskoval z risbami, hotel sem vključiti čim več tehnik in kar najbolj sodi v to okolje. Okna sem pomaknil navznoter, zunanji okenski okviri zato nudijo prostor za sedenje s pogledom na gore,« je pojasnil.

Restavracija / Foto: render M. Beneta

V uvodnem delu magistrskega dela pa se je najprej lotil arhitekturnih problemov Kranjske Gore. Primerjal je stare in nove fotografije in ugotavljal, kaj se je v Kranjski Gori spremenilo na bolje in kaj je šlo na slabše. Osredotočil se je na promet, ki se že ureja s Celostno prometno strategijo, na stanovanja za mlade, za katere si želi, da bi ostali in ustvarjali v Dolini. Naredil je tudi analizo večjih stavb v Kranjski Gori po kvadraturi in namembnosti. »Turizem v Kranjski Gori zdaj živi celo leto, kar je odlično. Idejno zasnovo hotela na Vitrancu sem umestil tudi v ta kontekst, kaj vse je možno doživeti. Od gorništva, turnega in alpskega smučanja do padalstva.« In upa, da bo idejna zasnova hotela na Vitrancu v prihodnosti tudi dejansko zaživela ...

Kultura

Začenja se Festival Radovljica, na treh prizoriščih bo deset koncertnih sporedov. **Stran 14**

Zgodbe

Jeseničan Janez Mesec je že skoraj dve desetletji misijonar na Madagaskarju. **Stran 15**

Zanimivosti

Razstava ob stoti obletnici rojstva Ivana Ivačiča, prve kuharske televizijske zvezde ... **Stran 16**

Od petka do petka

Za nami je prometno najbolj obremenjen konec tedna v letošnji turistični sezoni. / Foto: Gorazd Kavčič

Spletno družbeno omrežje Twitter je bilo znova mesto za neprimerne izjave; ta teden o Hitlerju. / Foto. Gorazd Kavčič

V Sloveniji je ob odpustu iz porodnišnic dojenih več kot devetdeset odstotkov novorojenčkov. / Foto: Gorazd Kavčič

Prometni kaos na cestah in mejnih prehodih

Jasna Paladin

Za prestop meje je bilo treba čakati več ur

Minuli konec tedna je bil znova prometno najbolj obremenjen v letošnji poletni turistični sezoni. Promet je bil močno povečan predvsem na mejnih prehodih s Hrvaško; na mejnem prehodu Vinica v Beli krajini je bilo za prehod meje denimo treba čakati kar šest ur. Gneča je bila tudi na primorski avtocesti v smeri proti Ljubljani, prav tako na obeh straneh predora Karavanke in glavni cesti Tržič–Ljubelj pred predorom Ljubelj proti Avstriji. Oba predora so zaradi kontrole na avstrijski strani občasno zapirali. Gneče na cestah in mejnih prehodih so vozniki na prvi avgustovski konec tedna sicer že vajeni, letos pa so kolone še daljše zaradi preverjanja vseh dokumentov, potrebnih za prestop meje, in pogoja PCT na hrvaški strani.

Gnečo na cestah in s tem povezan hrup in smrad v tem obdobju še posebej težko prenašajo domačini in tako so prebivalci v Metliki pripravili protestni shod, s katerim so želeli opozoriti na nevzdržnost razmer zaradi prometnih zamaškov. Gnečo na cestah in mejnih prehodih je pričakovati tudi ta konec tedna.

Pahor in Kosorjeva dvanajst let pozneje

Slovenski predsednik Borut Pahor in nekdanja hrvaška premierka Jadranka Kosor sta 30. julija s srečanjem na Trakošćanu obeležila dvanajsto obletnico dogovora, ki je vodil v deblokado hrvaških pogajanj z EU in podpis arbitražnega sporazuma. Oba sta poudarila velik pomen dogovora in zatrdila, da danes ne bi ravnala nič drugače, kot sta takrat. Pahor je poudaril, da je kljub še vedno različnim stališčem Slovenije in Hrvaške »problem meje rešen« in »meja določena«. Tisto, kar ni rešeno, ostaja demarkacija, in te ni mogoče opraviti brez dogovora obeh vlad, a to je veliko manjši problem od mejnega. Izrazil je prepričanje, da bo tudi Hrvaška to slej ko prej uvidela in bo prišlo do dogovora o demarkaciji v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča.

Ostre obsodbe na zapis, da je Hitler heroj

Urban Purgar, sicer tudi odgovorni urednik Nacionalne tiskovne agencije (NTA) in pripadnik t. i. rumenih jopičev, je 1. avgusta na družbenem omrežju Twitter zapisal Hitler je #heroj, kar je sprožilo burne odzive in obsodbe, tudi med političnimi strankami, ki so obsodile poveličevanje totalitarnih režimov.

Pri tem se je pojavilo tudi vprašanje, ali gre pri omenjenem zapisu za kaznivo dejanje. Znano je že, da se bodo s primerom ukvarjali na ljubljanskem okrožnem tožilstvu. Da so take objave nesprejemljive, zavržene in nimajo mesta v sodobni družbi, opozarjajo politične stranke, tvit so ostro obsodili tudi na Ministrstvu za kulturo. Odzvali so se tudi na policiji, kjer pravijo, da v okviru pristojnosti obravnavajo vsak primer spodbujanja nestrpnosti.

Mednarodni teden dojenja tudi pri nas

Prvi teden v avgustu je mednarodni teden dojenja, ob zaključku tega tedna pa bodo v podporo vsem nosečnicam in staršem v dvaindvajsetih krajih po Sloveniji organizirali festival Dojiva se. Festival je namenjen staršem in bodočim staršem, ki jih zanima zgodnje obdobje otroka in njegov razvoj. Namen prizadevanj ob tej priložnosti, ki jih koordinira Svetovna zveza za podporo dojenju (WABA), je izboljšati zdravje mater in otrok ter vsem otrokom zagotoviti zdrav in enak začetek življenja. Prav tako želijo, da bi povsod po svetu s pomočjo dojenja preprečevali podhranjenost otrok.

V Sloveniji je v porodnišnicah visok delež dojenja, saj je v povprečju ob odpustu dojenih več kot devetdeset odstotkov novorojenčkov. Vendar se pogostnost dojenja po tem obdobju zelo hitro zmanjšuje. Šestmesečne dojenčke tako doji le še približno polovica mamic, od tega jih je le približno pet odstotkov izključno dojenih. Dvanajstmesečne otroke pa doji le še četrtina mamic.

Gasilci na pomoč Severni Makedoniji

Enota skoraj petdesetih pripadnikov gasilskih enot in Civilne zaščite iz Slovenije je odšla na pomoč Severni Makedoniji v boju z uničujočimi gozdnimi požari. Šlo bo za zahtevno intervencijo, saj jim vremenske razmere zaradi izjemne vročine niso v prid, so sporočili iz uprave za zaščito in reševanje. Dnevna temperatura je namreč več kot 42 stopinj Celzija. Severna Makedonija je Slovenijo za pomoč zaprosila v okviru mehanizma EU na področju civilne zaščite. Slovenija bo pomoč zagotovila v obliki enote pripadnikov Civilne zaščite za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili. Ekipa šteje 17 vozil in 48 pripadnikov.

Slovenci v zamejstvu (810)

Inzkovo darilo Svečam

Jože Košnjek

med sosedi

Dolgoletni avstrijski diplomat in tudi nekdanji avstrijski veleposlanik v Ljubljani, koroški Slovenec dr. Valentin Inzko iz Sveč (Suetschach) v Rožu na Koroškem – njegova pokojna mama Marinka je bila Ziherlova oziroma Poštarjeva iz Vodic – je v ponedeljek, 2. avgusta, uradno sklenil svoj dvanajst let trajajoči mandat visokega predstavnika mednarodne skupnosti v Bosni in Hercegovini. To nalogo vrhovnega mednarodnega nadzornika oblasti v Bosni in Hercegovini je opravljal na osnovi sporazuma iz Daytona. Odhajajočega Inzka je nasledil nemški diplomat Christian Schmidt.

Dr. Valentin Inzko, ki je v Sarajevu doživljal in preživljal težke preizkušnje ter tudi grožnje s smrtjo – najpogosteje s srbske, pa tudi s hrvaške strani –, je pred odhodom podpisal zakon, ki prepoveduje zanikanje genocida in poveličevanje vojnih zločincev, bo sedaj lahko mirneje zaživel in bo več doma v rojstnih Svečah. V pogovoru za slovenski spored avstrijske radiotelevizije ORF je povedal, da ima kot izkušen diplomat in intelektualec številna vabila za predavanja in za pisanje za časopise. Ima številne ideje za svoje prihodnje delovanje, še posebej na kulturnem področju, ki mu je posebej pri srcu. Več bo lahko doma v Svečah in bolj se bo lahko posvetil vodenju Narodnega sveta koroških Slovencev, katerega predsednik je. Sveče, kraj v Rožu, ki bo po sklepu občinskega sveta v Bistrici pri Rožu dodatno dobil dva dvojezična krajevna napisa (za Sveče in Mače) – po zakonu iz leta 2001 Sveče niso bile upravičene do dvojezičnih tabel –, so zanj najlepši kraj na svetu. To dokazuje tudi v praksi. Inzkovi vzorno skrbijo za svoj dom in za hišo, v kateri so živeli njegovi slavni predniki – Einspielerjevi. Eden od njih, Andrej, je bil leta 1851 med ustanovitelji Mohorjeve. Njim se je Valentin oddolžil na poseben način. Kupil je zapuščeno Colnarjevo domačijo s hlevom in v njem uredil Einspielerjev center. Ta bo duša kulturne dejavnosti v Svečah in širše. Nedavno odprtje je bilo slovesno. Poleg številnih gostov sta prišla tudi predsednik Republike Avstrije Aleksander van der Bellen in koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser.

Dr. Valentin Inzko je kupil Colnarjevo domačijo v rojstnih Svečah 44 in v njej uredil Einspielerjev center. / Foto: Jože Košnjek

Kadar je dr. Inzko doma, rad kmetuje. Še posebej uživa na traktorju častitljive starosti. / Foto: Jože Košnjek

Po svetu

Mednarodno priznanje

Razglasitev nove samostojne in neodvisne države postane dejanska in veljavna šele, ko jo kot tako priznajo še druge države. Tako je tudi mednarodno priznavanje Republike Slovenije potekalo skoraj celo leto ...

Miha Naglič

Od Ljubljane do New Yorka

Prvo priznanje je prišlo iz Zagreba. »Prva država, ki nas je priznala, je bila sosednja Hrvaška. Slovenija in Hrvaška sta se namreč 25. junija 1991, ko sta razglasili samostojnost, medsebojno priznali, pri čemer se je Slovenija na ta dan tudi dejansko osamosvojila (prevzela nadzor nad carino, mejo in letališkimi stolpi na svojem ozemlju), medtem ko je bila hrvaška osamosvojitev sprva nekakšna operetna osamosvojitev oziroma osamosvojitev zgolj na papirju. Za nameček je Tuđmanova Hrvaška med vojno za Slovenijo križem rok opazovala, kako so enote Jugoslovanske ljudske armade (JLA) z njenega ozemlja vdirale na slovensko ozemlje.« Druga po vrsti je bila Litva, ki je bila sama tedaj delno že priznana, priznala nas je 30. julija 1991. Tretja je bila Gruzija, ki je svojo neodvisnost razglasila 26. maja 1991, nas pa je priznala 14. avgusta tega leta. Četrta je bila Latvija, priznala nas je 29. avgusta, 25. septembra pa kot peta še njena soseda Estonija. Baltskemu trojčku je s priznanjem Slovenije 12. decembra 1991 kot šesta sledila Ukrajina. Vse države, ki so nas priznale po Hrvaški, so bile nekdanje sovjetske republike. Potem pa je 19. decembra 1991 Sloveniji uspel 'veliki preboj'. Tistega dne so nas namreč priznale kar tri zahodne države: Nemčija, Švedska in Islandija. Toda: Nemčija in Švedska sta nas priznali z odlogom – njuno priznanje je začelo veljati 15. januarja 1992, islandsko pa je veljalo takoj. Vsa čast Islandiji! Največjo težo pa je imelo seveda nemško priznanje, saj je bilo izziv in pobuda drugim članicam EU, ki jih je bilo takrat dvanajst, naj enako storijo še one. V prvi polovici leta 1991 je prvemu sledil še drugi in odločilni val priznanj. Trinajstega januarja 1992 je našo državo priznal tudi Vatikan oziroma Sveti sedež, 14. januarja pa še državica San Marino. In potem je prišel odločilni dan, 15. januarja 1992. To je bil 'velik mednarodni dan za Slovenijo, saj so priznanja kar deževala'. Tega dne so nas priznale Evropska skupnost, Avstrija, Belgija, Bolgarija, Danska, Francija, Kanada (kot prva neevropska država), Madžarska, Malta, Norveška, Poljska, Švica in Velika Britanija. Naslednjega dne, 16. januarja, je sledil še en val, priznale so nas Argentina, Avstralija, Češkoslovaška, Čile, Liechtenstein, Nova Zelandija in Urugvaj. Italija nas je kot zadnja od sosed priznala 17. januarja, 14. februarja 1992 nas je priznala Rusija, 17. marca Japonska (kot prva azijska država) in 19. marca Bosna in Hercegovina. ZDA, ki so sprva odločno nasprotovale slovenski samostojnosti, so nas priznale 7. aprila, hkrati so priznale tudi Hrvaško in BiH. Baje, da 'so za dan priznanja Američani namenoma izbrali rojstni dan takratnega slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla'. Kitajska nas je priznala 27. aprila, Izrael 28. aprila, Indija pa 11. maja. V Združene narode je bila Slovenija kot 176. članica sprejeta 22. maja 1992, 14. maja 1993 pa je kot 27. članica tudi v Svet Evrope. Lahko bi torej povzeli, da je mednarodno priznavanje Republike Slovenije trajalo od 25. junija 1991, ko nas je priznala Hrvaška, do 22. maja 1992, ko smo bili sprejeti v OZN. Slovenijo je do zdaj priznalo 190 držav. Iz raznih oziroma neznanih razlogov nekatere države niso priznale, med njimi Zimbabve, Srednjeafriška republika, Čad, Kiribati, Solomonovi otoki, Lesoto, Svazi in Cape Verde. Zanimivo bi bilo poznati njihove razloge. (Vira: Wikipedija in Aleš Žužek, siol.net)

Junaka Toura, junaka Tokia

»Rad bi čestital Tadeju Pogačarju. Uspeva mu izjemna Dirka po Franciji. Razliko je naredil v eni etapi – proti Grand Bornandu, kjer je razbil Tour in ustvaril veliko razliko ... Prepoznati moramo velike šampione in on je eden izmed njih.

To je potrdil včeraj na prelazu Portet in danes na Luz Ardidenu z etapnima zmagama, ko je bil resnično najmočnejši.« Te besede je izrekel predsednik Francije Emmanuel Macron, na cilju 18. etape 108. Dirke po Franciji, kjer je na vrhu vzpona Luz Ardiden z aplavzom pospremil tretjo etapno zmago Tadeja Pogačarja na letošnji veliki pentlji. Francoski predsednik je zaploskal slovenskemu šampionu že drugo leto zapored. Lani je na Col de la Loze čestital takrat v rumeno odetemu Primožu Rogliču. Junaka Toura pa sta nato oba postala še junaka Tokia.

Po priznanju še prepoznavnost

Namesto sklepa lahko zapišemo, da so po mednarodnem političnem priznanju k večji prepoznavnosti Slovenije v svetu veliko prispevali tudi slovenski športniki. Tudi z uspehi na aktualni olimpijadi v Tokiu.

Litva nas je priznala že 30. julija 1991. Tudi Litovci so se morali pred razglasitvijo svoje neodvisnosti soočiti s sovjetskimi tanki, v Vilni, 13. januarja 1991. / Foto: Wikipedija

Primož Roglič med tekmo v kronometru na Pokljuki, 28. junija 2020. Na olimpijadi v Tokiu je v tej disciplini zmagal in nas vse pozlatil. / Foto: Wikipedija

Slovenski športniki so postali svojevrstni ambasadorji Slovenije v svetu. Fotografija je bila posneta na odprtju ZOI, Vancouver, 12. februarja 2010. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (599)

Vse duše mojega telesa

Miha Naglič

»Nepremagljivo si želim, da bi pokleknila na tla pred oltarjem in molila. Čudno! Šla sem k maši v cerkvico, kjer je dišalo po kadilu in ki je bila ravno pravšnja za mističen sprejem ne preveč vnetih duš, a kljub okolju, nasičenemu z religioznostjo, kljub pobožnemu ozračju nisem mogla moliti. Še huje: smešni sta se mi zdeli pobožnost vernikov in dokaj otročja pridiga maševalca, ki je bil tudi slab retorik. A vendar verujem! In jezili so me speči kmečki obrazi brez vsakršne plemenitosti, hladni in ravnodušni do boja, ki pretresa Evropo. Z veseljem bi udarila druge z drugimi te glave voljnih pasivcev. Ti idioti so tudi z zadnjih klopi z nevoščljivim pogledom kradoma pogledovali 'gospo begunko', medtem ko so mrmrali molitev, in niso razumeli, da je v svoji navidezni mirnosti skrivala divji nemir, noro željo po svobodi, življenju, boju, noro željo, da bi tekla po belih prašnih cestah ali po črnih asfaltiranih in nosila poročila, ukaze, direktive borcem za svobodo, borcem tistega miroljubnega in idiotskega ljudstva, ki me nevoščljivo pogleduje, ker sem 'gospa'. Na vse to sem pomislila v spodobni cerkvici, dišeči po kadilu, in tako še vedno mislim. Tem dobrim kmetom zavidam samo njihove domove. Imajo sosede in otroke in starše, dekleta svoje zaročence. Nasprotno pa sem jaz sama in nihče me ne obišče. Edino Povešena rama je prišel in me povezal z nekaj krajevnimi tovariši. Končno bom lahko govorila o nas, o našem delu, lahko bom komu izpovedala sovraštvo, ki ga čutim do fašistov in do barbarskega tujca in ki vibrira v vseh celicah mojega telesa, kar pa moram tu skrivati in potlačiti ... sem oškodovanka zaradi letalskega napada!!! Ubogi bedasti ljudje! Ali res ne vidite, da sem garibaldinska partizanka, komunistična patriotka, obsojena na smrt, uporniča proti nacifašističnim zakonom? Buče neumne. Ali bom postala zavaljena kakor žoga ali bom končala pobita kakor ujeta lastovka.« (str. 70–71)

Gornji odlomek je iz dnevnika Marie A. Moro (1919–2009). Ko ga je v letih 1943–1945 pisala, je bila še mlada italijanska in pred tem tudi slovenska partizanka. Njenim besedilom so v knjigi dodane strokovne študije. Bralca pritegne tudi antropološki vidik njenega pisanja, iz katerega vidimo, kako to dekle ni več 'pasivka' (kot ljudje pri maši), ampak se s sodelovanjem v partizanskem boju že pred osvoboditvijo tudi sama v sebi osvobaja in si jemlje pravico, da pove, kar čuti in misli. Res dragoceno pričevanje!

Maria Antonietta Moro, Vse duše mojega telesa, prevedla Nevenka Troha, Sophia, Ljubljana, 2021, 184 strani

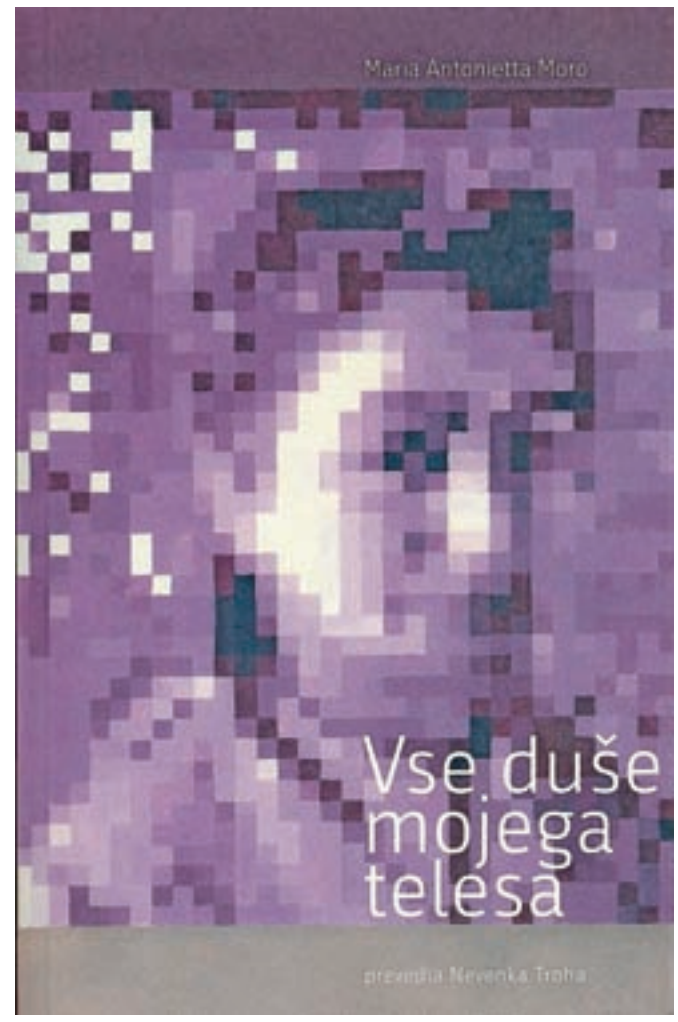

Kultura

Začenja se letošnji Festival Radovljica

S koncertom beneške glasbe se drevi v cerkvi sv. Petra začenja letošnji Festival Radovljica. Na treh prizoriščih se bo zvrstilo deset raznolikih koncertnih sporedov, ki jih bo izvedlo skupaj petdeset vrhunskih izvajalcev, od svetovno znanih ansamblov do mladih glasbenikov. Že v nedeljo bo tradicionalno gostovanje v Velesovem.

Marjana Ahačič

V torek bo v Radovljiški graščini s sporedom instrumentalne glasbe, ki so jo v začetku 17. stoletja poznali na škofovskem dvoru v Ljubljani, nastopil Ansambel Musica cubicularis. Član ansambla je tudi Domen Marinčič, zadnjih petnajst let umetniški vodja Festivala Radovljica. / Foto: Festival Radovljica

Festa Veneziana ali Beneški praznik nosi naslov letošnji uvodni koncert že 39. Festivala Radovljica, na katerem se bo med 6. in 22. avgustom zvrstilo deset sporedov z repertoarjem glasbe iz obdobja vse od 9. do 19. stoletja. Na treh koncertnih prizoriščih – v Baročni dvorani Radovljiške graščine, v cerkvi sv. Petra v Radovljici in že to nedeljo v cerkvi Marijinega oznanjenja v Velesovem – bo nastopilo skupaj skoraj petdeset umetnikov iz 14 držav. Med njimi so svetovno znani glasbeniki in ansambli pa tudi mladi glasbeniki iz Slovenije in tujine.

Spored festivala, ki ga organizira Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljica, že 15. leto zapored oblikuje umetniški vodja Domen Marinčič.

Otvoritveni koncert z znanim ansamblom Sonatori de la Gioiosa Marca iz Trevisa, ki bo danes zvečer v cerkvi sv. Petra v Radovljici, je posvečen beneški glasbi 17. in 18. stoletja za godala. Ansambel se od ustanovitve pred skoraj štirimi desetletji posveča predvsem beneški baročni glasbi. Nastopajo na festivalih po vsem svetu, prejeli so vrsto mednarodnih nagrad, na Festivalu Radovljica pa so gostovali že v letih 1998 in 2007.

Koncert se začenja s skladbami skladatelja Tarquinia Merule, ki so nastale v prvi polovici 17. stoletja v Benetkah, nadaljuje z deli Ferra in Marinija, slednji velja za enega prvih violinskih virtuozov v zgodovini glasbe, ter v drugem delu s simfonijo Antonia Caldara in koncertom v sredi 18. stoletja najbolj priljubljenega opernega skladatelja v Evropi Baldassara Galuppija. Prvi festivalski koncert se bo zaključil z Vivaldijevim Koncertom v g-molu za godala.

Festival se nato že v nedeljo seli v Velesovo, kjer bo na orglah cerkve Marijinega oznanjenja nastopil bruseljski orglavec Bart Jacobs. Z baročnim orkestrom Les Muffatti bo izvajal lastne rekonstrukcije Bachovih koncertov za orgle in godala.

Sicer pa bo kar pet letošnjih festivalskih večerov povezanih s Slovenijo: tako se nadaljuje Cikel glasbe za ljubljanskega škofa Tomaža Hrena, ki poteka že od leta 2017 in ga bo letos nadaljeval ansambel viol da gamba Musica cubicularis z instrumentalno glasbo zgodnjega 17. stoletja, ki so jo v Hrenovem času hranili v arhivu ljubljanske stolnice. V Radovljico se vrača tudi lutnjar Bor Zuljan s sporedom glasbe največjega lutnjarja vseh časov Johna Dowlanda.

Med posebno zanimivimi bosta zagotovo večer baročne glasbe v hebrejščini z vokalnim ansamblom Profeti della Quinta in nastop tria armenskih in ruskih glasbenikov, ki bo prvič v sodobnem času izvajal samospeve in glasbo za klavir štiriročno Eduarda de Lannoyja.

Predzadnji koncert festivala bo posvečen kvartetom Georga Philippa Telemanna in njegovih francoskih sodobnikov, na sklepnem koncertu bodo zazvenele apokaliptične pesmi iz nemških samostanov iz obdobja od 9. do 11. stoletja v izvedbi vodilnega ansambla za srednjeveško glasbo Sequentia, ki ga vodi Benjamin Bagby in v katerem sodeluje tudi slovenska pevka Jasmina Črnčič.

V sklopu festivala bo potekal tudi tečaj za kljunasto flavto z Matejo Bajt. Na vse koncerte vozi brezplačni avtobus iz Ljubljane in Kranja, v Velesovo pa tudi iz Radovljice.

Glasba je jezik, ki ga najbolje pozna

Kamniški glasbenik Gašper Selko je najbolj znan kot trobentač, a s pravkar izdano samostojno skladbo napoveduje album, ki je plod raziskovanja mnogih velikanov resne in zabavne glasbe. Izid albuma bo pospremil tudi z zvočno razstavo.

Jasna Paladin

Gašper Selko je eden bolj znanih trobentačev mlajše generacije pri nas, ki je po Konservatoriju za glasbo v Ljubljani zaključil tudi Akademijo za glasbo v Ljubljani in se že takrat spogledoval z različnimi glasbenimi zvrstmi. Je član različnih zasedb in sodeluje s številnimi priznanimi umetniki, na glasbenih odrih pa ga prepoznamo tudi pod imenom X.U.L., ko – kot pravi – glasbo uporablja kot jezik. Na svoj način združuje sodobno klasiko z elementi minimalizma in eksperimentalno elektronsko glasbo ter poskuša raziskati nove načine interakcije med glasbo in poslušalci.

»Ob celodnevnih snemanjih, sprehodih, sem velikokrat razmišljal o našem načinu življenja, naših skupnostih in o tem, da se kljub vsemu kaosu, ki nas obdaja, velikokrat počutimo izgubljene. Razmišljanja sem prelil v glasbo, osnovala pa se je ideja o 'glasbenem priročniku za življenje'. Zgodbe, razmišljanja in misli, ki sem jih uglasbil, ne prinašajo ultimativne resnice, prav tako pa so mnogi znani filozofi že mnogo pred mano pisali in napisali mnoga velika dognanja. Mi pa smo tu in zdaj, na modri piki, ki pluje v prostranosti vesolja. Moj jezik, ki ga najbolje poznam, je glasba in presrečen bom, če bodo poslušalci prišli z odprtimi ušesi,« nam je povedal pred dnevi, ko je izdal samostojno skladbo When She Left in s tem napovedal svoj drugi album in glasbeno razstavo, ki bosta luč sveta zagledala predvidoma oktobra.

Za njim je težko obdobje, priznava, kar se odraža tudi v glasbi, ki pa je mnogo zrelejša od dosedanje, ki jo je že izdal. »Ko so v viharju lanskega leta nastajale prve ideje in kompozicije, sem se velikokrat vprašal o smislu tega, kar počnem. Odri so samevali, skupaj z mnogimi kolegi smo se znašli v negotovi situaciji in sam, priznam, da sem za nekaj tednov odložil vsa glasbila. Kljub 'prostemu času', ki sem ga bil deležen po večmesečnih koncertih, pa je vrzel pred mano na trenutke delovala neskončna in grozeča. In ravno te stiske so postale gorivo za nov material. Spomnim se trenutka, ko sem se po premoru ponovno usedel za računalnik in klaviature … misli in besede so postale melodije, akordi. Občutek je bil, kot da sem odprl knjižico in vpisoval svoje občutke in emocije, vse skupaj pa je delovalo blagodejno,« pravi Gašper, ki bo na album uvrstil deset kompozicij. Ker se mu zdi škoda, da bi vse samevalo zgolj v albumski knjižici, se je povezal z dobrim prijateljem, grafičnim oblikovalcem Dejvidom Knežević em, ki bo njegovo glasbo prelil v grafike.

Z najnovejšo glasbo Gašper potrjuje, da je vsestranski glasbenik in še zdaleč ne le trobentač. »Nagibam se, da v svojih delih uporabljam več živih instrumentov, poslužujem se raziskovanja analognih oblik in instrumentov. Album deluje na trenutke filmsko, spet zasanjano, zmes elektronike, živih instrumentov ter vokalov pa dajejo poslušalcu dovolj prostora, da stvari interpretira po svoje,« svoje najnovejše delo opiše Gašper Selko, ki se aktivno ozira tudi v tujino.

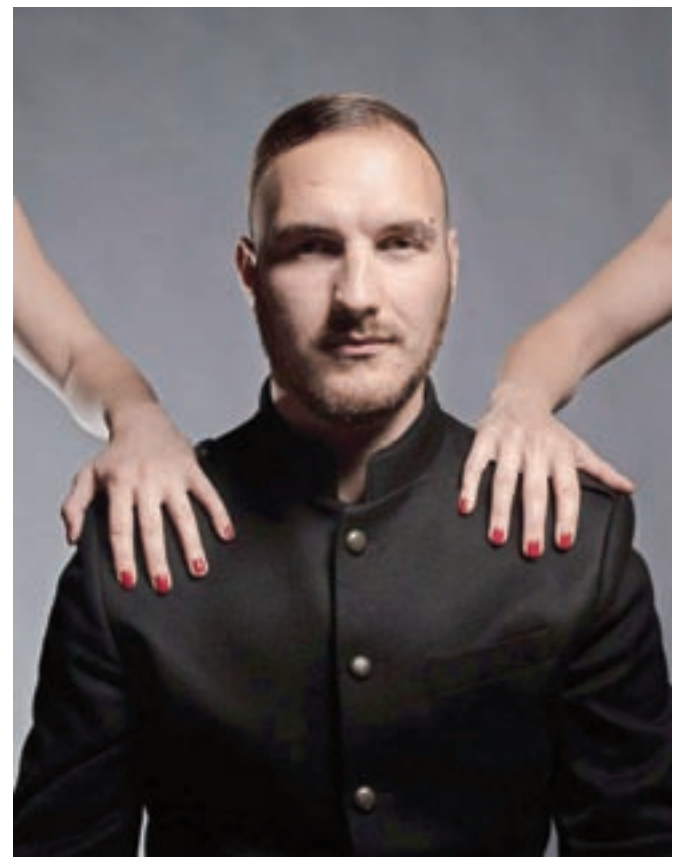

Gašper Selko / Foto: Matic Maček

Zgodbe

Srčni misijonar na Madagaskarju

Jeseničan Janez Mesec je že skoraj dve desetletji misijonar na Madagaskarju. V teh dneh je doma, dopust si misijonarji običajno lahko privoščijo vsaki dve, tri leta. Biva pri sestri Vidi v Zasipu pri Bledu, kjer se ga je zelo razveselila tudi skoraj devetdesetletna mama. V vročem poletnem jutru, ko smo se srečali, je imel za seboj že mašo na Bledu. Kot pravi, zelo rad hodi plavat na Bled ali v Bohinj, kamor se odpelje kar s kolesom. Po prvotnem načrtu bi se v prihodnjih dneh že moral vrniti nazaj na Madagaskar, a zaradi omejitev glede koronavirusa še ni letov na otok. Tako upa, da se bo lahko vrnil 1. septembra, v misijonu ga med drugim čaka blagoslov nove cerkve, gradnja še ene šole ...

Urša Peternel

Misijonar Janez Mesec izhaja iz znane jeseniške družine Mesec. Oče Vinko je v petdesetih letih prejšnjega stoletja imel prvo optiko na Gorenjskem. Janez je najstarejši od štirih otrok, za njim so še Marta, Vida in Pavle; Vida vodi optiko na Bledu, Pavle pa na Jesenicah. Janez je v osnovno šolo hodil na Jesenicah, kjer je zaključil tudi srednjo strojno šolo in že takrat veliko pomagal očetu v optiki. Zatem pa se je odločil za poklic duhovnika in se vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani, ki jo je tudi zaključil. Najprej je delal štiri leta kot kaplan v Črnomlju, in kot se spominja, je bilo to zelo lepo obdobje. A v njem je ves čas tlela želja, da bi odšel v misijone. In leta 1999 se mu je želja uresničila, kot škofijski duhovnik je dobil možnost oditi na Madagaskar, kjer so slovenski misijonarji prisotni že več kot pol stoletja. Ta čas jih na otoku biva sedem, najbolj znan je Pedro Opeka, kljub velikim razdaljam pa so misijonarji med seboj dokaj povezani. Delajo v škofiji Farafangana, Janez Mesec pa vodi misijon Manambondro na jugovzhodu Madagaskarja. »Moj prvi sosed je misijonar Janez Krmelj, najina misijona mejita drug na drugega, a potrebuje trinajst ur, da pride peš, po bližnjicah na obisk. Če bi šel z avtom, bi vozil enajst ur, ker bi moral iti čisto naokrog in je 120 kilometrov poti. Zelo priročno prevozno sredstvo je motor, z njim pa to razdaljo prevoziš v štirih, petih urah. Slovenski misijonarji vozila imamo, tudi po zaslugi organizacije Miva, ki zbira sredstva za misijonska vozila,« pripoveduje sogovornik.

Misijonsko središče Slovenije združuje okrog petdeset misijonarjev, ki delujejo po vsem svetu. Največ jih je na Madagaskarju, devet, sicer pa so še v Avstraliji, Albaniji, Bocvani, Braziliji, Burundiju, Etiopiji, Grčiji, na Japonskem, v Jordaniji, Kanadi, Kazahstanu, Kirgiziji, Kongu, na Kubi, v Malaviju, Mehiki, Mozambiku, Rusiji, Ruandi, Slonokoščeni obali, Turčiji, Ugandi, Ukrajini, Venezueli in Zambiji.

Med ljudmi štiriindvajset ur na dan

Delo, ki ga opravlja, je zelo pestro. Med ljudmi je 24 ur na dan, velik del poslanstva – poleg osnovnega, to je oznanjevanja evangelija – sta predvsem skrb za zdravje in izobraževanje.

»Če človek umira, ga je treba rešiti. Naložim ga v avto in peljem, ponoči, v dežju, blatu, včasih ta nujna vožnja traja pet, šest ur. Včasih vozim celo noč ... V bolnišnici potem opravijo operacijo, carski rez ... To je del našega poslanstva, reševati človeka tukaj in zdaj ...« Zelo pomemben vidik je tudi gradnja šol in skrb za izobraževanje. Leta 2015 so tako zgradili šolo, ki jo obiskuje okrog petsto otrok, zdaj se pripravljajo na gradnjo še ene.

Pri tem so nepogrešljive sestre Misijonarke evangelija, ki delajo v misijonu. Red izvira iz Francije, a so zdaj v misijonu že vse domačinke, Malgašinje. Sestre vodijo delo v misijonu, zdravstveno ambulanto in šolo. »Sestre se zelo trudijo, da pouk dobro poteka, da učence kaj naučijo in da so potem uspešni tudi na izpitih. Sicer obstajajo tudi državne šole, a je težava v tem, da učitelj pogosto ne dobi redne plače, zato gre raje obdelovat njive. In če ni učitelja, ni pouka ...«

Katoliška misijonska šola je devetletna, a sprejemajo tudi že mlajše otroke, katerih starši delajo na polju in radi vidijo, da so otroci v varstvu. »Že najmlajši se malo učijo, zlasti reda, umivanja rok – ker sicer si nihče ne umiva rok, zdaj, ko je koronavirus, pa si je roke treba umivati ...«

Po zaključeni osnovni šoli gredo nekateri najboljši učenci v gimnazijo, kjer opravijo maturo, tam pa se potem ustavi, saj ni služb. In spet naprej kmetujejo ... A kot pravi sogovornik, je vendarle pomembno, da pridobijo izobrazbo in si na ta način razširijo obzorja, to je delo za prihodnost.

Pomoč iz Slovenije

Pri delu v misijonih ima izjemno vlogo pomoč iz Slovenije. Financiranje misijonov poteka prek Misijonskega središča Slovenije, kjer ima vsak misijonar odprt osebni račun, na njem pa se zbirajo darovi. »Včasih sem presenečen, koliko posamezniki ali podjetja darujejo. Nekateri dvajset evrov, nekateri tisoč evrov ... Čisto vsak dar je dragocen in ljudje so res zelo odprti za pomoč misijonom. S pomočjo darov imam možnost pomagati revežem, kupiti riž, vzdrževati vozila. Za gradnjo šole pa po navadi prosim za zbiranje sredstev v okviru koledniške akcije v času svetih treh kraljev, ko otroci hodijo po hišah in prosijo za darove za šolo.« Pomagajo tudi druge organizacije, denimo Slovenska karitas, ki plačuje dve učiteljici v misijonu in podpira program Z delom do dostojnega življenja, preko katerega ob trajni mesečni podpori slovenskih družin družine v misijonu dobijo delo in plačilo zanj.

»Hvaležen sem vsem darovalcem. Misijonarji res lahko naredimo veliko dobrega, saj poznamo domačine in pomoč pride direktno do njih. Že z enim evrom na dan lahko družina kupi dva kilograma riža, in ker ni služb, je to za družino že skoraj preživetje. Pri tem pa nas vodi geslo: z delom do dostojnega življenja. Pomoč je namreč težko deliti vsevprek, saj bi jutri prišlo sto, naslednji dan pa tisoč ljudi, češ vsi smo reveži. Pomagamo, če je kdo bolan, invalid, sicer pa plačilo zaslužijo z lastnimi rokami, s čimer jim damo tudi dostojanstvo.«

Madagaskar se ti usede v srce

Na misijonu so pred pandemijo pogosto pomagali tudi prostovoljci iz Slovenije, zlasti mladi zdravniki, ki so bili običajno nastanjeni v Matangi, a so za kak teden prišli tudi v Manambondro, kjer so sprejemali bolnike. Zanimivo, največ potreb je po zobozdravniški oskrbi, saj imajo domačini veliko težav prav z zobmi.

V misijon so prihajali tudi študenti, ki so vodili oratorijske počitnice za otroke. Žal zadnji dve leti obiski niso bili mogoči, a misijonar Mesec upa, da se bo to kmalu spremenilo. In ko človek prebira vtise tistih, ki so na Madagaskarju preživeli le mesec dni ali pa morda leto, dve ali tri, ugotovi, da se je otok prav vsem globoko usedel v srce.

Duhovnik Janez Mesec z Jesenic že dvajset let dela kot misijonar na Madagaskarju. Te dni je na dopustu v Sloveniji, živi pri sestri Vidi v Zasipu, a se kar s kolesom neizmerno rad odpelje tudi na Jesenice, do rojstne hiše ob robu gozda ...

Tudi sogovornik pravi, da čuti podobno. A sprva tega ni verjel. »Po prvih desetih letih dela v prvem misijonu sem se vrnil in bil dve leti župnik v Stari in Novi Oselici v Poljanski dolini, vodil sem župniji 800 metrov nad morjem. Bila je zelo lepa izkušnja, tam živijo preprosti ljudje in zelo lepo smo se razumeli, res sem užival. A čez dve leti je spet prišla prošnja, škof mi je predlagal, da se vrnem, ker ni bilo drugega človeka, da bi vodil misijon. To je bilo zame kot klic nazaj in sem nanj odgovoril ter se vrnil ...«

Pomagal je laiški misijonar

Delo, ki ga opravlja, ga izpolnjuje, pravi. »Tukaj sem se res našel. V tem misijonu sem zdaj že skoraj deset let. Nekaj časa sem bil povsem sam, živel sem v leseni koči, polni mrčesa, podgan, brez tuša, vode. Živel sem čisto tako, kot živijo domačini. Šele po nekaj letih sem si zgradil hišo, že zato da imam stvari na varnem, da mi podgane ne požrejo knjig ... Sestre mi kuhajo, medsebojno si pomagamo. Šest let mi je pomagal laiški misijonar, strojni inženir Matevž Strajnar iz Želimelj, ki je bil izredno priden, požrtvovalen. Vsega se je lotil, varil je, vodil mizarsko delavnico in vse smo izdelali sami: pohištvo za šolo, za ambulanto, cerkev.« Delal je povsem prostovoljno, brez plačila. Pred kratkim se je vrnil v Slovenijo, sogovornik pa pravi, da ga bo pogrešal, saj sta lepo sodelovala.

In koliko časa sam namerava ostati med Malgaši? Kot pravi, je zdaj v tem misijonu deset let, to je nekako obdobje, ko naj bi prišlo do menjav, četudi nekateri misijonarji v istem misijonu ostanejo tudi po trideset let. »Po eni strani se navadiš, po drugi strani pa bom pripravljen oditi tudi drugam, če bo treba. To prepuščam v Božje roke ...«

In kakšno je na Madaskarju stanje glede koronavirusa? Kot pravi sogovornik, je bil otok dolgo časa povsem zaprt za potniški promet, tudi med regijami ni bilo dovoljeno prehajati. »Glede števila okužb se ne ve kaj dosti, je pa umrlo nekaj ljudi, tudi dva duhovnika, ki sem ju poznal. Domačini pa so kar odporni, zlasti tisti, ki delajo na polju, so kar žilavi. Imajo pa različne druge bolezni, daleč največ smrti povzroči malarija.«

Zanimivosti

O mojstru Ivačiču tudi v Radovljici

V četrtek so tudi v Šivčevi hiši v Radovljici odprli razstavo, posvečeno stoti obletnici rojstva Ivana Ivačiča, naše prve kuharske televizijske zvezde. Ivačič je namreč zadnjih dvanajst let svojega življenja preživel v Radovljici, kjer je leta 1984 umrl in je tudi pokopan.

Marjana Ahačič

Ivačič se je rodil na Zdolah pri Krškem, ljubezen do kuhanja pa mu je bila položena v zibelko, saj je mati zelo dobro pekla peciva, navajajo zgodovinarji iz brežiškega muzeja. Šolal se je v Zagrebu, na tamkajšnji srednji gostinski šoli za kuharje, po vojni pa je nabiral kuharske izkušnje v različnih slovenskih krajih: v Dobrni, Rogaški Slatini, ljubljanskem hotelu Bellevue ... in bil tri leta šef kuhinje v hotelu Korotan na Jezerskem. Pogosto je za predsednika takratne Jugoslavije Josipa Broza - Tita in najrazličnejše obiske državnikov kuhal na Brdu pri Kranju in Brionih.

V 60. in 70. letih je sodeloval pri razvijanju tehnologij za proizvodnjo živil v različnih podjetjih; med drugim je sodeloval pri nastajanju jušne kocke Argo in majoneze Thomy. Od leta 1960 so njegov šarm, iznajdljivost, smisel za humor in kuharsko znanje spoznavale tudi slovenske gospodinje in njihovi možje pred televizijskimi zasloni. Na RTV Ljubljana je do leta 1975 snemal tematske oddaje, kjer je kuhal v živo. Leta 1965 je izdal prvo kuharsko knjigo, ki je do danes izšla že v desetih dopolnjenih izdajah.

Kljub izjemni popularnosti v času predvajanja televizijskih kuharskih oddaj o mojstru Ivačiču po njegovi smrti v javnosti ni bilo več veliko slišati. So pa njegove knjige kot klasika slovenske kuhinje ostale na policah številnih domov. Zato ni nenavadno, da se je razstava, ki je bila še spomladi v Brežicah omejena na muzejsko vitrino, v času do postavitve v Radovljici, kjer bo na ogled do konca leta, precej razširila.

V času od odprtja prve muzejske vitrine je mojstrov sin Peter Ivačič Posavskemu muzeju Brežice podaril večje število očetovih predmetov, ki so jih postavili na ogled na obeh razstavah. Razstavi obogatijo tudi njegove kuharske oddaje iz arhiva RTV Slovenija, ki prikazujejo njegovo iznajdljivost, šarm in mojstrstvo, je povedala zgodovinarka Mihaela Kovačič.

Tako v Brežicah kot v Radovljici pa ves čas odkrivajo nove in nove zgodbe iz mojstrovega življenja. Od osebnih, povezanih z Ivačičevim dolgoletnim prijateljem iz Sevnice, v katerega kuhinji je vse življenje rad ustvarjal, do spomina na njegovo naklonjenost uporabe smetane pri pripravi vseh vrst jedi. »Menda so ljudje, če je v trgovini zmanjkalo smetane, radi rekli: 'Aha, spet je Ivačič na televiziji kuhal ...'« eno od zgodb pove direktorica Alenka Černelič Krošelj.

Mojstrove kuharske pripomočke, ki jih je uporabljal doma, v radovljiškem stanovanju, je muzeju podaril njegov sin Peter Ivačič. / Foto: Gorazd Kavčič

Razstavo o Ivanu Ivačiču, prvi slovenski kuharski televizijski zvezdi, do konca leta gosti Galerija Šivčeva hiša. / Foto: Gorazd Kavčič

Skicirke so njeni dnevniki

Maruša Žemlja, osemindvajsetletnica iz Hlebc, je arhitektka, ki jo navdušuje ilustracija. Skicirka je njen dnevnik. Včasih uporabi svinčnik, drugič akvarelne barve. Njeno ustvarjanje pripoveduje zgodbe.

Alenka Brun

Ko je Maruša Žemlja izbrala študij arhitekture v Ljubljani, je vedela, zakaj. Zanimale so jo tako estetika kot ročne spretnosti, predvsem risanje. V času študija je spoznala tudi grafično oblikovanje in si v tej branži poiskala študentsko delo.

V njenem življenju nikoli ne (z)manjka projektov. Ko je zaključila fakulteto, se je odločila za samostojno pot. Projekti, ki se jih loteva, so različni. Pri arhitekturi jo zanimajo zlasti prenove stanovanj. Kar se grafičnega oblikovanja tiče, si je sčasoma pridobila redne stranke, s katerimi sodeluje. V okviru Escapeboxa, agencije, ki se ukvarja z marketingom, igrifikacijo in kampanjami, je oblikovala igrice in kvize za njihove kar precej velike naročnike. »Pa še več risem,« pove. Letos je ilustrirala tudi veliko t. i. pravljičnih poti za otroke. »Ena je na Homu pri Bledu, druga gre okoli jezera; in drobna učbenika, ki otroke popeljeta v travniško ali gozdno pustolovščino in ju lahko uporabijo kjerkoli.« Zaupa nam še, da trenutno z Majo Jenko in Tinetom Pintarjem razvijajo za zdaj unikum v svetovnem merilu: platformo za tradicionalne obrti (Traditional crafting), kjer bo razloženo, kaj neka umetnostna obrt je in kje oziroma pri kom se je mogoče te obrti naučiti ali se podrobneje seznaniti z njo. »Za zdaj se posvečamo območju Slovenije, potem pa naprej,« pojasni.

Vrnemo se na risanje, saj Maruša Žemlja kljub vsemu še vedno najraje riše.

Nekaj časa je risala z eno črto. Glasno pomisli, da je zanimivo, kako jo je potegnilo v svet ilustracij. »Imela sem namreč neko obdobje, ko sem se iskala. Bila sem nekaj, kar sem čutila, da nisem. Morala sem najti svoj prostor pod soncem. In v tistem času sem ogromno problemov rešila s pomočjo risbe. V roko sem vzela skicirko in svinčnik in sem risala tisto, kar sem čutila. Tako se je iz vsega razvilo kar nekaj stilov, nastalo več različnih ilustratorskih jezikov,« pripoveduje Maruša Žemlja, saj največkrat ilustrator najde en jezik, a ona se ne omejuje, pojasni. »En dan rišem v akvarelni tehniki, en dan z eno črto. Marsikdo bi se vprašal, kaj sploh počnem, ker nimam neke likovne podlage, vendar se mi zdi, da ko domišljiji daš prosto pot, nastanejo lepe stvari. Mislim pa, da moji končni izdelki bolj pripovedujejo zgodbe, kot pa bazirajo na neki estetiki oziroma všečnosti.«

Skicirke so pravzaprav njeni dnevniki. Vse, kar nastane, Maruša bodisi komu podari bodisi shrani doma. Pove tudi, da vse slike vedno ne uspejo. O svoji razstavi še ni razmišljala. Pravi, da bo, ko bo čas zanjo. »Sedaj sem se lotila še pridobivanja naravnih barv,« se navihano zasmeje. Je namreč predana ekološkemu načinu življenja, in ko jo je prvič »prijelo«, da bi risala v akvarelni tehniki, je za svoj podvig potrebovala akvarelne barve. Te pri nas niso bile poceni, alternativa iz Kitajske pa ni bila skladna z njenim načinom življenja. In se je lotila pridobivanja naravnih barv iz gline in ilovice. Pove, da rada eksperimentira, in doda, da ne mara izraza umetnica; zato ima svoj pogled na umetnost. »Imamo različne jezike izražanja. Včasih je tako, da tistega, kar čutimo, ne znamo povedati – in takrat nas ne sme biti strah: vzamemo v roke papir in svinčnik in rišemo.« Pa če so to na začetku le »krace«, meni. »Meni je to spremenilo življenje. In tudi če se bojiš praznega lista papirja, ni nič narobe, če poskusiš, ker je lahko zelo zabavno,« zaključi.

Maruša Žemlja

30 let R Slovenije

Anja, Alpetour in megakakec

Bralka Anja ni bila zadovoljna z žrebom nagradne križanke. S potovalno agencijo Alpetour ni bilo dobro potovati. Megakakec pa je bil ... Radio Kranj.

Barbara Kalan

Ko ste prebrali zgornji naslov, ste se verjetno vprašali, kaj imajo Anja, Alpetour in megakakec skupnega. Ne veliko, nekaj pa vendar: vsak zase so ena izmed tem pisem bralcev pred tridesetimi leti. Seveda v časopisu, ki ga ravnokar držite v rokah.

Pa začnimo z bralko Anjo. Gorenjski glas je v svoji petkovi številki objavljal nagradno križanko. Vsak teden je v uredništvo prispelo ogromno gesel križanke, nagrad pa je bilo največ deset. Za pravilno rešitev križanke so bralci prejeli praktične nagrade, ki so bile zelo izvirne: od vreče sladkorja, olja za cvrtje, zaboja pomaranč in svinjske polovice do bale blaga, originalne kitajske slike, gonga iz medenine, zapitka v diskoteki Primadona Trebija in celo telefonskega aparata ETA. Le kdo bi se branil takih nagrad!

Med navdušenimi reševalci petkove križanke je bila tudi zvesta bralka Anja. Zmotilo jo je predvsem to, da se je med izžrebanci določen priimek pojavljal zelo pogosto. Anja je izračunala, da so priimek Perne izžrebali v sedmih od 22 nagradnih križank. In to samo do 31. maja 1991! To dejstvo jo je tako razjezilo, da je uredništvu Gorenjskega glasa predlagala: »/.../ Moj predlog je, da to zvrst križanke opustite, družini Perne pa nakažite celoletno nagrado, če je to vaš namen.« Uredništvo časopisa je nemudoma odgovorilo na njeno pismo. Tedanji direktor in glavni urednik Marko Valjavec je njeno pisanje sprejel kot dobronamerno kritiko. Pojasnil je, da je žrebanje rešitev nagradnih križank javno in da pri njem sodeluje komisija, ki jo sestavljajo predstavniki bralcev ter predstavniki Gorenjskega glasa. Na koncu se je bralki Anji zahvalil za pismo in za dolgoletno zvestobo Gorenjskemu glasu.

V prejšnji številki smo namignili, da leta 1991 ni bilo modro potovati s Potovalno agencijo Alpetour. Sploh pa ne na Češkoslovaško. Poglejmo, kje se je zalomilo. Alpetour je decembra 1990 organiziral štiridnevno silvestrovanje v Bratislavi: »Silvestrovanje v Bratislavi, 4 dni, z odhodom 28. decembra 90 in vrnitvijo domov 1. januarja 91, namestitev v hotelih B kategorije z dvoposteljnimi sobami, tušem in wecejem (hotela Dukla, Astra, kot »pomoč« hotel Nivy, baje prenovljen bivši protokolarni objekt ter hotel Zahoran v Maleckem), športni objekti, ogledi Bratislave in okolice je pisalo v prospektu. Cena – samo 1450 dinarjev.« Bere se odlično, toda potovanje se je za večino potnikov kmalu spremenilo v pravo odisejado. Vožnja do Bratislave je minila mirno in potniki so po prihodu v najbližjih trgovinah hitro opravili nekaj nakupov, kot se spodobi. Nato so Alpetourjevi avtobusi potnike odpeljali v hotele iz oglasa. Najslabše so jo odnesli tisti, ki bi morali prenočevati v hotelu Nivy. Tu je zmanjkalo dvoposteljnih sob, zajtrkovali in večerjali so v pol kilometra oddaljenem hotelu Sputnik, savne in bazena ni bilo nikjer. Mimogrede so Slovaki »pomotoma« popolnoma uničili tudi enega od Alpetourjevih avtobusov.

Še huje se je godilo študentom, ki so leto 1991 hoteli pričakati v Blanskem. Namesto v izbranem kraju so jih namestili v motelu v neki vasi, ki je bila od Blanskega oddaljena več kot osemdeset kilometrov. Študenti so se z namestitvijo nekako sprijaznili, nikakor pa ne s postrežbo, ki je bila »prav po češko na psu«. Dokončno jim je prekipelo, ko so izvedeli, da silvestrskega programa sploh ne bo. Zato so si ga napravili sami, malo preveč popili in razgrajali, zaradi česar so morali predčasno zapustiti motel. In kaj so na vse peripetije na Slovaškem porekli pri Alpetourju? Njihovo opravičilo ni bilo nič kaj prepričljivo: »Pravijo, da so sicer vedeli, da bodo udeleženci nastanjeni drugje, kot so jim obljubili, vendar se jim vseeno ni zdelo vredno, da bi jih o tem obvestili že pred odhodom. Zakaj tega niso storili, ne vedo povedati. Večina dejstev govori v prid domnevi, da so pri Potovalni agenciji Alpetour zavestno okoli prinesli cel avtobus ljudi, za nameček še mladih ljudi, ki so verjetno za financiranje izleta načeli tudi starševske proračune.« Z Alpetourom res nikoli več!

Kranjski megasrček ali kranjski megakakec?

Kranjski radio in misterij pravice.

Recimo, da je Kranjski radio poneverba boljševikov. Recimo, da je bil socialistični direktor Bajuk nesposobnež in slabič.

In recimo, da na teh dejstvih kranjski Demos dokazuje koruptivnost in trhlenost prejšnje oblasti.

Vendar dejstvo je, da oprema kranjskega radia v Kranju je in bo verjetno v Kranju lahko tudi ostala. In dejstvo je, da je v času Bajukovega direktorovanja na kranjskem radiu vzcvetel programski venček, ki je poslušalcem ustrezal in ki se je dobro prodajal. In verjetno se ne da trditi, da bi bil ta radio boljševistično ali kako drugo režimsko trobilo.

Torej kazalo je, da nastaja radio, ki ga bomo imeli radi. Kazalo mu je. Zdaj pa mu ne kaže več.

Sprašujemo novo kranjsko oblast, ali je vredno zato, da bi uveljavili svojo voljo, uničiti vitalno kreativno substanco kranjskega radia?

Ali je vredno nesposobnega Bajuka (ki ga nikakor ne jemljemo v bran), ki ni krojil programa in ni grozil sodelavcem in drugim, zamenjati z očitno prav tako nesposobnim Tomazinom, ki mu gre očitno krojenje programa in odganjanje sodelavcev tako od rok, da bo kranjski radio res običajna provincialna režimsko-informacijska mlakuža?

Ali se splača uveljavljati voljo oblasti na radiu skozi nekakšen starosvetno-programsko-družbeni organ (kar napoveduje predsednik izvršnega sveta SO Kranj Mohorič), ki temelji na zakonodaji, ki je kmalu ne bo več?

! Če bodo posledice teh dejanj kranjskih oblasti take, da bo kranjski radio pastal na proračunu viseče dolgočasje, potem ne bo za usodo radia odgovoren nihče drug kot te oblasti same.

Gorenjski liberalni demokrati menimo, da naj bo v medijskem prostoru čimveč institucij, ki bodo programsko ustvarjalne, sporočilno objektivne - torej od politike neogrožene in čim manj odvisne od proračunskega dinarja. Skratka, razvijajo naj se tako, kot je kazalo kranjskemu radiu.

In pozivamo tako kranjske oblasti kot tudi sodelavce in prijatelje radia, da potegnejo kranjski radijski voziček po poti, ki so jo oblikovali Dušan Rogelj in njegovi sodelavci.

Za LDS Jesenice: Anton Požar
Za LDS Kranj: Sašo Gorekar
Za LDS Radovljica: Jože Dežman
Za LDS Škofja Loka: Andrej Novak
Za LDS Tržič: Marjan Šrab

Občinska konferenca ZSMS Kranj

Kranj, 5. februarja 1991

Gorenjski megasrček se po tridesetih letih še vedno sliši. (Gorenjski glas, 8. 2. 1991, str. 6)

In za konec še o megakakcu. V začetku leta 1991 se je med pismi bralcev razvila živahna razprava o Radiu Kranj oziroma Gorenjskem megasrčku, ki je začel oddajati 25. junija 1990. Liberalno-demokratska stranka se ni strinjala s sestavo organa upravljanja in programskega sveta radia, ustanoviteljsko pravico je želela prenesti na Občino Kranj, vsak svoj pogled na program radia sta imela tudi v. d. direktorja Peter Tomazin in odgovorni urednik Dušan Rogelj. Radio Kranj je kar naenkrat postal »največji kranjski problem«, o njem so govorili celo v oddaji Tednik. V bran Radiu Kranj je stopil tudi »Odbor 70-ih«, ki si je po prihodu v. d. direktorja želel le normalnih pogojev za opravljanje novinarskega dela. In razplet kranjskega problema? Končno so sprejeli statut kranjskega radia, ki je radijskim novinarjem omogočil opravljanje njihovega dela, vsaj nekoliko pa pomiril tudi politične strasti.

Takšna je torej zgodba o megasrčku, iz katerega je politika hotela narediti megakakec. Na srečo ji ni uspelo, saj Gorenjski megasrček poslušamo tudi še trideset let kasneje.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Kroparski kovač Luckmann in razvoj Ljubljane

Peter Colnar

V Ljubljani se je 8. avgusta 1841 rodil podjetnik Karl Luckmann. Bil je ravnatelj Kranjske industrijske družbe na Javorniku (Jesenice) in v letih 1878–1906 zastopnik veleposestnikov v kranjskem deželnem zboru. Gre za zanimivo rodbino, ki je izšla iz Krope in je imela velik vpliv na razvoj Ljubljane in Kranjske.

Ukvarjali so se s trgovino, odvetništvom in financami. Njihov začetnik je bil žebljar Jurij Luckmann iz Krope. Ob koncu 18. stoletja se je družina iz Krope preselila v Ljubljano, kjer je Lambert Karl Luckmann leta 1825 ustanovil družbo Lambert Carl Luckmann, ki je delovala 82 let. Leta1863 so bili Luckmanni soustanovitelji Ljubljanske delniške družbe za plinsko razsvetljavo, leta 1869 soustanovitelji Kranjske industrijske družbe. Karel Luckmann je bil njen ravnatelj na Javorniku. Leta 1885 so pridobili tovarno kleja, ob koncu 19. stoletja pa so se preusmerili v železarstvo. Podjetje so ustanovili tudi v Trstu.

Lambert Karl Luckmann je bil trgovec in zastopnik grofa A. A. Auersperga v frankfurtskem parlamentu. Kot ustanovitelj velikega špedicijskega in komisijskega podjetja je bil v letih 1829–1879 član, 1851–1852 direktor in 1863–1867 kurator Društva Kranjske hranilnice. Leta 1851 je postal prvi predsednik ljubljanske Trgovsko-obrtne zbornice, ki jo je v letih 1861–1866 zastopal v kranjskem deželnem zboru. V letih 1861–1864 je bil tudi član ljubljanskega občinskega sveta.

Josip Luckmann je po očetu prevzel in vodil družinsko podjetje. Od leta 1867 je bil član, 1872–1885 direktor, 1886–1888 kurator in 1889–1906 prezident (predsednik) Kranjske hranilnice, od 1875 pa več let podpredsednik Trgovsko-obrtne zbornice, predsednik ljubljanskega trgovskega gremija in v letih 1879–1883 občinski svetnik mesta Ljubljana. Bil je predsednik Rdečega križa in ustanovitelj Društva za gradnjo delavskih stanovanj.

Kranjska industrijska družba je bila tretja delniška družba na Kranjskem, ustanovljena leta 1869. Bila je predhodnica Železarne Jesenice.

Zanimivi Gorenjci iz dežele Kranjske:

- **Slovenec Andrej Winkler si je kot deželni predsednik Kranjske prizadeval za uvajanje slovenščine v uradno rabo in za njihovo večjo vključenost v javnih službah, zlasti v šolstvu. Dne 5. avgusta 1881 je poslal na Dunaj preveden članek o pogovoru iz gostilne, ki je bil objavljen v Slovenskem narodu. Širšo (nemško) javnost je s tem opozoril na odnose med Nemci in Slovenci: Vesteneck (dalje V); »Kaj pa buljite vame?« – Narodnjak (dalje N): »Mi niti v sanjah ne pade na misel, gospod okrajni glavar.« – V: »Me poznate?« N: »Seveda! Gospod vitez von Vesteneck, prejšnji okrajni glavar v Litiji, zdaj za Graz - okolje.« – V: »Od kje me poznate?« – N: »V deželnem zboru sem vaše govore stenografiral in korigiral.« – V: »Zakaj govorite ta jezik?« – N: »Ker se mi ljubi.« – V: »Jaz bi se kot cesarsko kraljevi uradnik sramoval govoriti ta jezik.« – N: »Jaz se ne sramujem! Vendar obstajajo stvari, zaradi katerih bi se lahko človek bolj sramoval.« – V: »Onečastil se bom in vam pljunil v obraz!« – N: »Morda boste to obžalovali!«**

GG +

Razgledi

Skrb za izgubljeno čast, nosečnosti

Gorazd Stariha

spolnost in nasilje

Še težje kot poročenim je bilo samskim ženskam, ki so zanosile zaradi posilstva, te seveda niso mogle skriti kukavice v družinsko gnezdo, ampak so bile brez najmanjše krivde v hinavski družbi zaznamovane z nezakonskim materinstvom, še preden bi si lahko ustvarile družino.

Septembra 1845 je 22-letna dekla Marija Simonič iz Drtije na okrajnem komisariatu Zalog pri Moravčah tožila 25-letnega Janeza Miklič za očetovstvo 17. januarja 1845 rojenega otroka, češ da jo je v spočetje prisilil.

Po izjavi Marije Simonič je 24. aprila 1844 popoldan prišel Janez na dom njenega gospodarja v Drtiji, ona je sedela na postelji in z nogo zibala dete gospodarja. Povprašal je po domačih in na odgovor, da nikogar ni doma, jo je zgrabil za vrat, vrgel na posteljo, se ulegel nanjo in jo hotel meseno zlorabiti. Ona je zbrala vse moči in se mu iztrgala s postelje, pa jo je ponovno zgrabil in vrgel na klop za posteljo, z eno roko zgrabil njeni, da se ni mogla braniti, z drugo ji je dvignil krilo, s kolenom razmaknil nogi in jo meseno zlorabil. Kričati ni mogla, ker ji je z roko zaprl usta.

Za dogodek se je očitno razvedelo, če ne prej, ko je nosečnost postala očitna, in 29. decembra 1844 je prišel Miklič v kajžo Helene Lovše, kjer je takrat stanovala Marija s svojo materjo. Marijina mati je bila dekla, stara 44 let, in tudi njena Marija je bila nezakonska. Poleg njiju sta bili takrat prisotni še Lovšetova in še ena dekla. Miklič je torej vstopil v hišo in začel najprej kričati, da Marija ni noseča z njim, nato pa je vprašal, koliko mora plačati, da gre rodit v Trst. Ko mu je stara »Simonička« odgovorila, da 20 gld, je odgovoril, da bo dal 24, če gre Marija v Drtijo in tam javno prekliče, da je on spočetnik njene nosečnosti.

To se očitno ni zgodilo in samski potrebnež, ki je stanoval pri starših v Drtiji, je na sodišču zanikal, da bi kadarkoli občeval z Marijo. Sodišče se je zadeve lotilo na že dobro znani način, da je posilstvo, »če se ženska zaradi nevarnih groženj, dejanskega nasilja ali da je zahrbtno omamljena, ne more upreti pohoti posiljevalca, ki jo v takem stanju zlorabi.«

Marija je v prijavi navedla, da jo »je vrgel na klop za posteljo, z eno roko zgrabil njeni, da se ni mogla braniti, z drugo pa ji je dvignil krilo, s kolenom razmaknil nogi in jo meseno zlorabil.« Še prej da »jo je zgrabil za vrat, vrgel na posteljo in se vlegel nanjo«, vendar se mu je lahko otela.

Razsojevalci so bili mnenja, da če bi hotela, bi se mu na klopi še lažje ubranila kot na postelji. Težko jim je bilo tudi verjeti, da ji je lahko z eno roko tako trdno stiskal obe njeni, da ne bi mogla osvoboditi vsaj ene in se ga obraniti. Še vedno bi lahko Marija, ko ji je Miklič z eno roko držal njeni, z drugo pa dvigal krilo, kričala na pomoč, česar pa po lastni izjavi ni naredila.

Kakorkoli že, kazensko sodišče se ni prepričalo, da je bil Miklič pri tešitvi spolne sle dovolj nasilen, da bi uvedlo kazensko preiskavo zaradi posilstva, in je zadevo vrnilo okrajnemu komisariatu v morebitno uradno postopanje.

Vaš razgled

Simbolika števila sedem ima v našem svetu že od nekdaj zelo pomembno vlogo. Predstavlja popolnost ter harmonijo, mnogim pa sedmica – takšna ali drugačna – prinaša srečo; naš najboljši košarkar ima na svojem dresu kar dve. Naj zato srečna sedmica, ki krasi mnoga pročelja ličnih hišk, prav vsem polepša dan. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Na ključavnicah zaljubljencev, ki krasijo mnoge mostove, je poleg začetnic običajno napisana še kratka misel o poteh ljubezni v labirintu življenja. Zaklepanje ljubezni izhaja iz legende o morskih sirenah, dandanes pa so jo prevzeli pari, ki svojo večno ljubezen ovekovečijo s ključavnico, ključek pa vržejo v vodo. Veliko takšnih najdete tudi v romantično obarvani Radovljici. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Ivan Sivec: Visoški gospod

Odvetnik

Ob 170. obletnici rojstva Ivana Tavčarja objavljamo odlomke iz knjige Ivana Sivca Visoški gospod.

Izostren dunajski pogled na dogajanje v moji ožji domovini mi je ob vrnitvi v Ljubljano odpiral veliko vprašanj. Pa ne samo zaradi mojega poklica, do katerega sem stopal precej premočrtno, temveč predvsem zato, kako me bodo sprejeli ljudje, kako se bom uveljavil tam, kjer sem najbolj potreben in kakšno osebno srečo bom sam našel ob tem. In kaj nasploh pomeni človeku poklic?

Ali res gre samo za to, da v življenju nekaj delaš in ob tem nekaj zaslužiš?

Ali gre za to, da s svojim poslanstvom res lahko pomagaš drugim ljudem?

Ali pa gre samo za to, da v svojem poklicu vse dni preprosto uživaš?

Iz takih vprašanj sem se vedno skušal izvleči čim bolj praktično, ob tem pa sem vedno skušal potegniti delček zadovoljstva tudi zase.

Pravniški poklic je tak, da je suhoparen samo na zunaj. V resnici pa je vsak pravnik življenju najbližji. Šele kot pravnik ugotoviš, kaj je pravica in kaj krivica in kako draga je potica.

Preden sem prišel do samostojne pravniške pisarne, sem moral preskočiti še štiri zahtevne stopnice. Pa ne samo z zahtevnimi izpiti, temveč še bolj z delom z ljudmi in s svojimi nadrejenimi. Šele v resničnem življenju ugotoviš, ali si samo kaplja, ki se utaplja v morju ali pa si dež, ki biča ali boža zemljo.

Ko sem se vrnil v Ljubljano, je bila moja prva skrb čim prej priti do dobrega pripravniškega mesta. Moj prijatelj iz mladih in dunajskih let, sodrug Ivan Hribar, mi je ob enem od srečanj dal naslednji nasvet:

»Kot pravnik se moraš uveljaviti v dvojnem smislu. Pri dobrem advokatu in v javnem življenju. Dober advokat ti dà poklicno ime, javno udejstvovanje pa veliko strank.«

Ivan je imel prav. Bila sva istih let, pa tudi enakega liberalnega prepričanja in oba povrhu sila praktična človeka. Pozneje so Ivana mnogi ljudje večkrat bolj povzdigovali kot mene, češ da je bil mnogo manj sebičen kot jaz, a se mi zdi, da sva oba v svojem času opravila svojo vlogo sorazmerno dobro, če ne kar vzorno.

Svojo prvo pripravniško službo sem z diplomo v žepu poiskal v odvetniški pisarni Roberta Redlwertha. Bil je sicer nemške krvi, a usmerjen skrajno liberalno, tako da sva se po politični plati ujela prav hitro. Seveda sem pri njem na začetku delal najbolj preproste stvari, od stenografiranja sodb do sestavljanja oporok, od hoje na pošto do umirjanja najbolj prepirljivih strank. V delo sem se – podobno kot v študij – zakopal z vso svojo prirojeno delavnostjo in trmo. Zato mi je gospod Redlwerth že čez nekaj mesecev plačo zvišal, ob tem pa mi še namignil:

»Pred vami, mladi gospod, je še velika kariera. Pazite pa na to, da boste enakomerno obravnavali tako nemško kot slovensko govoreče stranke.«

»Kako, ali imate občutek, da tega ne delam, gospod Robert?«

»No, zdi se mi, da ste nekoliko bolj na slovenski strani …«

»Ko pa je slovenska stran navadno šibkejša!«

Zelo sem pazil, da v večje spore s svojim nadrejenim nisem prihajal, čutil pa sem, da pri njem ne bom ostal veliko let. In res je bilo tako. Vzdržal sem samo tri leta. A na splošno rečeno: pri njem sem se veliko naučil, plačeval me je solidno, krivic pa mi ni delal veliko.

V tem času sem globoko zaoral tudi v politično življenje ter v ljubljansko društveno in družbeno dogajanje. Ko sem tekal s sestanka na sestanek, me je Hribar večkrat vprašal:

»Pa kdaj srečaš samega sebe?«

Sam pa sem se mu samo smejal, saj tudi on ni bil nič boljši.

Še tisto jesen po vrnitvi v Ljubljano sem se kot mlad in napreden liberalec včlanil v Narodno društvo in kar takoj – ker je bilo dejavnih premalo drugih ljudi – postal njen odbornik. V tem društvu sem se veliko srečeval z drugimi zavednimi Slovenci, kot so bili Šuklje, Levec, Jurčič in Kersnik. Slednja dva sta me še nasploh vznemirjala že dlje časa, saj sta bila tedaj že oba priznana literata. Ob srečanjih z njima sem imel občutek, da me gledata nekoliko postrani oziroma da sem bil za njiju pač zelenec. Po svoje sem jima dal prav. Jurčič je bil od mene starejši sedem let in je do tedaj objavil že nekaj lepih povesti, ki so lepo sledile Levstikovemu literarnemu programu. Sam sem bil glede literature bolj razmetan: pisal sem tako ljubezenske romance kot druge zvrsti, pri tem pa sem bolj sledil trenutnemu navdihu kot Levstiku. *(Se nadaljuje)*

HUMOR, HOROSKOP

www.gorenjskiglas.si
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975.***
Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Spoznali boste, da stvari niso vedno take, kot se zdi na prvi pogled. O pravi resnici se boste tokrat prepričali na lastne oči. Proste trenutke boste najrajši preživeli odmaknjeni v stiku sami s sabo. Sreda bo dan za romantiko.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Odločno boste zakorakali v nov teden, pred vami bo nemalo novih izzivov, s katerimi boste spoznavali, česa vsega ste zmožni. Na poslovnem področju bodo odprte vse možnosti za uspeh. Zanesite se nase, naj velja pogum. Vedno.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Pred vami je cel niz sprememb. Sproti ne boste vedeli, kaj se vam dogaja. Na koncu bo vse dobro, če še ni dobro, pomeni, da še ni konec. Vse bo za nekaj dobro, saj boste v vsem našli pravi smisel, iz katerega boste potegnili najboljše zase.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Dan bo podoben dnevu in hrepeneli boste po pobegu v neznano. V družbi podobno mislečih ljudi boste kovali načrte za prihajajoče dni. V petek pričakujte finančni dobiček, ki bo v veliki meri odvisen od vaše hitre reakcije. Presenečenje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Brez vašega vpliva se bodo spremenile okoliščine in bolje bo, da se čim prej prilagodite, saj bo v nasprotnem primeru precej slabe volje in besed, ki niso upravičene. Kljub raznim nasvetom in lastni modrosti vam ne bo uspelo razvozlati nečesa, kar je čisto preprosto.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Požrtvovalnosti je včasih lahko preveč. Trudili se boste, da bi se izkazali, s tem pa boste pozabili na svoje potrebe. Svoje načrte boste primorani preložiti, kar pa se vam ne bo zdelo pravično. Ni kaj, vsaka šola nekaj stane. Nekdo vas bo presenetil.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Težko se boste poistovetili z osebo, ki se bo k vam obrnila po pomoč, saj se bodo vaša načela razlikovala od njenih. Bodite previdni, da zaradi preostrih besed ne zarežete v prijateljstvo. Ljubezen bo na vaši strani – kot vedno.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Največ romantičnih trenutkov bo ob koncu tedna. Zdelo se vam bo, da je vse tako, kot mora biti, in ničesar več ne potrebujete. Z velikim nakupom nikar ne prehitevajte, saj imate še dovolj časa. Obdarovani boste in zelo presenečeni.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Na čustveni strani boste opravili z vzorci iz preteklosti. Odločitve, ki jih boste sprejemali, bodo plod vaše najglobljе modrosti. Darilo, ki bo nepričakovano, bo v vas vzbudilo upanje v dobroto ljudi. Torek bo vaš najboljši dan.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Na vsakem koraku, narejenem v tem tednu, vas čaka presenečenje. Sprva boste iskali odgovore, nato pa se prepustili in samo še pričakovali. Kamorkoli se boste ozrli, se bo našel navdih. Lahko ga uporabite na poslovnem področju ali pa bo to navdih v ljubezni.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Pred vami bo teden, v katerem se boste morali sprijazniti z nekaterimi kompromisi, začenši na delovnem mestu. Dodeljene vam bodo naloge, ki se vam bodo sprva zdele pretežke, a vendar ste sposobni veliko več, kot si mislite.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Veselili se boste priprav na dopust, ki bodo zabavnejše od dopusta samega. Kljub obilici za vas nepomembnih opravil boste vedno našli čas za sprostitev. Teden bo dopustniško obarvan in minil bo v hitrem tempu. Veseli boste novic.

TA JE DOBRA

Medved in zajček

Medved je v gozdu odprl trgovino. Njegov prvi gost je bil zajček, ki je vprašal, ali lahko kupi jagode. Medved pove, da jih nimajo. Ampak zajček je bil trmast in je vsak dan že zjutraj stopil v trgovino in vprašal po jagodah.
Medved ga je bil že rahlo sit, zato mu je zagrozil: »Samo še enkrat vprašaj po jagodah, pa te bom z žeblji pribil na steno!«
Naslednji dan se zajček spet pojavi v trgovini: »A imate mogoče žeblje?«
»Nimamo,« je odgovoril medved.
Zajček pa: »Kaj pa jagode?«

Sistematski pregled

Uradnik z enega od ministrstev na sistematskem pregledu.
»Koliko ur na dan spite?« vpraša zdravnik.
»Od dve do tri ure, odvisno od dneva.«
»To je pa čisto premalo ...«
»Zaradi dela žal ne morem več. Ampak ponoči pa spim tudi po deset ur.«

Pohvalil se je

Ferdo kliče v zapor in vpraša:
»A lahko preverite, ali je celica 102 prosta?«
»Ja, pa je res prosta. Zakaj sprašujete?«
»Nič, nič. To pomeni, da sem pobegnil.«

Gost v kopalnici

Janezek vpraša mamo:
»Mami, a tudi Bog hodi v našo kopalnico?«
»Seveda ne, od kod ti ta ideja?«
»Vsako jutro oči stoji pred kopalnico in govori: 'O, Bog, a si še kar noter?'«

LAŽJI SUDOKU

7			6					3
	9	3	8		5		4	
				1		7		8
	1			2		9	6	
	2	8	4		9	1	7	
	5	4		6			8	
2		1		8				
	4		3		7	6	2	
5					2			9

Rešitev:

5	7	6	1	4	2	8	3	9
8	4	9	3	5	7	6	2	1
2	3	1	9	8	6	4	5	7
9	5	4	7	6	1	3	8	2
6	2	8	4	3	9	1	7	5
3	1	7	5	2	8	9	6	4
4	6	5	2	1	3	7	9	8
1	9	3	8	7	5	2	4	6
7	8	2	6	9	4	5	1	3

TEŽJI SUDOKU

3	5		8					
	2		6				5	8
		4		5		9		
			3		7		2	6
		2				4		
6	8		4		1			
		9		6		7		
7	6				2		3	
					5		9	

Rešitev:

2	4	8	7	3	5	6	9	1
7	6	1	9	4	2	8	3	5
5	3	9	1	6	8	7	4	2
6	8	3	4	2	1	5	7	9
1	7	2	5	9	6	4	8	3
4	9	5	3	8	7	1	2	6
8	1	4	2	5	3	9	6	7
9	2	7	6	1	4	3	5	8
3	5	6	8	7	9	2	1	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTO MOTO DRUŠTVO ZVEZDA, KAVADARSKA CESTA 21, LJUBLJANA

O DIRKI GHD LUČINE

Gorsko-hitrostna preizkušnja v Lučinah poteka na 4-kilometrskem odseku **od Todraža do Lučin** na državni cesti Gorenja vas–Lučine. V vseh teh letih je dirko zaznamovalo veliko odličnih evropskih dirkačev iz Slovenije, Avstrije, Italije, Nemčije, Madžarske, Slovaške, Češke, Hrvaške, Luksemburga, Romunije, Črne gore, Makedonije ... Povprečno jih na dirki nastopi okrog sto.

SESTAVIL: F. KALAN	DESNA ROKA	IKRNIK	GOZDNA PTICA	SPELEOLOG	INOSLAV	VRSTA PECIVA	JAKOBOV BRAT, EDOM	TANTAL	ITAL. PISATELJ (UMBERTO)	SLADKA ŽGANJA PIJAČA	MESEC V JUDOVSKEM KOLEDARJU	PRIPOVE-DOVALEC	GORENJSKI GLAS	ŠIRŠI POGLED NA POKRAJINO	ŠAHISTKA KUŠNIR	SELEN	BAZEN, KORITO (KNJIŽNO)	KORALNI OTOK	SONAROD-NJAK	ANA ROJE	NAŠA PEVKA (ELDA)	REŽISER KUROSAVA	PANIČNI PRITISK MNOŽICE
NAJVEČJA EVROPSKA DIVJA KURA	3												VRH V POLHO-GRAJSKEM HRIBOVJU									
FILMSKA UPODOBI-TEV DELA							4						NAČIN KOMPONI-RANJA / ITALIK									
BLAMAŽA								GLINASTA PIŠČAL / JADRANSKI OTOK								SKUPINA ŽUŽELK / METKA ALBREHT				LITINA, ULIV / JOŽE OLAJ			5
GLAS-BENICA FORTE					BALONAR ŠORN				GR. MUZA POEZIJE / MESTO V ROMUNIJI						CMERA (EKSPR.) / DIVJA ŽIVAL								
SLOVNIČAR AASEN					OTOŽEN TONSKI NAČIN	NAJVEČJA CELINA	MLEČNI IZDELEK / PLANTAŽA				FILMSKI LIK IZ DŽUNGLE				7			MODEL VOZILA YUGO					
CELJE			ŠPANSKI OTOK V BALEARIH	MORSKA RIBA / DARILO, POKLON						ORGAN VIDA	PISATELJ DUUN / PEVEC NEVILLE												
ZASTRUPI-TEV S KIS-LINO				8				REKA V ANGLIJI / MESTO V NEMČIJI					MARKO ELSNER / ZELIŠČNI NAPITEK									
ANEVRIN CABOT EZAV JARIN SOAR	DIVJA SAMOROD-NA TRTA	NAUK O GIBANJU IZSTRELKOV / NOVINAR									9	MIK, DRAŽ / PRIMORSKA POKRAJINA											
OKRASNA RASTLINA					VODNI VRTINEC / IGRA S KARTAMI				NAPADALNI DELFIN					PREDNIKI NEMCEV	NEKD. IZDE-LOVALEC KRTAČ							
MAST, MAZILO				MUSLIM. SODNIK, KADIJA / NAVJE					IGRALKA ZUPANČIČ	VELIKAN, GIGANT / NEIMENOVA-NA OSEBA												
POLOŽAJ V JOGI						PRVO NARAVNO ŠTEVILO	RIMSKA LJUBLJANA / NOVINAR ALIČ						LENA REPINC / PALČEK, ŠKRAT									
RAFAEL NADAL			VITAMIN B1 V KVASU / ROBERT (LJUBK.)								DELČEK PRAHU / SL. PISEC (JAKOB)											
PRED LETI POPULARNA AMERIŠKA SKUPINA								GRADBENI MATERIAL / HRIB, GRIČ (NAREČNO)				JAPONSKA NABIRALKA BISEROV / ORNELLA VANONI		2								
KOREO-GRAF OTRIN				SANI / OLIVIA JOHN					6	PEČENO PECIVO / ČARLI NOVAK												
BRIT. PO-MORŠČAK (JOHN)		1				MESO MLADE GOVEDI																
OPERNI SPEV						OKRAS NA ANTIČNIH STEBRIH						KOŽNA RAZJEDA										

O KLUBU AMD ZVEZDA

Delovanje društva je vezano na širše območje ljubljanske regije. Področje delovanja društva je razdeljeno na člansko aktivnost in na delo Športne komisije. Člani Avto moto zveze Slovenije, ki so članstvo sklenili preko **AMD Zvezda**, s tem postanejo tudi člani našega društva. V svoji pisarni na **Kavadarski cesti 21** članom nudimo naslednje storitve: **včlanjevanje v AMZS** in **izdajo dovoljenja za vožnjo tujega motornega vozila izven meja RS.**

Zgodovina društva opisuje pisano pot uspeha, ideje in razvojne smernice pa kažejo na nadaljnji razvoj članstva, športnega dela.

Lučine INTERNATIONAL HILL CLIMB RACE
www.ghdlucine.si

amd zvezda
www.amdzvezda.si
AMD Zvezda

Nagrade: 3-krat majica GHD LUČINE

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 18. avgusta 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3			
4	5	6	7	8	9

Knjige, ki se berejo poleti

Poletje je čas za oddih, zato večina bralcev posega po lahkotnejših knjigah, še posebej popularni so kriminalni in ljubezenski romani. Tisti, ki med letom morda nimajo časa za branje, pa si za dopustovanje priskrbijo tudi vsebinsko zahtevnejše leposlovje ali poljudna strokovna dela.

Maša Likosar

Poleg rednih članov, ki si med poletjem običajno izposodijo več knjig, poleti v knjižnico zaidejo tudi bralci, ki pridejo izključno po dopustniško branje. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Navadno si poleti posamezniki izposodijo več gradiva, a kot pravi Breda Podbrežnik, direktorica Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik, se število vsega izposojenega gradiva bistveno ne poveča, ker je med letom več izposoje zaradi šolskih, študijskih in drugih strokovnih ali izobraževalnih potreb. »Izposoja se v zadnjem času na splošno povišuje, ne samo zaradi poletja, pač pa zaradi manjše nevarnosti širjenja okužbe in rahljanja ukrepov v boju proti epidemiji. Letos smo namreč v času do junija izposodili za 23 odstotkov več gradiva kot lani v istem času,« je dodala Podbrežnikova. Tudi v radovljiški knjižnici se lahko pohvalijo z večanjem izposoje, julija se je v primerjavi z enakim obdobjem lani namreč povečala za več kot deset odstotkov, kar pomeni skoraj dvanajst knjig na aktivnega člana. »Opažamo tudi, da se je povečal vpis v knjižnico. Še vedno pa močno pogrešamo obisk najmlajših uporabnikov. Med epidemijo so namreč knjige zanje izbirali starši in po letu je žal to postalo praksa,« je povedala Katja Bevk iz Knjižnice A. T. Linharta Radovljica.

Bralne navade obiskovalcev knjižnic so zelo različne. Nekateri si za poletje izberejo izključno lahkotno branje, drugi si izberejo gradivo, ki je bolj kvalitetno, poglobljeno, estetsko ali pa vsebinsko zahtevno. »Zanimivo je, da je med prvimi desetimi najbolj izposojenimi knjigami kar šest slovenskih pisateljev. Med žanri še vedno prednjačijo kriminalni romani, takoj za njimi so ljubezenske zgodbe, življenjepisi in že malce pozabljen žanr potopisi,« je pojasnila Bevkova in dodala, da so med strokovno literaturo letos najbolj iskani vodiči po Sloveniji, kolesarski, gorniški in planinski vodiči. Zelo iskane so tudi knjige o zdravju, samopomoči in alternativnih oblikah zdravljenja.

Naslovi branih knjig

Kot je pojasnila Bevkova, se pri mladini najbolj berejo življenjske zgodbe. Na prvem mestu je roman z naslovom Krive so zvezde (John Green), sledi Chrisova zgodba (R. J. Palaccio), na tretjem mestu pa je zgodba, ki je postavljena v prvo svetovno vojno, Grivasti vojak (Michael Morpurgo).

Pri otrocih so zelo priljubljeni stripi, najbolj sta brana Pasji mož in Garfield. Takoj za njim je Brina Brihta, zgodbe prikupne in navihane junakinje Brine, sledijo pa knjige britanskega komika Davida Walliamsa, kot sta Babica barabica in Mihec milijarder. Harry Potter pa je postal že čista klasika. Pri strokovnih knjigah je med mladimi in otroki na prvem mestu knjiga o učenju šaha, sledijo knjige o dinozavrih in knjige o Minecraftu, graditeljski preživetveni videoigri.

Pri leposlovju za odrasle je po besedah Podbrežnikove še vedno na prvem mestu po branosti knjiga Bronje Žakelj Belo se pere na devetdeset, sledi ji novejša knjiga Erice Johnson Debeljak z naslovom Devica, kraljica, vdova, prasica in kriminalka Pogodba novinarke Mojce Širok. Na četrtem mestu je knjiga Alenke in Igorja Rozmana Srce bije v dvojini. Med strokovnim gradivom je najbolj iskana knjiga Primoža Hienga Hodim, hodiš, hodimo: 100 pohodniških in tematskih poti.

Poletna bralna kultura

Med obiskovalci Mestne knjižnice Kranj nam je Branko Jaklič iz Stražišča zaupal, da ga najbolj pritegnejo zgodovinske knjige, planinska literatura in osebne izpovedi avtorjev. »Največ berem pozimi, na leto pa preberem približno dvajset knjig,« je še dodal. Anteja Jugovic iz Škofje Loke poleti bere manj kot med šolskim letom, ko imajo obvezno domače branje. Še posebej ji je ljuba poezija, med zadnjimi prebranimi je zbirka Edgarja Allana Poeja, všeč so ji tudi skandinavski avtorji. Kranjčanka Tinkara Čuk med poletjem posega po lahkotnejši literaturi, zlasti po detektivskih in kriminalnih romanih, za katere med študijskim letom nima časa.

Sladoleda za tisoč dvesto kranjskih bazenov

Države v Evropski uniji naredijo na leto toliko sladoleda, da bi z njim lahko napolnili skoraj tisoč dvesto kranjskih olimpijskih bazenov.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Poletje je tudi čas, ko potrošniki bolj kot v ostalih letnih časih posegajo po sladoledu. Kolikšna je v Sloveniji poraba sladoleda na prebivalca, kako se gibljejo cene sladoleda, kakšna imena imajo sladoledi? Na ta in na še nekatera druga vprašanja odgovarjajo v državnem statističnem uradu, kjer so zbrali nekaj zanimivih podatkov o sladoledu. Po podatkih, ki sicer veljajo za leto 2018, poje prebivalec Slovenije na leto povprečno 3,9 litra sladoleda, v to pa je vštet le sladoled, ki ga poje doma (in ne v slaščičarni). Povprečno gospodinjstvo zapravi za sladoled 38 evrov na leto.

Lani so potrošniki za liter sladoleda plačali v trgovini povprečno 3,50 evra, leto prej pa 3,31 evra. Porcija sladoleda s smetano v gostinskih obratih se je lani v primerjavi s predlani podražila s 4,69 na 4,91 evra.

Države članice Evropske unije so predlani proizvedle več kot tri milijarde litrov sladoleda. Za kolikšno količino gre, veliko pove podatek, da bi z njo lahko napolnili skoraj 1200 kranjskih olimpijskih bazenov. Največja proizvajalka sladoleda v Evropski uniji je Nemčija, na drugem mestu je Italija in na tretjem Francija. Slovenija je lani izvozila 24 tisoč ton sladoleda v vrednosti 70 milijonov evrov, uvozila pa ga je 6 tisoč ton ali za 16 milijonov evrov.

Imena slovenskih sladoledov najdemo tudi med prebivalci Slovenije in med naselji v Sloveniji. Na začetku letošnjega leta je bilo med prebivalci Slovenije 561 žensk z imenom Lučka, 358 moških z imenom Tom, 78 prebivalcev s priimkom Ježek in 29 s priimkom Kornet, med naselji pa dva kraja z imenom Planica, en kraj z imenom Otočec in eden z imenom Piran.

Zvita igra narave

Križe – »Takole pri nas navijamo korenček,« je ob fotografiji ljubko zvitega korenja z domačega vrta, ki nam jo je poslal, zapisal bralec Jani Snedic iz Križ. Ob pogledu nanj je jasno, da slastna zelenjava ni le okusna in zdrava popestritev na krožniku, ampak tudi priložnost za navdušenje nad pestrostjo in izvirnostjo, ki jo ponuja narava, pa še prava paša za oči.

Narava nam vsak dan ponuja nešteto drobnih priložnosti za navdušenje. Korenček, ki je zrasel na vrtu enega od naših bralcev, je ena od njih.

Mednarodni dan piva

Cveto Zaplotnik

Kranj – Ljubitelji piva, pivovarji, hmeljarji in lastniki pivnic od leta 2007 dalje praznujejo prvi petek v avgustu mednarodni dan piva. V državnem statističnem uradu so ob tem dnevu zbrali nekaj podatkov o pivu. Takole pišejo: »Ljubiteljev piva nimamo preštetih, vemo pa, da prebivalec Slovenije porabi doma povprečno 26 litrov piva na leto.« Po podatkih statistikov se cene piva v Sloveniji v zadnjih desetih letih niso bistveno spremenile – ne v gostinskih lokalih in ne v trgovinah. Če so si ljubitelji piva lani privoščili pol litra svetlega piva v gostinskem lokalu, so zanj odšteli povprečno 2,93 evra, v trgovinah pa je bila povprečna cena za pol litra piva, izdelanega v Sloveniji, 0,88 evra. Slovenija več piva izvozi kot uvozi. Lani ga je izvozila za 44,7 milijona evrov, kar je bilo največ v zadnjih desetih letih, uvozila pa ga je za 26,3 milijona evrov. Največ ga je izvozila v Hrvaško, Italijo ter v Bosno in Hercegovino, največ pa uvozila iz Avstrije, Hrvaške in Češke. Trgovanje s pivom je najživahnejše v poletnih mesecih – v juniju, juliju in avgustu. Slovenija je tudi pomembna pridelovalka hmelja, večji od nje sta v Evropski uniji le Nemčija in Češka. Tudi pri pridelavi hmelja je izvozno usmerjena, večino ga proda na tuje, največ v Nemčijo.

V Pavlinovi galeriji razstava Cvetje v steklu

Naklo – Kulturno umetniško društvo LIK Naklo je včeraj odprlo razstavo slik dveh naklanskih ustvarjalcev, Ljube Brajnik in Ivana Posavca, ki se v Pavlinovi galeriji v kulturnem centru — Domu Janeza Filipiča Naklo predstavljata s slikami, ustvarjenimi s tehniko lepljenja posušenih cvetnih listov. Razstava bo odprta do 15. avgusta ob sredah od 19. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 12. ure. Ogled je možen ob upoštevanju priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Sobota, 7. 8.
17.20, 18.40, 20.00 ODRED ODPISANIH: NOVA MISIJA
20.45 NIHČE
14.00, 15.30, 16.50 NEOBRZDANI SPIRIT, sinhro.
16.00, 19.50 KRIŽARJENJE SKOZI DŽUNGLO
21.15 STARI
13.50, 15.50, 17.50 LUKA, sinhro.
14.30 SPACE JAM: NOVA LEGENDA, sinhro.
17.40 ČRNA VDOVA
13.40, 15.40 KRUDOVI: NOVA DOBA, sinhro.
18.30 PRIKLICANO ZLO 3: KRIV JE SATAN
20.20 HITRI IN DRZNI 9

KINO SROA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 6. 8., in sobota, 7. 8.
18.00 NEOBRZDANI SPIRIT, sinhro.
20.30 HOLLYWOODSKA PREVARA

Nedelja, 8. 8.
18.00 NEOBRZDANI SPIRIT, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **HITRO PREPOZNAVANJE VRTNIH PTIČEV**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 20. julija 2021, so: **Iva Humar** iz Stahovice, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR), **Vesna Stare** iz Medvod in **Mojca Aupič** iz Begunj na Gorenjskem, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Več kot sanje/Jaz, midva, mi).

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 20. julija 2021 v Gorenjskem glasu, je bilo podjetje **AVTOHIŠA VRTAČ, d. o. o.**, iz Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW ID.4 – **Blaž Turk**, Tržič, 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS – **Sandra Žumer**, Bled, 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas – **Tone Bizovičar**, Gorenja vas. Nagrajencem čestitamo!

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **POT DO SAMOSTOJNE SLOVENIJE**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 23. julija 2021, so: **Tomislav Kokalj** iz Podnarta, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR), **Marija Prinčič** in **Mirko Jekovec** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Več kot sanje/Jaz, midva, mi).

Vsem nagrajencem čestitamo!

ALPETOUR
Potovalna agencija

GARDALAND / nočni, dnevni, noč čarovnic
več terminov, 1 dan — od 64,00 EUR

Tri Cine v Dolomitih, pohodni izlet
14. 8., 1 dan — od 47,00 EUR

Gora Matterhorn, simbol Švice
20. 8., 3 dni — od 258,00 EUR

Mont Blanc, veličastni vrh Evrope
28. 8., 3 dni — od 279,00 EUR

Bavarski gradovi
11. 9., 2 dni — od 215,00 EUR

Šarganska osmica in Višegrad
26. 8., 14. 10., 4 dni — od 249,00 EUR

Gorska cesta GROSSGLOCKNER
21. 8., 1 dan — od 42,00 EUR

Vipavska dolina
11. 9., 1 dan — od 42,00 EUR

Sarajevo, Travnik in Banjaluka
28. 8., 16. 10., 2 dni — od 99,00 EUR

Švica; vožnja z vlakom Bernina Express
3. 9., 3 dni — od 264,00 EUR

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016

Vsa ponudba na www.alpetour.si

Part of Arriva – a DB company

ARRIVA D.O.O., ULICA MIRKA VADNOVA 8, KRANJ

Seviljski brivec v Festivalni dvorani

Bled – Velika blejska razstava Melita Vovk osebno se je na Bledu zaključila. Ob njenem slovesu bo v nedeljo, 8. avgusta, ob 19.30 v Festivalni dvorani Bled gala koncertna izvedba opere Seviljski brivec. Nastopil bo orkester Pehlivanian Opera Academy, med dirigenti in pevci pa bodo tudi slovenska imena, na primer Tilen Draksler, Klemen Torkar, Uroš Dolšek, Matej Velikonja, Lovro Korošec, Marko Erzar, Nataša Trček, Rebeka Pregelj, Sara Briški Cirman, Saška Kolarič, Anja Šinigoj, Marko Mandir in Tomaž Štular. Cena vstopnice za gala koncert je deset evrov, lahko pa jih kupite na spletu ali v Turističnem društvu Bled (tam jih lahko tudi rezervirate). Eno uro pred koncertom in eno uro po njem si bo mogoče še zadnjič ogledati del razstave v preddverju dvorane, izbor umetničinih del z velike blejske razstave pa bo potem do konca leta na ogled v novoodprti Galeriji Melite Vovk v Trgovskem centru Bled, in sicer vsak dan med 16. in 20. uro.

Delavnica gorskega kolesarjenja prestavljena

Jezersko – V soboto, 31. julija, naj bi na Jezerskem na novem gorskokolesarskem poligonu MTB Mulc, ki je v neposredni bližini Mivka bara v Parku Jezersko, potekala gorskokolesarska delavnica za otroke, ki pa so jo organizatorji žal morali prestaviti, saj jim je tik pred začetkom zagodlo vreme. Izvedli jo bodo to soboto, 7. avgusta. Bo brezplačna, primerna pa je za otroke do 12. leta starosti. Obvezne so prijave na 051 232 308 ali vesna@trans-julius.com.

Navodila za pripravo jedi za brezglutensko dieto odslej najdete tudi v novi knjigi, ki vključuje recepte za različne vrste kruha, peciva, sladic, prigrizkov, glavnih jedi in prilog.

www.gorenjskiglas.si

256 strani, mere: 21 x 21 cm, trda vezava

16 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI IZOLA: 11. 8., **TURISTIČNI BONI, PRIJAVE ZA JESENSKE TERMINE:** STRUNJAN, BERNARDIN, BANOVCI, ŠMARJEŠKE TOPLICE, DOLENJSKE TOPLICE, RADENCI, MORAVSKE TOPLICE. **MORJE: DALMACIJA – DUGI OTOK:** 14. 8.–18. 8., **LASTOVO:** 11.–19. 9., **OREBIČ:** 6.–13. 9., 2.–9. 9. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Juliana trail Jesenice–Begunje

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 14. avgusta, pohod po 3. etapi Juliane trail Jesenice–Begunje: Stara Sava Jesenice–Slovenski Javornik–Lipce–Blejska Dobrava–Moste–Žirovnica–Breznica–Doslovče–Smokuč–Sveti Peter–Begunje. Skupne zmerne hoje bo pet ur (17 kilometrov). Možna bo tudi krajša varianta. Maske v avtobusu so obvezne. Informacije in prijave zbira do četrtka, 12. avgusta, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Na Preber v Avstriji

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 21. avgusta, na Preber, priljubljen zimski in poletni planinski cilj. Peljali se boste do parkirišča pri gorskem jezercu Prebersee (1514 m n. m.) na Solnograškem. Pot je nezahtevna, ponekod je potreben zanesljiv korak. Skupne hoje bo 6 ur in 45 minut. Odhod z avtobusom izpred Mercator centra Primskovo v Kranju bo ob 4.30. Prijave: Uroš Prelovšek, prelovsek@gmail.com ali 040 255 163; Breda Pirc, 051 397040 ali bredapirc@gmail.com. Ob prijavi sporočite kontaktni podatek in izpolnjeni pogoj PCT. S seboj imejte ustrezno PCT-potrdilo (potrebno za prehod meje, vstop v planinske koče itd.), zaščitno masko in priročno razkužilo.

Izlet Pot po Golteh prestavljen

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da so zaradi slabe vremenske napovedi odpovedali planinsko-pohodniški izlet Pot po Golteh 5. avgusta. Realizirali ga bodo v četrtek, 19. avgusta. Prijave z vplačili sprejemajo do ponedeljka, 16. avgusta.

Kolesarska izleta

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Tunjice–Kranj, in sicer v torek, 10. avgusta, z odhodom ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Proga je dolga 50 kilometrov, tura je težka.

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje vabi svoje člane, da se udeležijo kolesarskega izleta v torek, 10. avgusta. Zbirno mesto bo ob 8. uri pred AMD Cerklje. Tokrat se boste odpeljali na 46 kilometrov dolgo pot do Kamniške Bistrice in nazaj. V primeru slabega vremena bo izlet prestavljen na četrtek v istem tednu.

Vas zanima, kako je naše telo videti od znotraj? Odgovore boste našli v knjigi, ki na poljuden način razkriva sestavo in delovanje našega telesa. Izvedeli boste kako lahko naše telo neumorno deluje vse naše življenje. Knjiga vsebuje zavihke, prosojnice in "kolo" za lažjo predstavo. Zanimivo in poučno hkrati!

Redna cena knjige je 18,50 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

14,80 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V knjigi je opisana življenjska pot Tonija Mežana od otroških let do danes. Vse se je začelo na majhni kmetiji sredi Bleda, kjer je Toni že kot otrok sanjal o tem, da bo nekoč zabaval gledalce. Njegov pogum in trdo delo sta ga pripeljala vse do podžupana Občine Bled, ko se je srečal z močjo in krutostjo političnih elit in lobijev...

240 strani, trda vezava
Redna cena knjige je 25 evrov. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu, je cena samo

20 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poštnina se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 21001773

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 21001765

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

4 jeklena platišča 215x65x16 col za kombi, z zimskimi gumami, rabl. eno zimo, cena 80 EUR, tel.: 040/129-077 21001802

STROJI IN ORODJA

PRODAM

GLAVO električnega čevljarskega šivalnega stroja Durropin in moške srajice, tel.: 051/415-568 21001777

NOVO os za cirkular, z rezilno ploščo, nerabljeno, tel.: 051/342-153 21001804

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 21001766

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 21001712

SUHA bukova in mešana drva ter butare, tel.: 031/826-621 21001725

SUHA mešana drva, razžagana, možna dostava, Škofja Loka okolica, 70 EUR/m, tel.: 041/879-424 21001799

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

MIZE, stole, klopi, masivni les, tel.: 041/967-554 21001810

VRATA, dvokrilna, prozorna, 250 x 200 cm, tel.: 041/967-554 21001811

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

STARODOBNO kolo Rog touring, torpedo zavora na plašču, lepo, cena 50 EUR, tel.: 031/512-421 21001801

TURIZEM

ODDAM

NOVIGRAD – Mareda, apartma za letovanje, možen letni najem, tel.: 051/644-703 21001798

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 21001707

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

KNJIŽNA novost: Živalski tarot (za lovce, ribiče, čebelarje ...), cena 20 EUR + poštnina, tel.: 040/567-544 21001726

LOTO

Rezultati 62. kroga – 4. avgust 2021
1, 15, 18, 25, 30, 34, 37 in 5

Loto PLUS: **4, 5, 8, 14, 15, 36, 37 in 9**
Lotko: **7 6 5 1 5 1**

Sklad 63. kroga za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 63. kroga za PLUS: **100.000 EUR**
Sklad 63. kroga za Lotka: **130.000 EUR**

Cecilia »Cilka« Klein ima rosnih 16 let, ko jo leta 1942 odpeljejo v koncentracijsko taborišče Auschwitz-Birkenau ...

Mehka vezava , 12,5 x 19,0 cm, 448 strani

12 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 21001771

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja, tel.: 041/526-832 21001803

TRAKTOR s priključki ali samo traktor, tel.: 041/529-684 21001795

TRAKTOR, lahko s priključki, in motokultivator, tel.: 031/500-933 21001794

PRIDELKI

PRODAM

KAKOVOSTNO belo, cena 1,20 EUR/l in rdeče vino, cena 1,50 EUR/l, z analizo, možna dostava, tel.: 041/425-672 21001797

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

3 koze, tel.: 051/230-717 21001790

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in bele pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 21001769

ČB bikca, starega 3 tedne, tel.: 041/239-468 21001791

ČB bikca, stara 14 dni in 20 dni, tel.: 040/728-264 21001808

ČRNO-BELEGA bikca, starega 3 tedne, tel.: 041/691-243 21001800

KRAVO simentalko, drugič brejo 8,5 meseca za molžo ali dojiljo, tel.: 041/481-588 21001789

PIŠKE, ki že nesejo, tel.: 068/191-126 21001813

PRAŠIČE, težke od 60 do 120 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in dostava, tel.: 041/455-732 21001796

TELIČKO simentalko, staro 5 mesecev, tel.: 040/674-202 21001805

TELIČKO simentalko, od dvojčkov, staro 3 tedne, tel.: 031/416-894 21001809

TELIČKO križanko ČB/LIM, staro 20 dni, tel.: 031/247-805 21001812

ZAJCE obeh spolov, zajklje, tudi breje, možno je dobiti tudi meso, tel.: 051/444-154 21001787

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 21001768

TELICO mesne pasme, staro leto in pol, tel.: 040/754-180 21001793

OSTALO

PODARIM

VEČJO količino konjskega gnoja. Brezje, tel.: 041/888-302 21001788

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

V DOMU oddiha Zveze slepih in slabovidnih na Okroglem pri Naklem iščemo upravnika in kuharja, lahko tudi upokojeno osebo. Delo je pretežno ob koncih tedna. Več na: info@zveza-slepih.si, suzana.bevk@zveza-slepih.si ali na 01/47-00-21, ZDSSS, Groharjeva 2, Lj. 21001807

VAN – DEN d.o.o., Šenčur
redno zaposli (m/ž)
VOZNIKA C KATEGORIJE
(razvozi po Sloveniji)
Vloge poslati na:
VAN-DEN d.o.o.
Mlakarjeva ulica 74, Šenčur
Kontakt: 041/652-649

IŠČEM dekle za strežbo v lokalu od 2- do 3-krat tedensko, lahko je s.p. ali študentka – Aruba bar, Zg. Bitnje 265, poleg Mercatorjeve trgovine. Jagro, d.o.o., Vidmarjeva 8, Kranj, tel.: 031/631-980 21001792

IŠČEM raznašalca časopisov na območju Radovljice. Delo je v jutranjem času in je primerno za študente in mlajše upokojence. Milenko Gregorič, s.p., Begunje 160, Begunje, tel.: 040/747-535 21001806

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 21001767

ADAPTACIJA – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 21001772

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 21001770

MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 21001594

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 21001593

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Z žalostjo sporočamo, da se je za vedno poslovil naš nekdanji zdravnik in ustanovitelj Obratne ambulante Sava

DR. JAKA VADNJAL

zdravnik v pokoju

S svojo zavzetostjo, vizionarstvom in neumornim delom je pustil trajno sled.
Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Trelleborg Slovenija, d. o. o.

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenila naša upokojena sodelavka

SONJA HORVAT

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Gorenjske lekarne

V žalosti sporočamo, da nas je v 93. letu starosti zapustil naš dragi mož, brat, stric in svak

SILVESTER NOVAK

upokojenec PTT

Na zadnjo pot smo ga pospremili v krogu družine v petek, 30. julija 2021, v Kranju.

Žalujoči vsi njegovi

Srce je omagalo,
dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, tašče in tete

VALENTINE ŠUŠTERŠIČ

Molčkove Tinke iz Stare Loke

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. župniku Šketu in podjetju Akris za lepo opravljen poslovilni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoči vsi njeni
Stara Loka, 1. avgusta 2021

Izvir ni namenjen kopanju

Izvir reke Kamniška Bistrica postaja vedno bolj priljubljen med kopalci, predvsem organiziranimi skupinami, ki podpirajo zdrav življenjski slog. A tako v Civilni iniciativi Kamniška Bistrica kot tudi na Občini Kamnik menijo, da kopanje pri izviru ni primerno ne z okoljskega vidika ne z vidika naravne in kulturne dediščine. Pravne podlage za prepoved kopanja sicer ni.

Jasna Paladin

Izvir Kamniške Bistrice ima status naravne vrednote državnega pomena.

Kamniška Bistrica – Reka Kamniška Bistrica izvira v istoimenski dolini tik pod kamniškimi planinami v slikovitem kraškem izviru v obliki manjšega, približno tri metre globokega jezerca, ki ga še dodatno poglablja jez pred zidanim cestnim mostom. Kristalno čista izvirska voda tudi v najhujši poletni vročini redko preseže šest stopinj Celzija, kar pa privablja številne osvežitve željne.

Množičnost povzroča onesnaženost vode

Če so si nekdaj v njej noge ohlajali utrujeni pohodniki, pa se v zadnjem obdobju v izviru kopa vedno več ljudi, še posebej organiziranih skupin z od desetimi do dvajsetimi posamezniki, kar okoljevarstvenike zelo moti. »Načeloma sicer podpiramo zdrav življenjski slog, saj vemo, da je kopanje v naravnih in še posebej hladnih izvirskih vodah eden od načinov krepitve zdravja. Čeprav kopanje pri izviru Kamniške Bistrice ni izrecno prepovedano, pa se vendarle odpirajo številna vprašanja in dileme, saj gre za izjemno občutljivo naravno okolje, prav tako pa tudi za naravno znamenitost, ki jo obiskujejo številni sprehajalci, turisti in pohodniki. Dejstvo je, da tudi kopalci povzročajo onesnaženje vode. Preko njih v vodo vstopi veliko onesnaževal, kot so na primer bakterije iz sline, ostanki izločkov, onesnaženost kopalk, kožno tkivo, izločki lojnih žlez, znoj, slina iz nosu in grla, lasje, kozmetika in amonijak. To je problem v kopalnih bazenih, še večji pa v občutljivih naravnih okoljih, kjer sta flora in favna še posebej občutljivi. Spomnimo se, kakšne težave so se že pojavile v nekaterih najlepših slovenskih visokogorskih jezerih, kjer je vse bolj viden človekov vpliv. Ob nizkem pretoku vode je namreč izvir Kamniške Bistrice primerljiv z visokogorskimi jezeri,« pravi Dušan Letnar iz Civilne iniciative Kamniška Bistrica.

Številni obiskovalci si v izviru namočijo noge, vse bolj množično pa žal postaja tudi kopanje.

Ogrožanje občutljivega habitata

Problematike se zavedajo tudi na Občini Kamnik, kjer jih skrbi predvsem onesnaženje vode. »Občina Kamnik tako poleg tega, da daje pobude za zavarovanje pristojnim državnim organom, apelira tudi na vse, da se prenehajo kopati v izviru, tako zaradi naše pitne vode kot zaradi samega izvira, izvirskih živali in rastlin, ki jih ta množična dejavnost že močno ogroža. Na to opozarja tudi dr. Rajko Slapnik, predsednik Jamarskega kluba Kamnik in biolog, strokovnjak za jamsko in izvirsko floro in favno, ki stanje na izviru spremlja že daljše obdobje. Z vidika zagotavljanja zdravstveno ustrezne pitne vode je to za občino Kamnik nesprejemljivo, saj je izvir Kamniške Bistrice, kraški izvir, naravna vrednota državnega pomena. Gre za občutljiv habitat, s tipično izvirsko floro in favno. Poleg tega pa ima Planinsko društvo Ljubljana-Matica, ki ima ob izviru planinski dom, izdano vodno dovoljenje neposredno za zajetje pitne vode na izviru Kamniška Bistrica, kar posledično pomeni, da kopalci po našem mnenju neposredno predstavljajo nevarnost za onesnaženje vodnega vira za Dom Kamniška Bistrica,« pravi Barbara Strajnar z Občine Kamnik in dodaja, da so skupaj z jamarji in drugimi prostovoljci začeli dobronamero opozarjati in informirati kopalce o škodljivosti tega početja.

Vode lahko obvarujemo tudi tako, da omejimo kopanje.

Zakonodaja potrebna posodobitve

Pravne podlage za prepoved kopanja trenutno ni. Obstoječi Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje pitne vode Iverje (zajetje vode za približno 20 tisoč občanov Kamnika in Komende) sega v daljno leto 1986 in ne predvideva ukrepov v zvezi s problematiko kopanja, kar izkazuje, da je nova uredba več kot potrebna. Za dokument so odgovorni na ministrstvu za okolje in prostor, a se na pobude občine za noveliranje obstoječih vodovarstvenih območij še niso odzvali. Priprava državne uredbe o vodovarstvenih območjih na območju občine Kamnik namreč še ni uvrščena v tekoči plan del.

Na Direkciji RS za vode, ki vode upravlja, pa v zvezi s kopanjem v izviru pravijo, da zakon o vodah določa, da kopanje v rekah, jezerih ali morjih ni omejeno le na območja s statusom kopalne vode, saj se lahko kopamo povsod, kjer to ni izrecno prepovedano. In na območju izvira Kamniške Bistrice ni prepovedano.

Naravna in kulturna dediščina

Območje izvira ima status naravne vrednote državnega pomena, a tudi Zakon o ohranjanju narave izviru Kamniške Bistrice ni preveč naklonjen. Ta namreč obiskovanje in ogledovanje naravnih vrednot dovoljuje vsem pod enakimi pogoji, omejitve dopušča le v primeru, če splošna raba ogroža obstoj naravne vrednote. Zavod RS za varstvo narave – OE Kranj je že pred leti sicer predlagal omejitve za izvir Kamniške Bistrice (med njimi tudi prepoved kopanja), ki pa se žal niso realizirale.

Izvir reke skupaj z Domom v Kamniški Bistrici za lokalno skupnost predstavlja tudi pomemben del planinske, kulturne dediščine.

Ker je dejavnost kopanja v izviru Kamniške Bistrice že postala komercialna, je verjetno le še vprašanje časa, kdaj bo izvir poln kopalcev. Lokalna skupnost in okoljevarstveniki si zato želijo le to, da bi se kopalci – dokler področja ne uredi zakonodaja – zavedali posledic svojega početja in osvežitev poiskali drugje.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo oblačno, nastalo bo nekaj ploh in neviht. Jutri in v nedeljo bo večinoma sončno in topleje, v nedeljo popoldne bo predvsem v gorskem svetu lahko nastala kakšna nevihta.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
14/24 °C	15/27 °C	15/28 °C

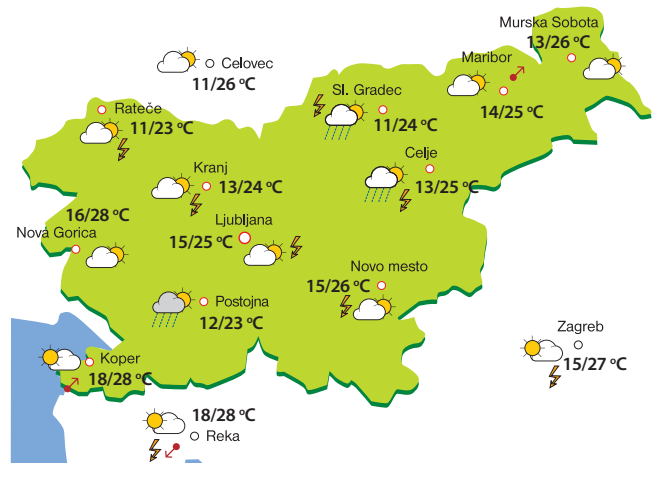

Začenja se Kamfest

Jasna Paladin

Kamnik – Kamnik bo med 6. in 14. avgustom v znamenju že osemnajstega poletnega festivala Kamfest. Ta prinaša šest prizorišč in 55 dogodkov za vse generacije in okuse. Zaradi dogajanja bo mestno središče vse dni festivala med 17. in 23. uro zaprto za ves promet. Organizatorji obiskovalce pozivajo, naj se na dogodke odpravijo peš ali pa (z izjemo nedelje) z vlakom. Odri so namreč razvrščeni vse od glavne železniške postaje Kamnik do zadnje postaje Kamnik – Graben. Večina dogodkov je brezplačnih, vsi pa bodo potekali v skladu z ukrepi za zmanjševanje širjenja koronavirusa.